BUGÜN 16 SAYFA

3 HAZIRAN PAZARTESİ 1935

TAN

16 HAZİRAN PAZAR FENERBAHÇELİLERİN GÜNÜDÜR!

SAYI: 42 — 3345
Onbirinci YIL
SAHİB ve BAŞMUHARRİRİ
Mahmud SOYDAN

SAYISI 5 KURUŞ — İSTANBUL — TELEFON { İdare ve matbaa : 24310. Müdür 24318 Yazı işleri 24319.

BUGÜN

2 incide : Peyami Safanın fıkrası — Orhan Selimin fıkrası — Şehir haberleri.
3 üncüde : Ankara muhabirimizin telefonları.
4 üncüde : Aziz Hüdayi Akdemirin "Biz de Casusluk" adlı eseri — Kendi kendimize çatıyoruz.
5 incide : Son haberler.
6 mcıda : Sağlık öğütleri — Spor.
7 incide : Öz dil sayfası.
8 incide : Ekonomi — Muahabir mektupları .
9 uncuda : Hava hücümlarına karşı bütün uluslar kendilerini koruyorlar — Sanat mektebinden mezun olan genç ler.
8 incide : Ekonomi — Askerlik.
9 uncuda : Spor — Ben kanserin mikrobunu buldum!
10 uncuda : Fatih İstanbulu nasıl aldı?— Briç dersleri.
11 incide : Konya sayfası.
12 incide : Dünya gazetelerine göre hâdiseler.
13 üncüde : Çocuk — Faydalı bilgiler.
14 üncüde : Sinema — Kadın ve moda.
15 incide : Doğru yürümesini öğrenelim.

Vasıfın Beklenmiyen Ölümü

Okuyucularımız, bugünkü sayımızda, Türkiyenin Kremlin yanında itibarlı büyük elçisi Vasıf Çınarın ölümünü, büyük bir içsızısı duyarak okuyacaklardır.

Vasıf Çınar, 1335 yılında Mustafa Kemalin şahsında "düşman istilâsından memleketini kurtarmağa çalışan bir askerle beraber başka bir hüviyet, "yakın Türk inkılâbının büyük Onderliği hüviyetini de" sezmiş olan ilk şuurlu ihtilâlcilerden biriydi.

Vasıf Çınar, silâhlı Türk cephesinin ufak bir sarsılışıyle saflarında bir günde yüz mürtet belirdiği görülen 336 Ankarasının Kamâlist idealini benimsemiş öyle bir inanç örneği idi ki, Karaoğlanbahrı geziyoruz gidenler veya öğle yemeklerini eski Ankaranın o bol dumanlı kebapçı dükkânlarında yiyenler, Kamâlist militan Vasıfın sesini mutlaka işitirlerdi. Her gerileyişten bir yeni hız alındığını, eski namazgâhın yıkık duvarları üzerinde Kamâlist hatip Vasıf bağırırdı ve her ilerileyişimizde bu ilerilemenin bir merhale olduğunu, daha çok ileri leyeceğimizi İzmire at ve bayrak ulaştıracağımız günün pek uzaklarda olmadığını gene haykıran o idi. Vasıf Çınar, Loit Corc'un Türk Ege'ye saldırttığı emperyalist alayların İzmire çıkarılacakları günden on saat evvel, Izmir lisesinde başa veren ve İzmir maşatlığındaki o ilk isyan mitingini hazırlayan bir avuç kaynar kanlı Türkün biriydi ki, omuzunda silâh, dağ başındakilere kendini de kattığı zaman bıyıkları yeni terlemiş bir çocuktu.

Bu çocuk Saruhan topraklarında çeteci olarak dolaşmış, "Izmire doğru,, gazetesinde inkılâpçı olarak yazı yazmış ve sonra yakın arkadaşı olan Necati ile birlikte Ankaraya gelmişti.

Ona ufak bir iş vermişlerdi. Bursa yurdunun kâtipliğini... Fakat o bu en ufak işi öyle bir ateşle eline almış ve öyle çalışmıştı ki bir gün İzmirin genç Maarif müdürünü mebusluk sandalyesinde görenler, daha sonra onun bir İstiklâl mahkemesi müddeiumumîsi yüksekliğinden konuştuğunu işittikleri zaman buna hayret edememişlerdi.

Vasıf, Atatürk'ün ve Kamâlist partinin yüksek itimadını kazanmış bir ileri kol neferi idi ki bütün köhne müesseselere savrulacak her kazma hiç tereddüd duyulmadan onun sağlam avuçlarına uzatılabilirdi ve bu hamlelerdeki samimiyeti, onu adım adım fikirlerini en iyi tatbik edeceği yerlere kadar yükseltti. Tekkelerde, kız ve erkek çocukların yanyana okumasında, imaretlerde ve nelerde nelerde, o inkılâbın öz işçisi olmamış ve geceyi gündüze katarak çalışmamış mıdır?

Fakat hayatının bütün bu merhalelerinde bu genç ve sağlam ileri kol neferini ölçülere vuran Onder, ona uygun gelecek çalışma bölümünü bulmakta gecikmedi:

Vasıfta bir diplomat kumaşı vardı.

Nasıl ki Prağda, Romada, Moskovada onun birdenbire birinci sınıf bir dünya diplomatı kalitesi verdiği görüldü.

Onun diplomat olarak en büyük değeri, görüşlerinin isabeti ve aldığı vazifeleri büyük bir dürüstlükle yerine getirmesi idi. Bu hizmetleridir ki çalışmadan sonra, taliin genç İzmirliye çizdiği parlak yolu bütün vuzuhile gösterdi:

Mustafa Kemal devri mücahidi, Gazi devri mücadelecisi olan Vasıf Çınar, eski ile hiç bir bağı olmayan ve bütün feyzini Gazi okulunda almış, bir Atatürk devri diplomatı olmuştu.

Bilgisine, mazisine, zekâsına pek uygun gelen yeni kariyerinde yüksek kalitelerine bir tam yol verdiği günlerde göçen Vasıfa, eğer tali o çınar gövdesini tanıyanların tabii sayabilecekleri derecede uzun bir hayat vermiş olsaydı, kimbilir kalem ondan bahsederken, daha ne çok şeyler yazabilecekti...

Zavallı Vasıf!

TAN

Vasıf Çınar Öldü

Moskova Elçimizi Dün Geçirdiği Bir Apandisit Krizi Sonunda Kaybettik

Bu Değerli Vatan Evlâdının Apansız Ölümü Bütün Yurdda Derin Bir Acı Uyandırdı

Dün Moskovadan aldığımız bir telgraf Türkiye büyük elçisi Vasıf Çınarın Kremlin hastahanesinde bir apandisit krizinden öldüğünü bildirmektedir.

Türk devriminin en inanmış, en candan bir mücadelecisi olan Vasıf Çınarın böyle apansız ölümü Ankarada, İstanbulda ve bütün yurtta büyük bir acı, derin bir keder uyandırmıştır.

Vasıfın kaybolduğunu radyodan duyan bazı kimseler dün matbaamıza telefon ederek bu kıymetli yurt çocuğunun ölümü ne dair fazla malûmat istemişler ve ağlayarak acılarını göstermişlerdir.

Vasıf Çınar 1892 de İzmirde doğmuştu. Bu hesapla 43 yaşın da idi. Yüksek tahsilini hukukta bitirmiş, maarifte ve diploma side ihtisas yapmıştı.

Zavallı Vasıf — Partici Vasıf — Maarif Vekili Vasıf — Oratör Vasıf — Elçi Vasıf

Evvelce İzmir maarif müdürü idi. Sonra mebus seçildi. Ve Büyük Millet Meclisinin ikinci, üçüncü, dördüncü devrelerinde bulundu.

Millî mücadele esnasında İstiklâl mahkemesi müddei umumiliği yaptı, ve sonra maarif vekili oldu.

Bundan sonra siyasal faaliyete atıldı. Prag, Roma sefirliklerinde yüksek diplomasi meziyetlerini gösterdi. Son memuriyeti ise Moskova Büyük elçiliği idi.

Dün aldığımız telgraflar şunlardır:

Moskova, 2 A.A. — Evgindir (müstaceldir) — Türkiye büyük elçisi Vasıf Çınar bugün Kremlin hastahanesinde bir apandisit krizinden ölmüştür.

Başsağlı telgrafı

Moskova, 2 A.A. — Voroşilof, İsmet İnönüne bir başsağı telgrafı çekmiştir.

Litvinof, Türkiye maslahatgüzarını görerek büyük elçi Vasıf Çınarın ölümü münasebetile başsağıda bulunmuştur.

Kalenin'in telgrafı

Moskova, 2 A.A. — Merkezi icra komitesi başkanı Kalenin, Vasıf Çınarın ölümü haberini alınca Türkiye Cumur Başkanı Kamâl Atatürke bir başsağı telgrafı çekmiştir. Halk komiserleri kurulu başkanı Molotof ta Başbakan İsmet İnönüne ve Litvinof ta Dış bakanı Tevfik Rüştü Arasa başsağı telgrafları göndermişlerdir. Dış bakanı muavini Krestinski Türkiye maslahatgüzarı Şüreddin Pınarı görerek Sovyet hükûmeti adına başsağı bulunmuştur.

HAVA TEHLİKESİNE KARŞI

Açılan Defterlere Bir Çok Yeni Üye Yazıldı

Esnaf Cemiyetleri 15 Haziranda Bir Toplantı Yapacaklar

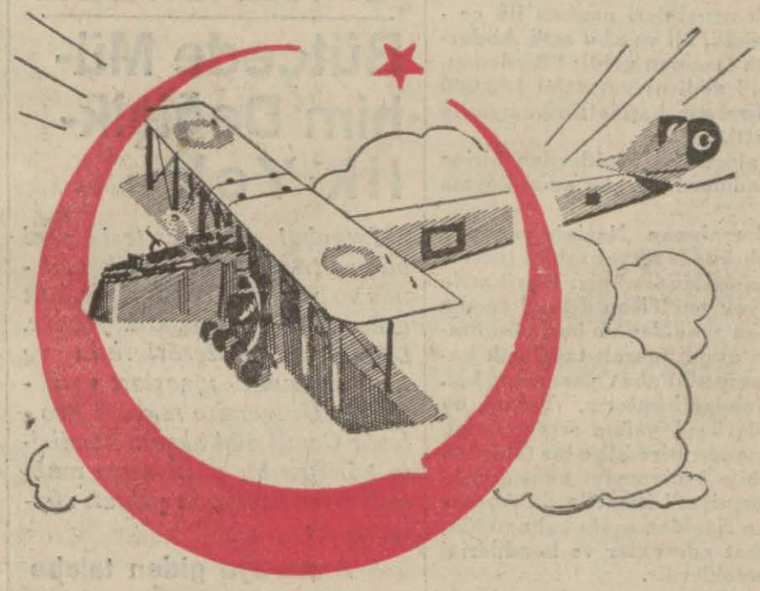

Hava kurumuna yardım için vatandaşlar arasındaki alâka günden güne artmaktadır. Bütün esnaf teşekkülleri toplantılar yaparak hava kurumuna yardım şekillerini görüşmektedirler. Esnaf Cemiyetleri 15 Haziranda büyük bir toplantı yaparak son vaziyeti tesbit edecekler. Hava kurumu kaza ve nahiye şubelerinde açılan defterlere birçok yeni üye kaydedilmiştir. Hava kurumu İstanbul vilâyet merkezi, dün tatil olmasına rağmen açık bulundurulmuş, memurlar, muhasebeciler çalışmışlardır. Dün de bazı mühim taahhütler yapılmıştır. Türk kömür madenleri Anonim Şirketi 1000, Antalya nakliyatı umumiye sosyetesi 500, Arslan Nuri 20, Salih Zeki Eğilmez 25, İzzet Gündemir 20, Muhiddin Sarp 20, Kemal Sancar 20 lira taahhüt etmişlerdir.

Muhtelif dairelerde, hususî müesseselerde memurlar ve müstahdemler her yıl muayyen bir parayı seve seve vermeği taahhüt etmektedirler.

Dün, şehrimizdeki kaza kay-

[Arkası 8 incide]

Tevfik Rüştü Aras Dün Cenevreden Geldi

Dış işler bakanı doktor Tevfik Rüştü Aras dün sabah Cenevreden şehrimize gelmiştir. Tevfik Rüştü Arasla birlikte Bayan Afet, Cumur başkanlığı başyaveri Celâl, Bayan Fatin, özel büro direktörü Refik Amir de şehrimize dönmüşlerdir. Dış işleri bakanı istasyonda vali vekili, emniyet müdürü ve daha bazı zevat tarafmdan karşılanmış, yanındaki bayanlara buketler takdim edilmiştir.

Tevfik Rüştü Aras ve beraber gelenler doğruca Dolmabahçe sarayına gitmişlerdir.

Belûcistanda Üç Bin Ölü

Kelat sokaklarında bir kalablık

(Yazısı 4 üncüde)

Bugünden Başlıyarak 12 inci Sayfamızda Her Gün Dünya Hadiselerinin Dünya Gazetelerince Nasıl Görüldüklerini okuyacaksınız.

DÜŞÜNDÜKÇE

UÇAK ARTTIRMASI

Felâketin ne demek olduğunu bilen her adam, yani dört yaşındaki çocuğunuza kadar herkes, uçak baskını halinde göklerden yağan tehlikenin dehşetini sezer. Hele büyük harbe yetişip te bu tepeden inme korkuyu iliklerine kadar duymamış insan pek azdır. Göklerden gelen belâlar arasında uçağın şimşek tesirini de aşan bir kudreti var: İnsan şuurile de müceh'ez olduğu için hedefini bilir. Yıldırım gibi çok defalar masum bir ağacı yakmakla kalan, yahud da sivri bir demirin öksesine düşerek bayılan ve toprak altında hemen dağılan kör, ahmak bir kuvvet değildir; hedefini bilir, görür, vurur.

İşin türkçesi, kısacası, açıkçası şudur: Düşman uçağına karşı uçak lâzım. Daha türkçesi, daha kısacası ve daha açıkçası da şudur: Para lâzım.

Otuz milyon!

Kimden ve nasıl çıkacak bu?

Türk zenginleri namına ilk cevap, gönlü, eli ve alnı açık Abdurrahman Naciden geldi: "Bizden çıkacak!" dedi o; ve tezini 120,000 Türk lirasının haşmetli riyaziyesile isbat etti.

Ilk alınacak uçaklardan birine bu civanmerd Türkün adını koymalıyız.

Abdurrahman Nacinin yanı sıra gidecek kadar servet sahibi tüccarımız, müteahhidlerimiz, fabrikacılarımız yok mu? Kim demiş! Benim kalemim şimdiden on beş, yirmi tanesinin adını anarak tatlı tatlı karıncalanıyor. Fakat yazamam ki... Tahmininize bırakırım. Yahud, bu zenginlerimiz, yalnız servet değil, ne zamandır bize klişe bir tabir halinde bile kullanmayı unutturdukları "hamiyet" itibarile de Abdurrahman Naciden aşağı kalmadıklarını isbat edecekler ve kendilerini göstereceklerdir.

Gayret!

Eskiden bir yağcı Şefik, ufarak bir portakalı müzayedeye koyar ve bir çırpıda yüzlerce, binlerce lira donanma ianesi toplardı. Hanidir böyle hamiyet yarışları da yapmaz olduk. O zaman mekteplerde, kahvelerde, tiyatrolarda ve gazetelerde, ikide bir, müzayede heyecanının derece derece kabardığı görülürdü. Her sınıf insan arasında bir hamiyet rökoru kırma gayreti vardı. Hava kurumundan dilerim: Şu göreneği canlandırarak arttırma usulünün psikolojik tesirinden istifade etsin. Yaman bir teşviktir bu: Her yarış gibi halkta meşru ve güzel rekabet ihtiraslarını kızıştırır.

Peyami SAFA

Şarbaylığın istikrazı

Şarbaylığın, Belediyeler bankasından yapacağı 750 bin liralık istikraz işi biraz gecikmektedir. Banka, bu parayı birden vermiyeceğini bildirmiştir. İstikrazın bir an evvel yapılması lâzımdır. Çünkü adalara su verilmesi, stadyum istimlâki ve sair işler bu para ile yapılacaktır. İstikraz işinin ilbay ve şarbay Muhiddin Üstündağın Avrupadan dönmeden evvel bitirilemiyeceği anlaşılıyor.

Üç aylıklar

Üç aylık maaşların verilmesine, bu ayın onunda malmüdürlüklerinde başlanacaktır. Malmüdürlükleri, maaş hazırlıklarını bitirmişlerdir.

ŞEHİRDE OLUP BİTENLER

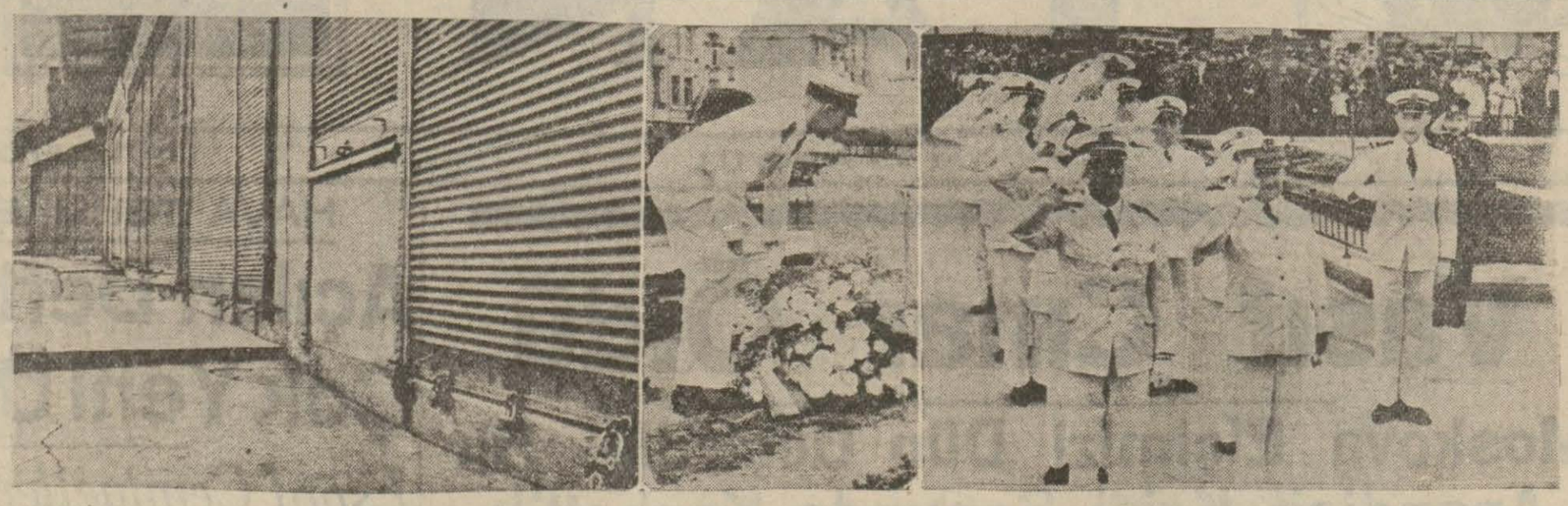

Jandark gemisi zabitleri abideye bir çelenk koydular — Dün pazar olduğundan bütün dükkânlar kapalı idi

ÜNİVERSİTEDE

Bütçede Mühim Değişiklik Yok

İstanbul Üniversitesi yeni bütçesi Ankarada tasdik edilmiş ve buraya bildirilmiştir. Bütçede mühim değişiklik yoktur. Üniversite profesörlerinin ve memurlarının maaşları verilmiştir. Üniversite rektörü Profesör Cemil dün akşam kendisile görüşen bir yazıcımıza muhtelif işler hakkında şunları söylemiştir:

Ankaraya giden talebe

— İstanbul hukuk fakültesinden Ankara hukuk fakültesine giden talebe adedi son bir ay içinde 30 kadardır. Daha evvel de bir kısım talebe gitmişti. Fakat onlar normal şartlar altında, şahsî mecburiyetleri dolayısiledir. Son giden talebeler Ankara hukuk fakültesinin imtihan talimatnamesini daha müsait bulmuş olacaklardır. Belki, oradaki talimatnamenin bazı maddelerinde, imtihan şeklinde bir kolaylık olabilir.

Edebiyat Fakültesi dekanlığı

— Profesör Fuad Köprülüden inhilâl eden Edebiyat fakültesi dekanlığına kimin getirileceği henüz belli değildir. Bu mevzu üzerinde düşünmedim. Bakanlıktan da bu meseleye dair bir tebliğ yoktur.

Ecnebi profesörlerin mukaveleleri

— Üniversite kadrosundaki ecnebi profesörlerin kendilerile yapılan mukaveleye göre üç yıl içinde türkçe öğrenerek tedrisatı türkçe yapmaları lâzımdır. Henüz üç yıl bitmemiştir. Profesörler muhtelif zamanlarda gelmişlerdir. İki yıl, bir buçuk yıl, geçirmiş olan profesörler vardır. İlk gelenler, gelecek sene türkçeyi öğrenmiş olacaklardır. Ecnebi profesörler kadromuz tamamdır. Yeniden alınacak profesör yoktur. Bu yaz tatilinde Avrupaya gidecek ecnebi profesör yoktur. Yaz tatilini de burada geçireceklerdir.„

Evkafın geliri Azaldı

Evkaf idaresi, memur ve cami hademeleri maaşlarını her ay geç vermektedir. Maaşlar ayın ancak ortasından sonra verilebilmektedir. Evkaf idaresinde kendisile görüştüğümüz salâhiyettar bir zat, bize evkafın darlık vaziyetini şöyle anlatıyor:

— Bundan 8 sene evveline kadar ferağ ve intikal muamelerı harçlarını evkaf alırdı. Şimdi maliye alıyor. Evkaf idaresi bundan başka bir çok kültür ve hayır kurumlarına mühim miktarda yardımlar yapıyor. Vakıf binaları ve müesseseleri de evvelki gibi varidat ve kira getirmiyor. Kiralar çok düşüktür. Vakıf binalarından mühim bir kısmı da boş kalıyor. Bu binalara evvelce yüksek kira tahmin edilmiştir. Bu tahminler indirilmiyor. Halbuki kiralar şimdi düşük olduğundan, netice itibarile boş kalıyor, tutulmuyor. Evkafa ait bütün binaların kiralarını yeniden tahmin ettirmek lâzımdır. Evkaf idaresinin malî vaziyeti böyle olduğundan memur maaşlarını, cami hademeleri aylıklarını muntazaman veremiyor. Bir çok şikâyetler oluyor. Bu vaziyeti düzeltmek için uğraşmak lâzımdır.„

Istanbul - Edirne şosesi

İstanbul - Edirne şosesinin İstanbul - Lüleburgaz kısmı inşaatı münakasaya konmuştur. Bu şosenin uzunluğu 79 kilometredir. Ayrı bir ilâve kısmı vardır ki burası da 14 kilometredir. Şosenin Edirneye kadar olan diğer kısımlarının inşaatı da yakında bitecektir. İstanbuldan Garb hududumuza kadar mükemmel bir şose vücude getirilecektir. Bu şose bilhassa, Avrupadan memleketimize otomobille gelecek seyyahlara büyük bir kolaylık olacaktır. Eksiltme ye konan bu yol 2,225,833 liradır.

ROMANYADAN

100 Bin Göçmen daha Gelecek

Memleketimizle Romanya hükûmeti arasında yapılan müzakere neticesinde Dobricede bulunan Türklerden 100 bin göçmenin Türkiyeye gelmesi kararlaşmıştır.

Bu karar üzerine hükûmetimiz Romanyadaki Türkleri taşımak için dört vapur kiralamıştır.

Bu vapurlar gelecek ay başından itibaren göçmenleri taşımağa başlayacaktır.

Verilen haberlere göre Bükreş elçiliğimiz Türkiyeye göç edecek Türklerin isimlerini tesbit etmiş ve yaptıkları işleri gösteren listeleri de hazırlamıştır.

Bu listeye göre göçmenler yerleştirilecektir.

Göçmenler Trakyada ve Anadolunun muhtelif tarafların- da yerlestirilecektir. Hükûmet gelecek ay başına kadar göç- menlerin yerleşecekleri yerleri hazırlayacaktır.

Göçmenlerin çoğu çiftçi oldukları için sonbahardan evvel yerlerine muhakkak surette yerleşmiş olacaklardır.

Dilsizler cemiyetinde

Dilsizler Cemiyeti bir toplantı yaparak, cemiyetin son vaziyetini görüşmüştür. Cemiyetin eski idare heyeti azasının muvakkaten cemiyetten çıkarılması kararlaştırılmıştır. Bundan sonra, yeni idare heyeti seçilmiş ve vilâyete verilmiştir. Yeni idare heyeti başkanlığına Süleyman Sırrı, Genel yazganlığına Medeni, muhasebeciliğe İbrahim, idare müdürlüğüne Turhan seçilmiştir. Cemiyet dört ay sonra dilsizler için bir yurd ve bir mektep açmağa çalışacaktır. Anadoludan 245 dilsiz mektebe girmek için müracaat etmiştir.

KÜÇÜK HABERLER

* Fatih, Çarşambada kaymakamlık tarafından yaptırılan park bu ay sonunda halka açılacaktır. Park Fatih kaymakamlığının kendi malzemesi, amelesi ve tahsisatı ile yapılmıştır.

* İstanbul ilk tedrisat müfettişleri bugün kültür direktörünün başkanlığında bir toplantı yapacaklardır. Bu toplantıya 27 müfettiş iştirak edecek ve ders yılı sonu münasebetile imtihan vaziyetleri görüşülecektir.

* Son zamanlarda İstanbulda kuduz vakalarının çoğalması üzerine, şarbaylık, sokaklarda başıboş olarak dolaşan köpeklerin yok edilmesi için bazı tetbirler almaktadır. Şarbaylık, köpekleri öldürtmektedir. Bundan başka bir köpek öldürüp te kuyruğunu getiren herkese 25 kuruş ikramiye verilmesi yolunda bir düşünce de vardır.

* Belediye Sular idaresi Kâadhanede iki süzme havuzu yaptıracaktır. Bu havuzlar Terkos suyunun temizletilmesi için, en asrî tesisatı haiz olacaktır. Belediye fen heyeti bu süzme havuzlarına ait projeleri yapmışlardır.

* Şehrimizde çalışan bütün ayakkabıcı esnafının, ayakkabıcılar cemiyetine kaydolmaları için, alâkadar esnafa tebligat yapılmıştır. Şehrimizdeki kundakçı, eskici, köseleci, çivici esnafın mühim bir kısmının cemiyete tün bu cins esnafa birer hüviyet varakası verilecektir.

* Çocuk Esirgeme Kurumu umumî merkez heyeti bugün toplanacak ve yeni idare heyetini seçecektir.

* Türkiye pratik farmakologlar birliği yıllık kongresi 29 Haziran Cumartesi akşamı saat 21 de Halkevinde toplanacaktır. Bu toplantıda yeni idare heyeti seçilecektir.

* Kızılay Alemdar kolunun 14 Haziranda yapılacak Yalova gezintisi 16 Pazara kalmıştır.

* Evkaf umum müdür muavini Hakkı Akça Durak kendi isteğile tekaüde sevkedilmiştir.

* Halkevi Güzel Sanatlar Şubesi Mimarlar Birliği, dün yıllık toplantılarını yapacaklardı. Ekseriyet olmadı. Kongre gelecek pazara kaldı.

* Şarbaylık, Unkapanı köprüsünün sabahları açılıp kapanması işini, bir yıl müddetle yeni bir müteahhide vermeği kararlaştırmıştır. Köprünün daha muntazam bir şekilde açılıp kapanması için bir eksiltme açılmıştır. Eksiltmeye girenler bugün Şarbaylıkta, daimî encümende toplanacaklardır. İhale bugün yapılacaktır.

* Pariste ölen, eski İstanbul baro- su başkanı Lûtfi Fikrinin, bıraktığı vasiyetnameye göre evleri, eşyası satılmaktadır. Dördüncü sulh hukuk hâkimliği tarafından satılığa çıkarılan adadaki üç köşk ile bir ev dünden itibaren arttırılmağa konmuştur. Bu binaların kıymeti şimdilik 7 bin lira tahmin edilmiştir. Daha artacağı bekleniyor. Vasiyetname mucibince, bu para ile Üniversite gençlerinden birkaçı okutulacak, ilmî, hukukî eserler yazdırılacaktır.

BU DA BENDEN

BIR ENGİNARIN SÖYLEVİ

Karşımdaki tabakta, sapı bir zürafa boynu gibi dimdik, ince, uzun; gövdesi yayvan ve kabuk kabuk, boyası limon terbiyesinden sapsarı bir enginar duruyor. Görünmiyen gözlerini gözlerime dikmiş, yalnız benim kulağıma geldiğini sandığım alaycı sesiyle şöyle bir söylev söylüyor:

"Sayın bayanlarım ve baylarım!

Yeryüzüne çıkmadan önce bir uzunca vakit yer altında kaldım. Beni kocaman, kalın kabukla bir gül gibi sapımdan kopardıklarından sonra da bir dükkânın içinde ispanaklar, hıyarlar, turuplar ve daha türlü türlü otlarla arkadaşlık ettim. Ancak niye yalan söyliyeyim, ne yer altında rastladığım kurtlar, ne dükkânda arkadaşlık ettiğim zerzevatlar arasında siz lokanta ve aşçılardan yemek yiyen insanlar kadar "saf" yüreklisine rastlamadım. Beni sapımdan koparan bostancım, toptancıya altmış paradan sattı. Toptancıdan zerzevatçı iki kuruşa aldı beni, zerzevatçıdan ahçı beni almak için yüz para verdi. Şimdi ise sen beni yemek için yirmi kuruş vereceksin. Haydi diyelim ki, ahçıbaşı yüzparalık zeytinyağı limon filan kullandı benim için. Ettim beş kuruş. Beş kuruş nerde, 20 kuruş nerde? Yeryüzünde hangi nesne vardır ki bir enginarda bile bu kadar aldatılabilsin!„

Enginar söylevinde yürüyüp duruyordu. Baktım ki işi azıtacak, büyütecek, olmayacak şeyler konuşacak, benim de başım belâya girecek, çatalı kaptığım gibi saldırdım beline ve kapattım ağzını.

Orhan SELİM

Hicaz veliahtı

Avrupada tetkik seyahatinde bulunan Hicaz veliahtı Emir Suudun temmuz başında memleketimize geleceği haber verilmektedir.

Öğrendiğimize göre Hicaz hükûmeti Ankarada bir elçilik kuracaktır. Veliaht Ankaraya geldiği zaman bu hususta hükûmetimizle görüşecektir. Bundan başka Haremi şerif vakıfları meselesi de halledilecektir.

No : 42

Erik Çiçekleri

Mahmud YESARI

Ne mektup yazmayı, ne mektup okumayı severim. Nedense, insanların pek çoğunda olan bu illet, bende yok. Fakat Kadriye'nin mektubunu okumak bana keyif vermişti.

Onun tarafından, şaka tarzında bile olsa, sevilmiş olmak mı hoşuma gitti acaba?

"Sevmeğe mi başlıyorum?... Ne budalalık!„

Bunun şakası bile tehlikeli...

Lâkin onun gösterdiği açık kalplilik, içime bir pınar serinliği, bir mola ferahlığı vermişti.

Hizmetçi kadına sordum:

— Hanımefendi, başka bir şey söylemedi mi?

İhtiyar kadın, gülümsüyordu:

— Eğer burada kalmak fikrindeyseniz, odanız hazırdır ve yemeği de şimdi hazırlayım.

Kararımı vermiştim:

— Kalacağım.

Vaziyet, mükemmeldi. Koca köşk, benim demekti. Bu yalnızlık, benim için bir tedavi olacaktı.

Hizmetçi kadın, aşağıda yemeği, sofrayı hazırlarken, ben, köşkü dolaşıyordum. Asıl merak ettiğim, Kadriyenin yatak odasıydı.

Fakat bu odayı, hiç te tahmin ettiğim gibi bulmadım. Umadığım, umulmayacak kadar sadeydi. Hattâ kapıyı açar açmaz, bir hastahane odasına giriyorum sandım.

Odanın duvarları, tavanı, kapısı, pencereleri, beyazdı. Karyola, beyazdı. Kırmasız, tülsüz, fistosuz, her türlü süsten uzak, dümdüz beyaz patiska perdeler... Nikel küçük bir masa.. Beyaz bir gardrop... İki beyaz iskemle..

Bu kadının, beni şaşırtan tarafı, açıklığıydı. O hayata, insanlara karşı, açık, apaçıktı. Kendi söylediği gibi, hakikaten kilitten, sürgüden, anahtardan tiksiniyordu. Odası, gardrobu, çekmeleri, hepsi açıktı.

Onun gardrobunun açtım, baktım. Hafif, hattâ ılık bir yasemin kokusu, genzimi gıcıkladı.

Ateşî al kimono gardropta asılıydı. Kalbi, aşka yeni açılmış bir mektep çocuğu gibi bu hafif yasemin kokusunu koklu- yordum. Ve gayri ihtiyarî, ellerimi uzattım, titreye titreye kimonoyu aldım ve yüzüme sürerek kokladım.

Kimono, o, kokuyordu.

Onun, ılık, canfes teninin kokusu..

"Sevmeğe mi başlayorum?.. Ne budalalık!„

Budalalık da değil... Fakat ne?

Bilmiyorum ki!

Onun ılık, canfes teninin kokusu, sinirlerimi kamçıladı. Ateşî al kimonoyu yerine asmadım, gardirobun içine atıverdim.

Bu gece, kırmızı odada, onun la rakı içmek isterdim, ve bu bir keyif olmayacaktı, içimdeki bir boşluğu dolduracaktı.

Ona, bunları söyliyebilir miydim? Kimbilir, ne güler, ne güler!

Aşağı kata indim. Hizmetçi kadın, o, bir düziye uysal, sessiz halile sofada duruyor:

— Yemek hazır, Beyefendi.

— Peki!

Yemekten sonra, yattım; defterin son yapraklarının okuyordum:

. . . . . .

En şen günlerimden biriydi. Baloya, nazlana nazlana değil, gelin olacak toy bir genç kız gibi hazırlanmıştım. Süsten hiç hoşlanmadığım halde, o gece, çiğ züppeler kadar kendimi donatmıştım.

Aynada kendi kendime bakıyor, gülümsiyordum:

— Kenarın dilberleri de bu kadar süslenir, kızım!

Boynumda inci kolye, kulaklarımda altın küpeler, bileklerimde şekil şekil bilezikler, parmaklarımda renk renk yüzükler...

Kendi kendimle alay etmek hoşuma gidiyordu.

Yanıma, dostlarımın en cıvıklarından ikisini aldım.

Neye acaip acaip bakıyorsun, çocuğum? Bunları tabiî gör, yavrum. Bir insanın her çeşit dostu, ahbabı, arkadaşı olmalıdır. Gün olur, gamlısının, ağır başlısının arkadaşlığından haz duyarsın; gün olur, cıvıkların- dan, sulularından..

İnsanın günü gününe, saati saatine uyar mı?

Baloda, umduğumdan fazla ahbaba rastladım. Hep gülüyordum, gülüyordum.

Ben, dans etmeği pek sevmem. Hele tanımadığım erkeklerin dansa çağırışları, beni öyle sinirlendirir ki...

Fakat o gece, gözlerime kestirdiğim gençleri, dansa ben, kaldırıyordum. Çılgınlar gibi kahkahalar atarak, fırıl fırıl dönüyordum.

Dansa kaldırdıklarımı büfeye götürüyor, şampanya ikram ediyordum. Yarı sarhoş olmuştum ve kahkahalarım, fişenk gibi patlayordu.

Birdenbire gözlerimin bulanıklığı açıldı, yarı sarhoşluğum uçtu. "Patron,, umu görmez miyim?

Bırak, yine güleyim...Oh! Bunu hatırladıkça gülmekten öleceğim.

"Patron,, um, nasıl olmuştu da buraya düşmüştü? Sırtında- ki smokini, sorma! O, smokin, değil, bir torba idi. Ya bir ahbabından iğreti yahut kira ile almış olacaktı. Smokinin önünü, çift önlü bir ceket gibi kavuşturuyordu. Pantalonu dört parmak kısa idi ve yün çorapları sırıtıyordu.

Çarpık kravatını ikide bir düzeltiyor, ve şıklığından, zerafetinden emin bir tavırla etrafına bakınıyordu.

Ne zaman gelmişti? Acaba buraya gelişinde de hileli bir maksat var mıydı? Onun maksatsız hareket etmediğini bildiğim için, bunu, pek merak ediyordum.

"Patron,, um beni görmüştü.

(Arkası var)

Ankara TELGRAFLARI

HAVA KURUMUNA YARDIM

Bir Çok Vilâyetlerde Dün Toplantılar Yapıldı

[HUSUSI MUHABIRIMIZ TELEFONLA BILDIRIYOR]

Ankara, 2 Haziran

Yurdun her tarafında hava tehlikesini bilenler cemiyetine üye yazılmak için hararetli bir faaliyet olduğu buraya gelen muhtelif telgraflardan anlaşılmaktadır. Halk âdeta biribirile yarış eder gibi teberrülerde bulunmaktadır. Birçok vilâyetlerde hava kurumu idare heyetleri şarbaylar, ticaret odalarının iştirakile büyük toplantılar yapılmış ve yurdumuzun maruz bulunduğu hava tehlikesi vatandaşlara söylevlerle anlatılmıştır. Yapılan teberrülerin çok yakında mühim bir yekûna yükseleceği ümit edilmektedir. Birçok yerlerde muhtelif müesseseler, fabrikalar, hava kurumuna ehemmiyetli yardımlarda bulunmuşlardır.

Dün bu hususta Mersinden şu telgrafı aldık

"Bugün hava kurumuna ilbayın başkanlığı altında halk partisi başkanları, hava kurumu idare heyeti, Şarbay, tecim odası başkanı ve diğer zatlardan mürekkep önemli bir toplantı yapılmış, hava tehlikesini bilen üye kaydi için görüşülmüş ve kayıt işini kolaylaştırmak ve yapılacak propaganda ve neşriyat işlerini düzenlemek üzere esaslı bir program hazırlanması kararlaştırılmış ve bir komite seçilmişti. Bu toplantıda bulunanlar derhal yirmişer lira vermek suretile üye kaydolunmuşlardır.,,

Dün Uşakta da hava tehlikesini bilen üye yazmak için bir toplantı yapılmış ve bir çok kimseler 20 şer lira taahhüt etmek suretile vatanî vazifelerini yapmışlardır.

Ankara Resim Sergisi Fazla Rağbet Gördü

Ankara, 2 (Hususî muhabirimiz telefonla bildiriyor) — Güzel sanatlar birliği resim şubesinin Ankarada sergi evinde açtığı 12 inci resim sergisi büyük muvaffakiyet kazanmıştır. Dün pazar tatili olduğundan bir çok mektep talebeleri güzel sanatların takdirkârları sergiyi gezmişlerdir. Bu arada bazı tanınmış şahsiyetlerin tabloları önünde durarak takdirlerini gizlemedikleri görülmüştür.

Sergide bulunan ressamlar gezenlere muhtelif eserler hakkında izahat vermişlerdir,

Vecihinin köprü ve dere tablosu, Sürurinin bir han içi, Halil Şevketin çıplak kadın tablosu, Ayetullahın eserleri, Namık İsmail ve Feyhamanın portreleri bilhassa nazarı dikkati celbediyordu.

Sergi haziranın on beşine kadar açık bulunacaktır.

Hava Tehlikesini Bilen Üyeler...

Hepiniz, bilirsiniz ki:

"Yurtta barış ve dünyada barış başlıca prensiplerimizdendir."

Bu, Cumuriyet Halk Partisinin programında, hiç değişmez, devlet siyasamızda hiç şaşmaz bir esastır. Bunun böyle olduğunu, yurdumuzun bayındırlaşması, ulusumuzun genlileşmesi için, ve insanların biribirile iyi geçinme yollarında yükselmesi için *dünyada barışı* araç saydığımızı Cumuriyet Türkiyesi, yıllardanberi güttüğü bu değişmez ve şaşmaz siyasası ile bütün dünyaya göstermiş bulunuyor.

Ancak bizim bu yoldaki hareketimiz, yurdumuzu, yakın veya uzak, bir gün korumak zoruna düşmiyeceğini cüda sağlıyamaz; çünkü Orta Avrupanın duruşu ve dünyanın gidişi, yer yüzü uluslarının, biribirine diş biliyenlerin duruşundan ve gidişinden henüz kurtulamadığını göstermektedir. Eğer dünya barışı bir gün bozuluverirse, bu bozukluğu *"her ne pahaya olursa olsun önlemek ve savmak bizim elimizde olamaz."*

Onun içindir ki:

"Vatan savğasını ulusal ödevlerin en kutlusu" olarak alıyoruz; *"gerekirse uğurda yurdun canlı cansız bütün varlıklarını ve kuvvet araçlarını kullanmağı esas"* tutuyoruz. (Parti programı, madde: 72).

Bu esaslara göre, kara ordumuz, her yönden yurdun, ulusun güvenine yaraşık bir olgunluğa ermiştir. Deniz ordumuz da, deniz araçlarımız eksik olmakla beraber, kıyılardan gelebilecek salgınlara karşı kendimizi koruyabilecek bir durumdadır. Fakat havada böyle değiliz.

Sayın İsmet İnönü söylüyor:

"Hava araçları, uçaklar, on yıl önceki duruma nispetle [illegible] havale sağmaz ilerleyiş[illegible]r göstermiştir."

1 — Öyledir: On yıl değil, daha dört yıl önce, uçakların havada en çok 8 saat kalabildiklerine göre takatik manevraları yapılıyordu. Derken uçakların havada kalış güçleri birden artıverdi.

Okanları aştılar, Amerikadan Avrupaya uçtular, Avrupanın gözeğinden Avustralyaya geçtiler. Artık 8 saat değil, 28 de değil, hatta 38 saat te değil, artık günlerce havada kalabilmek ereğine eriverdiler.

2 — On yıl değil, daha dört yıl önce uçakların yüksek dağları aşacak derecede yükseleceğini düşünülerek, ona göre birçok yerlerde hava tekniği kurmağa çalışılıyordu. Derken yükseliş kapasiteleri de artıverdi; yeryüzünün en yüksek dağlarından, kilometrelerce daha yükseklere çıkıverdiler.

3 — On yıl değil, daha dört yıl önce, uçakların *saatte aldıkları yol 120 - 200 kilometreyi geçmediği esası üzerinde,* birçok ülkelerde havadan korunma tedbirleri alınıyordu, derken, yolun bugün 500 - 700 kilometreyi bulduğu görülüverdi.

Şu sözlerden çıkan sonuç şudur:

Demek ki, Adalar Denizindeki adalardan birinden kalkacak bir düşman uçak filosu yurdumuzun en batı ucundan, en doğu ucuna kadar olan kesirsiz 1600 kilometrelik uzunluğu üç saatte alabilir. Yurdumuzun havasını zehirli bombaları ile istediği yerde zehirliyebilir, yıkıcı ve yakıcı bombalarını istediği yere atıp yakabilir. Ve dönüp üç saat içinde de kalktığı yere gidebilir. Bunun için de ona 6 - 7 saat yeter.

Tekniğin bu hızlı ilerleyişi önünde, bu saatlerin, yarın yarıya da indiğini görmiyeceğimizi kim sağlıyabilir?

Çok dikkat edilecek bir nokta

Bu şartlar altında, havalarımızı, ekin tarlalarımızı zehirliyebilecek, köprülerimizi, istasyonlarımızı, demiryollarımızı bozacak, şehirlerimizi, kentlerimizi, köylerimizi, fabrikalarımızı yakıp yıkabilecek düşman hava uçaklarına karşı ne *kara* ve ne de *deniz* araçlarımızla korunmamıza imkân yoktur!. Çünkü bunlar, hem yüksekten uçarlar, görünmezler ve seslerini de işittirmezler ve hele bunlar geceleyin saldırırlarsa!.

Onun için *havadan salgınlara karşı, ancak hava kuvvetlerimizin savğaları ile korunabiliriz.*

Peki, hava kuvvetlerimiz yok mu? Var, ama bu ödeve yeter derecede değildir.

Onun içindir ki, sayın İnönü *"Türk yurdu, Türk ulusu havadan gelecek salgınlara karşı tehlikededir."* diyor.

Ne yapmalı?

Hava kuvvetlerimizi de, kara ordumuz gibi, kendine düşen ödevi yapabilecek bir dereceye çıkarmalıyız. Nasıl mı?

Onu da İsmet İnönü söylüyor. O İsmet İnönü ki, yurt hizmeti uğrunda Yemen ellerinde kavrulmuş, Çanakkale savğasında pişmiştir.

Palestin yönlerinde Atatürkün yedinci ordusunda Üçüncü Kolordu komutanı olarak yetişmiştir. Sonra yeryüzünde bir eşi daha görülmemiş şartlar, çetinlikler içindeki kurtuluş savaşımızın iki İnönü boğuşmasını kazanmıştır. Atatürkün başbuğluğu altında Sakarya ve Dumlupınar meydan döğüşlerinde düşman ordularını bozup yenerek son olgunluğuna ermiştir; o İsmet İnönü ki, Atatürkün direktifleri ile Lozan siyasal meydan vuruşmasında da, *Türkün siyasal, ulusal, ökonomal, tüzel, süel* ve *finansal* bütün erginliklerini bütün dünyaya kabul ve imza ettirerek, eşsiz bir eser kazandırmıştır. İşte o İsmet İnönü diyor ki:

Orta halli her yurttaş, her yıl havacılık kuruluna yirmi lira versin, yeter. O zaman, korkmayınız, havadan gelecek tehlikelere karşı rahat uyuyabilirsiniz. Böyle olmadıkça bütün tarihinde coğrafik durumu her türlü siyasal akışların birleştiği bir yurt olan yurdumuzda, rahat olacağımıza inanamayız.

O halde, yeryüzünde, hiçbir ulusun yenemediği güçlükleri yenmekte biricik olan Türk ulusu..

Cömert kalbini havacılık kurumuna aç!. "Hava tehlikesini bilenler" listesine girmek için yarış et!.

Çünkü Atatürk diyor ki:

"Bu ulus en zor zamanlarda memleket ödevlerine canla, başla koşmuştur. Istediklerinden daha fazlasını başaracaklardır. Tuttukları yol doğrudur."

Yeşilköy
Ali Rıza Erem

BALKAN KONFERANSI

Hekimler Birliği Kongresi

Balkan konferansı hekimler birliği kongresini perşembe günü Bükreşte yapacaktır. Türkiye namına gidecek heyet başkanı Profesör Dr Akil Muhtar, dün bize bu mesele hakkında şunları söylemiştir:

— Balkan konferanslarının kararile teşekkül etmiş olan Balkan hekimleri birliğinin yaptığı tıbbî Balkanlar kongresinde bulunmak üzere çarşamba günü hareket edeceğiz. Tıbbî toplantı Bükreşte perşembe günü açılacaktır. Burada her Balkan memleketinden gelen profesörler birer saat süren birer konferans vereceklerdir. Ayrıca da köyler hıfzıssıhhasına ve hekimliğe ait birer rapor vereceklerdir.

Sıhhî ve fennî kısımlar da mevzuu bahsolacaktır. Memleketimizden bu kongreye on doktor iştirak edecektir.,,

Bükreş kongresine gidecek heyet orada dört gün kalacak ve memleketimize dönecektir.

POLİS

AKINTI BURNUNDA

Balık Dolu Bir Kayık Devrildi

Dün sabah saat ,5 ta Büyükderede Ömerin dalyanından, Dursunun idaresinde kalkan 400 kilodan artık balık yüklü kayık dokuzu 10 geçe Kandilli akıntısından geçerken suların cereyanına dayanamamış, devrilmiştir. O aralık geçmekte olan mezbahanın 4 numaralı et motoru batan kayığı görerek yetişmiş, denizde çırpınarak sulara karşı koymağa çalışan Dursunu kurtarmıştır.

Kayığı da motorun peşine bağlayarak İstanbul liman idaresine getirmiştir. Vaka dalyan sahibine bildirilmiş, kayık ve Dursun Büyükdereye özel bir motorla gönderilmiştir.

Ot yüzünden

Dün saat 15 te Eminönünde sebze iskelesinde Kalifaryalı sebzecilerden Enver ile matrabazlardan Cemal arasında kavga çıkmıştır. Ot yüzünden çıkan bu kavgada Cemal, Enveri sol kaşı üzerinden yaraladığı için yakalanmıştır.

Minder altından

Aynalı kavak Okmeydanı caddesinde 23 numaralı evde oturan Polisa ismindeki kadın, aynı evde oturan Mikada ismindeki kadının, minderi altında sakladığı 10 lirasile bir altın yüzüğünü çaldığını iddia etmiştir.

Mikada yakalanarak aranmış bütün çalınan para ile yüzük bulunarak geri alınmış Polisaya verilmiştir.

Tav'a oynarken

Evvelki gün Galata kahvelerinden birinde iki arkadaş tavla oynarken yanlarında seyreden Raco adında biri oyunculardan Mihalın yaptığı bir hatayı söyliyerek kaybetmesine sebep olmuştur. Bunun üzerine Mihal sustalı çakı ile Racoyu başından ağır yaralamıştır. Yaralı hastahaneye ve Mihal da karakola götürülmüştür.

Benzinler tutuşunca

Yeni mahalleden Taksime gelmekte olan şöför Ahmedin idaresindeki otobüsün yolda akü mülâtörü bozulmuş, şöför Ahmet ile muavini bozukluğu tamir ederlerken birdenbire motordaki benzinler parlamış hem Ahmet, hem Hasan ellerinden ve bacaklarından yanarak yara lanmışlardır.

İlk Pazar Tatili

Dün Bütün Memlekette Her Yer Kapalı İdi

Mahmutpaşa yollarındaki tenhalık

Dün yeni hafta tatili kanununa göre, ilk tatil günüydü. Evvelce cuma günleri kapalı olan bütün resmî, hususî müessese - ler, dükkânlar, mağazalar kapalı idi. Şehir, tatil günlerine mahsus halini almıştı. Halk yeni kanunun tatbikatını çabucak benimsemiştir. Evvelce cuma - ları açık olan, halkın yemesine, içmesine, temizlenmesine mahsus olan yerler, dün de açıktı.

Bu sabah tatil bitmiş bulunduğundan her yer açık olacaktır. Pazar gününün tatil olduğunu unutan bazı kimseler, günlük bakkaliye ihtiyaçlarını bulmakta biraz güçlük çekmişlerdir. Bundan sonra, perşembe yerine, cumartesi günleri, ev ihtiyaçlarını tedarik etmelidir.

Mekteplerde imtihanlar devam ediyor. Düne tesadüf eden imtihanlar bugün yapılacaktır. Halk, dün, tatilden istifade ederek, güzel bir gün geçirmiştir. Herkes vapurlarla uzak sayfiyelere, kırlara gitmiştir.

TÜRK - YUNAN TİCARETİ

Yakında Yeni Bir Takas Mukavelesi Yapılacak

Atina, 29 (Hususî muhabirimizden) — Bundan evvelki bir mektubumda, Türk - Yunan ticaretinin aleyhimize bir şekil aldığını, bugün mevcut olan takas mukavelesi daha uygun bir surette düzeltilmezse, büsbütün fena olacağını bildirmiştim.

Memnuniyetle öğreniyorum ki, bahsettiğim takas mukavelesinin bir yenisi yapılacaktır. Esasen Haziranda bitecek olan bu mukaveleyi hükûmetimiz fesh etmiştir, yalnız bir yenisi yapılabilsin diye 15 Ağustosa kadar hükümlerini uzatmıştır.

Filhakika, burada neşredilen istatistiklerin de gösterdiğine göre Türk - Yunan ticaret müvazenesi bizim aleyhimize ve onların lehine olmağa Yunanistanla yaptığımız ticaret mukaveleleri 1933 senesinden başlamatkadır. Bizim ihracatımızın azalması ise, bilhassa ihracatımızın başında gelen kasaplık hayvanlar, ziraat mahsulleri ve yün, pamuk, gibi iptidaî maddelerimizin bu mukaveler yüzünden kleringe tâbi tutulmasından ileri gelmektedir.

Yeni yapılacak ticaret mukavelesinde bu noktaların gözönünde tutulması herhalde icab edecektir. Çünkü bu son mukavele, Yunan istatistiklerinin de gösterdiği ve bizzat Yunanlıların da itiraf ettikleri veçhile üstelik Yunan fabrikatörlerinin Türkiye piyasasına fazla ehemmiyet vererek mal ihraç etmelerine rağmen aleyhimize olmuştur. Bu yüzden en çok istinad ettiğimiz kömür ihracatımız bile azalmak tehlikesini göstermiştir.

Sene	Türkiyenin Yunanistana ihracı	Yunanistanın Türkiyeye ihracı
1930	392,477,000	10,570,000
1931	451,513,000	13,298,000
1932	264,701,000	8,733,000
1933	274,416,000	22,920,000
1934	253,414,000	51,245,000

1933 ve 1934 senelerinde Yunanistanın bize ihracatının arttığı ve bizim ihracatımızın ise azaldığı görülüyor. Çünkü, Yunanistanla yaptığımız ticaret mukaveleleri 1933 senesinden itibaren başlamıştır. Bu mukavele 1933 senesinde yapılmıştı. Ö zamana kadar Yunanistanın Türkiyeye olan ihracatı, Türkiyenin Yunanistana olan ihracatına karşı pek azdı. Vakıa bugün için de gene müvazene Türkiyenin lehine ise de, aradaki nisbet Türkiye aleyhine azalmıştır. İşte size birkaç rakam :

Fikret Adil

TURKÇE HOCALARI

Ecnebi Ve Akalliyet Okullarında

Kültür bakanlığı ecnebî ve akalliyet mekteplerindeki Türk muallimlerin geleceğini iyi bir gözle tetkik etmektedir. Bu muallimlerin, resmî mektep muallimleri gibi bareme benzer bir cetvele göre terfi[illegible]leri ve kıdemlerine göre maaşlarına zam yapılması esası kabul edilmektedir. Bu mekteplerde 10 — 12 senedir muallimlik yapan kimseler vardır ki maaşları hiç artmamış, bilâkis bazı yıllar, endişeli sarsıntılar geçirmişlerdir. Bakanlık bu hususta bir kanun projesi hazırlamıştır. Bu mekteplerin idaresi bakanlıkta ayrı bir direktörlükle idare olunacaktır.

Bu mekteplerdeki Türk muallimleri şimdiye kadar bir kaç defa tasfiyeye tâbi tutulmuş ve muallimlik mesleğinin istediği şartları haiz olmıyanlar çıkarılmıştır. Şimdi, bu mekteplerde, senelerdenberi muallimlik yapan kıdemli, tecrübeli kimseler vardır.

Bakanlık, bu mekteplerin ilk kısımlarında ders okutup ta muallim mektebinden mezun bulunmıyan, meslekî ders okumamış olanların bu bilgilerini kuvvetlendirmeğe karar vermiştir. Bu yaz tatilinde bu gibi muallimler hazırlanacaklar ve eylülde meslekî derslerden bir imtihan geçireceklerdir.

BELGRAD'DA

Umumî Bir Grevmi Var?

Belgrad, 2. A.A. — Zagreb, Belgrada, yarın umumî grev ilân edileceği hakkında haberler dolaşması üzerine ayrış (muhalefet) önderi Vladimir Maçek bu haberleri yayan kimselerle hiç bir ilgisi olmadığını ve kışkırtıcı (tahrikâtcı) olarak anlaşılması lâzım geldiğini bildirmiştir.

Belgrad, 2.A.A. — Başbakan Yevtiçin listesinden seçilen saylavlar bugün İskopiçinada ilk toplantılarını yapmışlardır. Toplantı bu listenin bütün saylavları, hükûmet üyeleri ve bir çok ayan üyesinin katılmasıyla yapılmıştır.

Toplantı başbakan Yevtiç tarafından açılmıştır. Yevtiç verdiği söylevde saylavları seçimde elde edilen başarımdan dolayi tebrik ettikden sonra 5 mayıs tarihli listesinde dayandığı ve ezici çoğunluğu kazandığı ulusal siyasasının başlıca noktalarını tekrar etmiş bundan sonra Kral Aleksandr tarafından acılan eseri başarımla yürütecek olan ulusal temsil heyetinin bundan sonraki çalışması hakkında bilge vermiştir.

Bundan sonra başbakan kendi listesindeki saylavların parlamento grupu önderliğine oybirliğile seçilmiştir.

BİZDE CASUSLUK!

No : 42

Aziz Hüdayi AKDEMİR

Pariste Bir kaç Alman Casusunun Tutulduğu Haberi Doğru İdi

Casusluktaki muvaffakiyeti mesleğine, daha doğrusu yurduna olan aşka ve aşktan doğan yılmazlığıdır.

Anversten Rotterdama sık sık gider, gelir ve daima yanında iki muhafız olduğu halde otomobille gezermiş. Almanlar Matmazeli ara sıra Berlinde ve cephe gerilerinde kontrespiyonaj işlerinde kullanmışlardır.

Bunda da büyük muvaffakiyetleri olmakla beraber kendisi daha ziyade düşman içinde casusluk istiyordu. Almanlar düşman casuslarından baş alamayınca Matmazele baş vurmuşlar ve o da 1915 de büyük bir Fransız casus kurumu bulmuştu. Fakat Verdun saldırışı başlayacağı sıralara kadar bunlara bir şey sezdirilmemiş, hiç birine dokunulmamıştı. Saldırıştan önce - 1916 son kânunda - (60) Fransız casusus birden yakalandı. Fransızlar, ilk atılışta Duaumont ve Vauge istihkâmlarının ele geçirilmesini Matmazelin bu muvaffakiyetine vermektedirler. Çünki Almanların ne yaptığını, ne yapmak istediklerini anlayamamışlardır. Buna karşı Fransızların da Matmazele bir oyun oynadıkları, yanına bir Belçikalı kadın sokarak Fransadaki teşkilâtı öğrendikleri ve 1917 de bütün Alman casuslarını yakaladıkları ve bunlardan yalnız dört şefin İspanyaya kaçabildiği söylenmektedir.

Bir aralık Pariste bir kaç Alman casusunun birden tutulduğu doğru ise de Fransızların bunu ne türlü öğrendikleri belli değildir. Fransız ve İngiliz istihbaratçılarının iddiasına göre bunlar Matmazel doktorun yanına genç bir Belçikalı kadın sokmağa muvaffak olmuşlar, Alman casuslarını bunun vasıtasiyle haber almış ve yakalamışlardır. Fakat, yine onlar diyorlar ki, Matmazel bu hiyaneti sezmis ve Belçikalıyı suç üzerinde yakalayarak revolverle öldürmüştür.

Bu hâdise Almanların uzun atan toplarla Parisi bombardıman edecekleri ve İmparator taarruzuna başlayacakları sırada olduğundan Fransada yeniden casus kurumu yapmak gerekmişti. Gidecek casusların da ele geçeceği düşünüldü ve yine Matmazele baş vuruldu. Matmazel bu işi kıvançla üzerine aldı.

Fransa şimal köylüsü (Normand) kılığında Parise girdi. Elindeki vesikalarda hiç bir eksiklik yok ve hepsi doğru idi. O vakite kadar çalıştığı yerlerden taktirnameler vardı.

Kontrespiyonaj memurları sordular:

— Parise niçin geliyorsunuz? Niçin yerinizden ayrıldınız?

Kadın tam bir Normand diliyle karşılık verdi:

— Ben orada bir İngiliz ailesinin yanında çalışıyordum, dedi, onlar İngiltereye döndüler. Boşta kaldım. İş aramağa geliyorum.

Parise geldi. O sıralarda hizmetçi kıtlığı olduğundan çabuk iş bulabilirdi. Fakat aradığı yeri buluncaya kadar müracaatları savdı ve sonunda tam istediği kapıyı buldu: Fransız kontrespiyonaj dairesine her işe bakan bir hizmetçi olarak girdi.

Büyük konağın birinci katında yazı odaları, ikinci katında taşralardan ve gizli işlerden gelen ajanların yatak odaları vardı. Anne Marie'ye yatmak için tavan arasında dar bir bölme gösterdiler. Dairede üç hizmetçi daha vardı. Yeni gelene yazı ve yatak odalarının temizlenmesi -

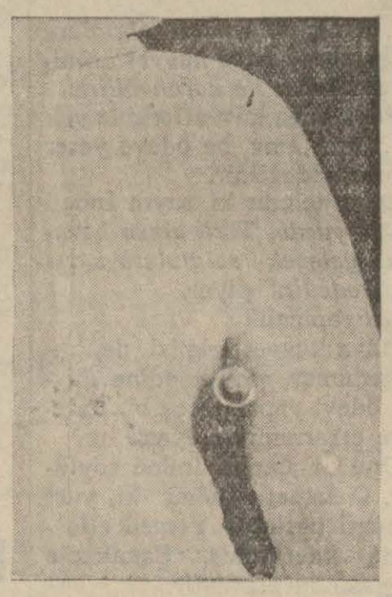

"Ren„ kimya fabrikalarından birinde gizli eczayı koltuğunun altında kaçıran kadın casuslardan biri

ni verdiler. İş ağır ve saatler uzun ve maaş çok azdı. Matmazelin en çok morfin kullandığı, en çok ölüm aradığı günlerdi. Öteki hizmetçilere bu hallerini nasıl sezdirmediği şaşılacak bir sırdır.

Anne Marie, o kadar bön, o kadar aptal görünüyordu ki, herkes onunla eğleniyor, kapı yoldaşları da onun avanaklığından istifade ederek kendi işlerini de ona yükletiyorlardı. İşin en kötüsü daire nöbetçi memurlarının yatak odalarını temizlemek ve yataklarını düzeltmekti. Bu iş pek erken, yani onlar gece hizmetini bitirip yatmağa gelecekleri sırada yapılacaktı. İş bölümünde bu yüküm dört hizmetçiye nöbetleşe verilmiş, idiyse de ötekiler az bir para mukabilinde bunu tüm yeni gelen budalaya yükletmişlerdi.

Daire nöbetçileri Matmazele çok inanmışlar, hiç bir halinden işkillenmemişlerdi. Fakat onlar dairede bulundukça Matmazelin iş başarması mümkün değildi. İki nöbetçi memurdan biri Pazar günleri izinli gidiyordu. Bu iyi bir fırsattı. Bir pazar günü nöbetçi memur odasında iken kız içeri girdi. O esasen birer bahane veya şaşkınlıkla odaya girip çıkıyor ve memurlar da buna alışmış bulunuyorlardı.

Gece uzun... Nöbetin ağır ve yalnız sıkıntısı, Pazar gününün hasreti... Ne kadar aptal olursa olsun, memur için vakit geçirecek bir yoldaşın değeri vardı. Kızla konuşmağa başladı. Gece ve başbaşa kalış nöbetçinin beyninde kıvılcımlar uyandırdı. Galiba kız da isteyerek yumuşak davranmış, külü eşelemişti.

Bu sıralarda olduğu anlaşılan bir hikâye var ki, onu kısaca şuraya sıkıştıralım; bu hikâyeyi bir kaç yerde okudum ise de doğruluğunu iddia edemem;

[Arkası var]

Yüksek Mühendis Mektebi Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Cinsi	Miktarı	Tahmin Fiatı	Tutarı	Birinci pey akçesi	Açık eksiltmesi gün ve saati
Çalı	2000	11	220	300	4/6/935 14
Ayşe kadın	1200	12,50	150		
Barbunya	2000	10	200		
Bamya	600	30	180		
Bakla	2000	7	140		
Sırık domates	2000	7	140		
Kır domates	2000	5	100		
Semizotu	1000	5	50		
Kabak	2000	5	100		
Patlıcan	20000	2,50	500		
Limon	14000	2	280		
Lahana	3000	4	120		
İspanak	4000	7,50	300		
Pırasa	3000	5	150		
Yaprak kereviz	500	4	20		
Havuç	500	6	30		
Enginar	3000	6	180		
Salça	300	25	75		
Yaprak kereviz	200	20	40		
Maydanoz	4000	1	40		
Dereotu	1000	1	10		
Hiyar	3000	2	60		
Taze soğan	2000	1,50	230		
Salata	7000	1,25	77,50		
Sirke	700	15	105		
Tuz	3000	9	270		
Bakla "Adana„ "İzmir„	1000	15	150		
Karabiber	20	90	18		
Kimyon	5	70	3,50		
Yenibahar	20	90	18		
Karnıbahar	700	12	84		

Mektebin 936 mayıs sonuna kadar sebze ihtiyacını gösteren yukarıdaki cetvelde bu ihtiyacatın ne suretle eksiltmeye konulduğu, hangi gün ve saatte eksiltmenin yapılacağı ve birinci pey akçesiyle miktarı gösterilmiştir. İsteklilerin vaktinden evvel teminatlarını mektep veznesine yatırmaları ve arttırma ve eksiltme kanununda yazılı vesikalar ile birlikte belli gün ve saatte ve şartlarını görmek ve almak için de Ticaret odası vesikaları ile her gün komisyona müracaatları ilân olunur. (2771) 4133

KENDİ KENDİMİZE ÇATIYORUZ

Zavallı Bir Burun!

Burada bir insan burnundan söz açacak değilim. Tabiatın bu run gibi yarattığı toprak parçalarının en güzel fakat en talihsizi, en zavallısı olan Sarayburnundan bahsedeceğim.

İstanbulun geniş çevresi içinde, bu burun kadar, geniş ve engin görümü olan yeri, ben daha bulamadım.

Marmara ile Boğaz, Haliçle Adalar, bu burunun iki tarafında birer zümrütlü gözlük camı gibi, bütün yaz, parıl parıl yanar.

Hiç bir tepeden, İstanbul bu kadar, kuşbakışı görülemez. Hiç bir çıkıntı üstünde, deniz bu kadar uysal bir rıklıkla insanın ayakları altına serilemez.

Sözün kısası, Sarayburnunun eşi yoktur. Ancak, eşi olmayan bu güzel köşenin, ne yazık ki bütün güzeller gibi talihi yoktur.

Bir zamanlar, gazino diye kullanılırdı. Varyeteler, cazlar, sazlar getirtildi. Hava eğlenceleri yapıldı. Güzel sesli okuyucular, Gülhane parkının bülbüllerini susturdular. Fakat bütün bu yenilikler zavallı burunun talihini değiştiremediler.

Sarayburnu, bugün bir çöl kadar tenha ve bir mezar kadar sessizdir. Acaba Sarayburnunu canlandırmak, bir ölüyü diriltmek kadar zor bir iş midir ki bu güzel buruna, küçük bir makyaj bile yapılamıyor ve yapılan bütün makiyajlar, onu biraz daha çökertmekten baska bir işe yaramıyor? — S. GÜNGÖR

Bulgaristanda

İşsiz Kalan Münevverler

Sofyada çıkan La Bulgarie gazetesi diyor ki:

"Her ne kadar, işsizlik felâketi, Bulgaristanda, öbür ülkelerde olduğu derecede şiddetli değil ise de bunun tesirleri gene dehşetlidir. Bu korkunç derdin Bulgaristandaki şeklı: fikir sahiplerinin işsizliğidir. Bunun içindir ki, buna uygun bir politika kovalamak ve ulusun elitine mensup zavallılara yardıma elverişli özel kararlar almak gerektir. Son günlerde çıkarılan kanunun mülhem olduğu amaç budur. Bu kanun, özel teşebbüslerin kullandıkları işçiler hakkındaki rejim ve hükümlere dairdir.„

Sofya'da çıkan Novi Dni gazetesi de Bulgar mütefekkir ve münevverlerinin işsizliğinden bahsederek diyor ki :

"Münevverler, işlerini kaybettiler. Devlet, işe karışmak gerekliğini duydu. Her yurttaşa asgarî yaşayış çareleri temin eden bir kanun neşredildi. Başkaca geçim kaynaklarına malik olanlar, ihtiyaçta olan yurttaşlara yerlerini bırakmalıdırlar. Bu bir parti meselesi değil, bir sosyal iştir. Geçirmekte olduğumuz müstesna zamanlarda, çalışma, servet yığmağa yarar bir vasıta değil, fakat hayata en gerekli kaynakları temine yarar bir şey olmalıdır. Ecnebi memleketlerde aynı prensip takip olunuyor. Herkes iş bulabilmelidir. Hayatı bazıları için bir imtiyaz ve başkaları için de bir cehennem olmamalıdır. Hayatta yeni bir zihniyet ve yeni prensipler yaratmak gerekliğini herkes takdir ediyor. Artık eski prensipleri bırakmak ve yeni prensiplerin yaratılmasına çalışmak zamanı gelmiştir.„

BOGAZLILAR ISRAR EDIYORLAR

Şirketi Hayriyeye Karşı Boykot Devam Ediyor

Anadolu Hisar halkının önayak olmasile Şirketi Hayriyeye karşı başlayan boykotaj hem diğer iskelelere geçiyor, hem de iskelesine göre şeklini değiştiriyor. Hisarla Kandilliden vapura binenler o kadar azalmıştır ki bunlar köylerinde "vapurcular„ diye anılmaktadır.

Çengelköy ve Beylerbeyi ahalisi adam başına 4 kuruşa Ortaköye geçiyorlar, oradan tramvaya biniyorlar. Bura halkı bir noktayı daha göz önüne almışlardır.

Ortaköyden 6,25 kuruş verince Aksaraya gidiyorlar. Halbuki vapurla ancak Köprüye kadar gidilebilmekte ve oradan tramvaya binmek lâzım gelmektedir. Bu şekilde İstanbul tarafına gidenler bir taşla iki kuş vurmuş oluyorlar.

Çubuklulular da kendi biletlerinin pek az ucuzlatılmasını protesto mahiyetine, toplu olarak, ikinci mevki bilet alarak birinci mevkide oturmaktadırlar. Vapurun içinde mevki farkı istiyen memura da vermiyeceklerini söylemektedirler.

Sabah vapurlarından birine binen 15 — 20 kişi kadar Üsküdarlı da, vapura binerken bilet almamışlar, Köprüden çıkarken Rumeli tarafına tatbik edilen bilet tarifesi gibi, yalnız beşer kuruş vermişlerdir. Şirketi Hayriyeye karşı Boğaz halkının yaptığı boykotun daha fazla büyüyeceği söyleniyor.

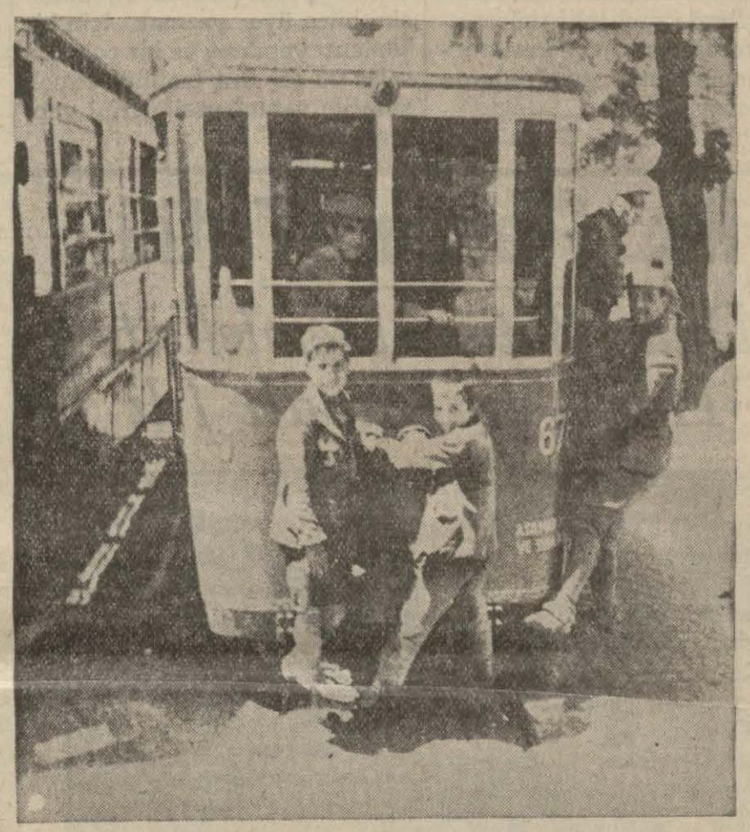

Fazla söze ne hacet

BELÛCİSTAN ZELZELESİ

Toprak Altından Üç Bin Ölü Çıkarıldı

7 Millik Bir Saha Geniş Bir Mezaristana Benziyor !

Karchi (Hindistan), 2 (Hususi) Zelzele mıntakasından yeni yeni ve korkunç haberler geliyor.

Quetta cenupta Baleti denen mıntakaya kadar 7 mil uzunluğundaki sahadan şimalde Sariah denen mıntakaya kadar yine 7 mil uzunluğundaki arazi, geniş bir mezaristan manzarası göstermektedir. Askerler ölüleri toprak altından çıkarmağa uğraşıyorlar. Açık havada mutfaklar kurulmuş, felâketten kurtulanlara yiyecek, içecek hazırlanıyor. Fakat gözleri korkmuş olan yaralı felâketzedeler, mutfak kurulan sahaya yanaşmamakta ve daha ilerdeki ormanlık arazide, ağaçların altında sığınarak beklemektedirler. Askerler bir gün içinde 3000 cesedi toprak altından çıkarmışlardır. Çıkan cesetlerin bir kısmı tanılıyor. Mühim bazı kimseler olduğu anlaşılıyor. Eski Kelat bakanlarından Sir Shams Shah da ölenler arasındadır. Karısı da yanı başında ölü olarak bulunmuştur.

Zelzeleden harap olan köy ve kasabalarda kolera hastalığı baş göstermiştir. Hastalıkla mücadele için şiddetli tedbirler alınıyor.

Zelzele neticesinde, bazı mıntakalarda başlayana yangınlar çok büyümeden kendiliklerinden sönmüştür. Bütün bu civar halkı, gece gündüz uykusuz ve yiyeceksiz, ağaçlıklara sığınmış korku ve endişe ile bekliyorlar.

Mersin ilk Okulları sergisi

Mersin, 2. A.A. — Mersin ilk okullarının el birliğiyle hazırladıkları sergi bugün açıldı. Metotlu bir çalışmanın yapıcı kudreti gösteren bu güzel izerin anlamını kültür direktörü bir söylevle anlattı. Okullar tek defter usülünü kabul ettikleri için bir çocuğun okuma yılı içinde gösterdiği ilerleyiş kolayca görülüyordu. Grafiklerde öğretmen, okul ve paranın gittikçe azalmasına mukabil okulların çoğalışı randımanın yüzde kırk olmasına sebep olarak görülüyor. Ekonomik, terbiye ve itiyatları gösteren izerlerle zengin olan sergi muhiti ilgilendirdi.

SON HABER

ALMANYADA ASKERLİK

Bir Senede 900 Bin Kişi Süel Talim Görecek

Berlin, 2 (A.A.) — Askerlik şubeleri, Almanyada 1914 lilerin,doğu Prusyasında da 1910 ve 1914 doğumluların yoklamasına başlamıştır. Bu yoklamalar ayın on altısına kadar sürecektir. Yalnız süel olmıyan "Ren,, bölgesinde, yoklama 31 ağustosa kadar uzayacaktır. Yabancı ülkelerde bulunan bu doğumlular çağrılmıyacaktır. Denizde hizmet dokuz aydır. Uçak fabrikaları ile sivil uçak sosyetelerinde çalışan işçiler, hava ordusunda hizmet ettirileceklerdir. Bir senelik hizmet müddeti sayesinde ve işçilik hizmetini de hesaba katarak, talim görecek erlerin sayısı 900.000 i bulmaktadır. Hizmet müddeti iki kat olacak olursa erlerin sayısı 1.200.000 e çıkacaktır.Sü bakanı yaşları 45 ten öte olan adamları da bir kararname ile çağırabile

Alman Sü Bakanı Blomberg

ceği gibi nihayet, silâhlı ulus prensibi dolayısile, ne yaş ne de cins farkı gözetmeksizin, bütün eli silâh tutan adamları asker edebilmektedir.

YENI FRANSIZ KABiNESi

Parlâmentoda Çoğunluk Elde Edeceğe Benziyor

Paris, 2. A.A. — Siyasal gurubların durumu, kamutayda, Bouisson kabinesine yanat (taraftar) kuvvetli bir çoğunluk (ekseriyet) olacağını göstermektedir.

Finans komisyonu başkanı Malvy hükûmet projesi metnini kamutaya getirmek hususunda komisyonun zorluk çıkarmayacağını söylemişdir. Malvy ayni zamanda, hükûmetçe istenilen evgin (müstacel) konuşma usuli ile proje kamutaya geldikten bir saat sonra kaydetmişdir.

Kamutay, tükel yetkeyi (tam selâhiyeti) kabul ederse,aynı zamanda hükûmete güvenini de bildirmiş olacakdır.

Bu suretle hükûmet'in genel siyasası hakkında yapılması adet olmuş olan görüşmeler ortadan kaldırılmış olacakdır.

Görüşmeler yalnız bazı izahata hasredilecekdir.

Hükûmet, tüze bakanlığında bir kanun bürosu kuracak ve bu büro, ayrı ayrı bakanlıklar tarafından tanzim edilecek olan hükûmet emirnâmelerine hukukî bir şekil verecekdir.

Caillaux Finans bakanı

Eski bütçe bakanı Abel Gardey'in finans bakanı Caillaux'ya yardım etmesi çok muhtemeldir.

Caillaux, devletin finans işleri yoluna girinceye kadar finans bakanlığında kalacağını ve belki yalnız üç hafta kalarak çe-

Paris, 2. A. A. — Bouisson kabinesinin teşekkülü kamoyu yatışdırmışdır. Kayo'nun finans bakanlığında bulunması, finansal kalkınmayı kolaylaştıracağı gibi, Mareşal Peten'in de kabineye girmesi siyasal durmu sağlamlaştıracakdır.

Frank

Paris, 2. A. A. — Fransız frangı açılış fiyatından 1/25 punto fazlaya çıkarak, 6.60.75 de kapanmışdır. Fransız tahvilleri kuvvetle kalkınmakdadır.

ÇEKOSLOVAKYADA

Almanlar Kabinede iki Bakanlık Alıyorlar

Prağ, 2. A.A. — Listesi Cumur başkanı tarafmdan henüz onaylanmamış olan yeni kabinede yeni olarak kimse bulunmayacaktır.

Almanların iki bakan tarafından temsil edilecekleri besbellidir (muhakkak).

Çifçi Maşnk ulusal savga bakanlığında kalacaktır. Esnaf ve küçük tecimler (tüccar) fırkasından Nacdenin, tecim bakanlığında kalması ve eski bakanlardan demokrat Sbrasok'un soysal öngörü bakanı olması muhtemeldir.

Çekslovak parlementosu Ve Çek kabinesi

Prağ, 2. A.A. — Başbakan Malipetr, yeni hükûmetin kurumu hakkında parti başkanlarile görüşmelerini sonuna erdirmişdir.

Yeni hükûmet, son seçimler üzerine kuvvetlenen küçük esnaf ve küçük endüstriyel'ler partisininde katımı ile genişlemiş olan eski partiler birliğine dayanacakdır. Bu eski partiler birliği Çekoslovak ve Alman çifçilerile Çekoslovak sosyal demokratlarını da içinde bulundurmakda idi.

Hükûmet, saylavlar kurumunda 300 üyeden 16 sına ve ayan kurumunda da 150 üyeden 82 sine güvenmektedir.

Çekoslovakya parlamento adetlerine göre bu çokluk kâfidir.

Malipetr, yarın, Cumur başkanına, bakanlıkların, partiler arasında dağıtılmasını önergeliyecekdir.

Berlinde bir Avusturyalı şef yakalandı

Berlin, 2 (A.A.) — Siyasal polis, Berlindeki Avusturyalılar birliği başkanlık divanı üyelerinden Dromişleri tevkif etmiştir.

Vaymar rejimi zamanında, Dromişler Rayhştag kurumunun eski sosyal demokrat başkanı Löbenin başkanlığındaki Avusturya - Alman halk birliğinin genel sekreteri idi.

Bu tevkif hâdisesi gizli tutulmaktadır.

Söylendiğine göre, bu tedbirin Avusturya meselesile münasebeti olmayıp gazeteci Bert - hold Jakob meselesile bağlılığı vardır.

BULGARİSTANDA

Çankof Hükûmeti Ele Alacak

(HUSUSI MUHABIRIMIZ TELEFONLA BILDIRIYOR)

Sofya, 2 Haziran

Yeni kanunu esasiyi hazırlamakta olan adliye komisyonu şu esasları tesbit etmiştir. Yeni parlâmento için seçim yapılacak ve bu seçime geçen saylav seçimlerinde 120 binden fazla rey almış olan partiler işcirak edecektir.

Seçime liberal, komünist, çift çi, Zlavo partilerinin iştirak edeceği anlaşılıyor.

Çiftçi grupları arasında birleşmek üzere müzakereler başlamıştır. Çankof partisi ile çiftçiler arasında hükûmeti ele almak için bir anlaşma yapıldığı söylenmektedir.

Mahmut Necmettin

Yugoslavya Bulgaristan

(HUSUSI MUHABIRIMIZ TELEFONLA BILDIRIYOR)

Sofya, 2 Haziran

Bugün çıkan Politika gazetesi dikkate değer bir makale neşretmiştir. Makalede deniliyor ki:

"Yüzlerce, binlerce kişi, vakit vakit Bulgaristanı ziyarete gelir. Burada her aklına gelen yüksekten atıp tutarak Bulgar dostluğundan bahseder. Yüz sene sonra olacak siyasî dostluklardan, şimdiden bahsetmek doğru değildir. Bu ziyaretlerde ziyafetler veriliyor, masraflar yapılıyor. Bu ziyafetler ekonomi buhranı [illegible] ağır bir yüktür. Çizmeden yukarı çıkmıyalım. Böyle şeylere masraf etmiyelim.,,

Bir Bulgar şairi için merasim

Sofya, 2 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Bugün meşhur Bulgar şairi ve vaktile Türklere karşı isyan etmiş olan ve Türkler tarafından öldürüldüğü iddia edilen Botefin ölümünün 59 uncu yıl dönümü idi. Bu münasebetle Verdayada büyük merasim yapıldı. Botefin mezarı ziyaret edildi. Bu merasime 400 üniversite talebesi, dört civar vilâyetin mümessilleri, vali, askerî kumandan ve binlerce halk iştirak etti. Merasimde hararetli nutuklar söylendi. Bugün bütün Bulgra gazeteleri Botefin hayat ve hatıralarından bahsediyorlar.

Sofyada İtalyan sergisi

Sofya, 2 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — İtalyan sanatkârları, dün Sofyada bir resim sergisi açtılar. Açılış merasiminde bütün Bulgar bakanları hazır bulundular. Bulgar kültür bakanı söylediği bir söylevde İtalya güzel sanatlarının yüksekliğinden takdirle bahsetmiş, İtalyan ressamlarını kutlulamıştır.

Kral Jorj gelecek mi?

Sofya, 2 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Bulgar gazeteleri Yunanistana kral Jorjun mutlaka iade olunacağını, Londradan aldıkları haberlere atfen yazıyorlar.

Mussolini'nin karikatürü

Berlin, 2 A.A — Mussolinin, Alman - İtalyan münasebetlerini bulandıracak mahiyette bir karikatürünü bastı diye, hükûmet, Kladeradaç adındaki mizah gazetesini yasak etmiştir.

Kafandaris Bir Tebliğ Neşretti

"Gelecek meclis memleketi temsil edemez„ diyor

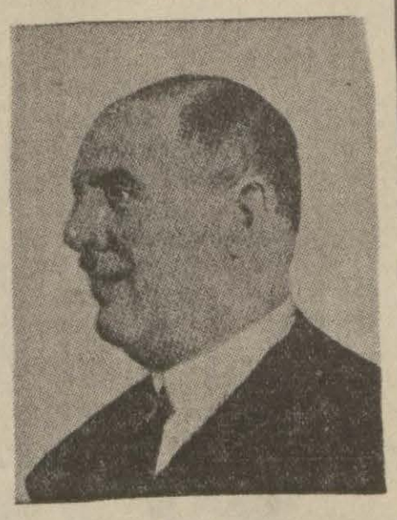

Kafandaris

Atina, 2 (Hususî muhabirimizden) — Terakkiperver parti lideri Kafandarisin bugünkü gazetelerde uzun bir tebliği çıkmıştır. Kafandaris bu tebliğde evvelce muhaliflerin neden seçime girmediklerini anlatarak buna hükûmetin tekliflere red cevabı vermesinin sebep olduğunu söylemiş ve gelecek meclisin memleketi temsil edemiyeceğini rejim hakkında da krallığın hiç bir zaman Yunanistana hizmet edememiş olduğunu bildirmiştir.

Kondilis seyahatte

Atina, 2 (Hususî muhabirimizden) — General Kondilis seçim söylevleri vermek üzere Yenişehire gitmiştir. Bugün söylevlerini verdikten sonra Trihalaya gidecek, orada da siyasî söylev verecektir.

Bir senede Çinde yutulan Afyon

Cenevre, 2. A.A. — Afyon komisyonu, 1933 yılı içinde yapılan, afyon ve diğer uyuşdurucu maddeler tecimine (ticaretine) aid hükûmetlerin gönderdiği yıllık raporları incelemeğe (tetkik etmeğe) devam etmiştir.

Ayrı ayrı delegeler, yasağa karşın olarak 1933 yılında Çin'e 119000 kilo afyon sokulduğuna dair Gouvinar tarafından verilen rapor hakkında dikkati celb etmişlerdir.

Çin delegesi, idhâlat devam ettikçe afyon tecimine (ticaretine) karşı savaşın faydasız olacağını kaydetmiş ve Çin hükûmetinin gereken tedbirleri alabilmesi için, İran hükûmetinin, kendisine idhâlât şahadetnamesi örneklerini vermesini istemişdir.

Bunun üzerine İran delegesi, afyon üretmesinde (istihsalinde) hiç bir gizlilik olmadığını ve son yıllarda azalmış olan bu ürümün (mahsulün) istem (taleb) azaldıkça daha ziyade eksileceğini belirtmişdir.

İtalyan delegesi, 1932 ve 1933 yıllarında Çin'in afyona karşı yaptığı savaşda kendisine yardım için çok uğraşıldığını ve Çin hükûmetinin kanun yollarını kuvvetlendirmesi ve aynı zamanda İranla el birliği yapması gerekdiğini söyledikden sonra, İranda Hind keneviri ekiminin yasak edileceği ümidini izhar etmişdir.

Buna cevab veren İran delegesi,hükûmetinin afyon hakkındaki 1912 ve 1925 anlaşmalarını imza etmemiş olduğunu söyleyerek ihracat tamamen kanuna uygun olduğunu kaydetmiş ve Hind kenevirinin bilhassa ip imaline yaradığını kaydederek, İranın haşhas ekimini azaltmak eğginliğinde (temayülünde) bulunduğunu ilâve etmişdir.

Komisyon başkanı, bugünkü durumu iyileşdirmek ergesile (maksadile) İranın 1925 anlaşmasını onaylayacağını (tasdik edeceğini) umduğunu söylemişdir.

DÜNYA SIYASASI

UZAK ŞARKTA DURGUNLUK

Japonyada Sermaye Ve Kılıç Anlaşması

Japonyanın iç ve dış siyasası

Uzak doğuda ne oluyor? İşte bir sual ki, çok zamandır, sorulmuyor? "Savaş uzak doğuda patlayacaktır.,, Kehaneti de artık savrulmuyor. Rus - Japon münasebetlerindeki gerginlik azaldı. Mançuko hükûmetinin kurulmasile meydana gelen olut (emri vaki) her tarafça resmî değilse bile fiilî olarak kabul edilmiş gibidir.

Mançu şimendiferlerinin Rusya tarafından satılması ile, en nazik harp vesilesi ortadan kalktı. Bugünkü durgunluk, hareketsizlik ile bir kaç ay önceki korkulu rüyalar arasında ne büyük fark var!. Sanki, sular durduldu, hırslar söndü, gizli emeller unutuldu. Ulusların iç ve dış siyasasını yakından takip eden ler bilirler ki bu çeşit mucizeler ve toptan değişiklikler imkânsızdır. Büyük bir ulus, iç ve dış siyasada kendine çizdiği amacı kolay kolay feda etmez. Hele bu ulus Japonlar gibi sabır ve sebatın bir örneği sayılan insanlar olursa...

Büyük Japonya dileği

Japonların üç dört yıllık iç ve dış siyasası ile bugünkü durgunluk arasındaki fark sade zahiridir. Japon ruh ve isteklerinin iyice anlaşılmamış olmasından ileri gelir. Japon kabinesi amirallerle bir generalden terekküp ettiği vakit herkes bunun iç ve dış siyasada büyük değişiklikle rin başlangıcı olacağını zannetmişti. Halbuki ahval bunu teyit etmedi. Hele ordunun iç siyasadaki vaziyeti bugün bambaşkadır. Ordu, siyasa alanında almış yürümüştü. Halkın hoşuna gidecek sosyalistçe teorilerin başlıca müdafii idi. Subaylar, büyük endüstri sahiplerini, büyük sermayedarları, trustleri, bütün ülkenin parasını çekerek kasalarına doldurmakla ittiham ediyor, bu yolda taarruzlara bile girişiyorlardı. General Aroki, Sü bakanlığına geldiği güne kadar zenginlere karşı bir nevi tethiş usulü tatbik edilmişti. Generalın bakanlığa gelmesile birdenbire sahne değişti. Bir durgunluk başladı. Ordu, Japon zenginlerine ve sermayedarlara karşı durumunu değiştirdi. Halka, yine sosyalistçe ümitler verilmekle beraber, hakikî tehlikenin birdenbire Sovyet Rusyadan geldiği yolunda propagandalar başladı. Ancak Sovyetlerle Japonlarm anlaşması ve Mançu şimendiferinin Ruslar tarafından terki bu yoldaki propagandaları durdurdu.

Son durum

Japonyanın son durumunu Tokyoda araştıran Temps yazıcısı Andre Dubosk görüşlerini şöylece anlatıyor:

"Ordu hakikati anlamağa başlıyor. Servet üretmenleri endüstri ve tecimlerile bugünkü Japonyayı yaratmışlardır. Ordunun dilediği şekilde Japonyanın sosyal halini değiştirerek zenginlikleri paylaşmak, mevcut servetleri mahvetmek demek değildir. Ordunun ve iş sahiplerinin müşterek bir dileği vardır: büyük Japonyayı yaratmak... Bütün ayrılıklara rağmen bu dilekte iki taraf birleşir. İki tarafın çalışma ve tatbik usulleri birbirinden başka olmakla beraber, amaçları tamamile birdir. Askerlerin faaliyetini iki alandadır: biri ahlâksal, öbürü siyasal.. Ancak bu iki faaliyet alanında da askerler, sivil partilerin yerini tutmaz. Onlar, bizim bildiğimiz anlamda siyasa ile uğraşmazlar. Gumbu adını taşıyan asker zümresi, ülkenin siyasasına hegemen olacak gibi görünüyor.

Ulusal hayatın mihveri

Bazı kimseler Japonyanın ekonomsal istikbaline bedbinlik ile bakıyorlar. Ancak Japonya, bu bakımdan başka bir görü arzeder. Burası öyle bir ülkedir ki ekonomsal devrimini siyasal zorluklara tesadüf etmeden yapar.

Çünkü Japonyada arda (aile) sağlam bir sosyal hücredir, Japonyanın bütün ulusal hayatı, imparatorun (Mikado) yani bir nevi ülûhiyetin mihveri etrafında döner.,,

Fransız yazıcısının bu yazıları, Japonyadaki durgunluğun zahirî olduğunu gösterir, Ordu, donanma ve ulus hep büyük Japonyanın kurulması peşinde çalışan zümrelerdir. Aralarında iki ayrılık kardeş kavgasıdır. İki bin yıldanberi Japon tahtında oturan imparatorlarına tapınan Japonlar Uzak şarkta rahat dururlarsa, bundan herkes sevinir. Fakat gelecek bilinmez... Amerika ve İngiltere ile deniz müzakereleri var. Bugün Japonya barışsever görünerek denizlerde beraberliği temine çalışıyor. Yarının neler doğuracağı belli değildir.

Fransanın kanaati

İtalya Harbe Atılmaktan Vazgeçmiyor

Paris, 2 (A.A.) — Övr gazetesi diyor ki: "Alman muhtırası, doğu Avrupasının düzenine karşı siyasal, büyük bir manevradır. Almanyanın Romadaki faaliyeti, son haftalar içerisinde her vakitkinden artık olmuştur. Mussolininin Stresada giriştiği taahhütleri, İtalyan küçük antant ve Balkan antantı ile barışmasından doğan taahhütlerle telif etmek güç olacak. İtalyanın tekziplerine rağmen, yabancı hükûmetler, Berlin ile Roma arasındaki müteaddit görüşmelerin, Viyanada, içeriden gelecek bir hükûmet darbesi üzerine bir nazi rejimi kurmak hususunda bir uzlaşma ile sonuçlandığını zannetmede haklıdırlar.

Fransız Dış işleri bakanlığında, İtalyanın harbe atılmaktan vazgeçmiyeceği zannolunuyor. Maamafih, süel bilgelerin dediklerine göre, Habeşistanın fethi dört yüz binden fazla asker ve dört yıldan artık bir zaman isteyecektir. Bundan ötürü, orta Avrupa için Stresada tasavvur edilen baysallık rejiminin bugün epey tehlikede olduğundan korkulur.

Laval vaziyeti tetkik ediyor

Paris, 2 (A.A.) — Laval, Alman muhtırasını gözden geçirmek suretile, diplomatik ödevine yeniden başlamıştır. Salıya cevab vermesi muhtemeldir. Fransanın bu cevabın Fransa - Sovyet protokolünün, "andlaşma hükümlerinin, iki taraftan birinin kendi üzerine aldığı başka ahdi mükellefiyetlere uygun olmayacak bir surette tatbik edilemiyeceğini ve aksi takdirde bunu böyle tatbika kalkışacak olan tarafın arsıulusal ceza tedbirlerine maruz kalacağını" tasrih etmek suretiyle Almanyanın, Lokarno andlaşmasına uygunsuzlukta bulunduğu iddiasına karşılık verdiğini hiç kuşkusuz işaret edecektir.

Serserilik yasak

Moskova, 2 A.A. — Serseriliğin kaldırılması hakkında bir karar çıkarılmıştır. Aileye yeniden önem vermeğe ve ana babanın sorav (mesuliyet) ve otoritesini sağlamak istiyen bu karar name kontrollarındaki yekinsizlik (kıyafetsizlik) yüzünden çocukları kabahat ve suç işliyen ana ve babaya karşı para cezaları vermektedir.

SPOR

Atletizm Müsabakaları

Dün Taksim stadında yine Yunan atletlerinin iştirakile bazı atletizm müsabakaları yapılmıştır. Atletizm müsabakalarından sonra Pera — Arnavutköy takımları arasında bir de futbol maçı yapılacağı için stadyom hayli kalabalık olmuştur.

Atletizm müsabakalarında iki türlü disk atılmıştır.

Serbest disk atışında Yunanlı Silas 48,43 metre atarak birinci, Veysi 39,47 metre atarak ikinci olmuştur. Naili üçüncü kalmıştır.

Yunan usulü disk atışında yine Silas 40,10 metre ile birinci, Veysi 39,90 metre ile ikinci, Naili üçüncü olmuşlardır.

Yüksek atlamada cuma günü dört atletimiz 1,75 metre ile berabere kalmışlardı. Dün bu müsabaka tekrar edilmişı bu sefer yalnız Sedat 1,75 atlayarak birinci olmuştur. Haydar 1,70 m. ile ikincili almış, Cihat üçüncü kalmıştır.

Balkan bayrak yarışını koşan iki takımdan üç misafir Yunanlı atletin dahil olduğu (Agop, Yorgakopulos, Mandikas, Silas) takımı birinci gelmiştir.

Sırıkla yüksek atlamada birinci gelen Fethi 3,35 metre atlamıştır. Haydar 3,20 metre ile ikinci olmuş, Viterpolos da 3,10 metre ile üçüncü gelmiştir. Futbol maçını 0—1 Pera kazanmıştır.

Sporcuların tayyareye hizmeti

30, 31 ağustos ve 1, 7, 8, 15, 22 günleri olmak üzere, İstanbul birinci sınıf futbol takımları aralarında bir futbol turnuvası yapmağı kabul etmişlerdir.

Haber aldığımıza göre azlığın çok kuvvetli olan (Arnavutköy, Pera, Kurtuluş, Şişli gibi) 4 kulübü de bu değerli işe girmektedir.

Takımların sahada oynadıkları günler gelir itibarile de düşünülerek ona göre dizilmiştir.

Müsabakalar, yenilen çekilme usulile olacak, hakemleri komite seçecek bu komite her kulüpten bir kişiden ibaret olacaktır. Bu maçların tayyareye yardım itibarile çok kıymetli olacağı şüphesizdir.

Oyunlar tamamen Taksim stadyomunda olacak, bu maçlarm günlerinde diğer sahalarda - öğleden sonra - maç yapılmıyacaktır.

Taksim sahası bugünlerde bütün yapılacak zarurî masrafa karşı 500 lira kabul edilmiştir.

Maç günleri şunlardır:

30 Ağustos tayyare bayramı günü: Vefa - Beykoz, İstanbulspor - Pera.

31 Ağustos: Bes[illegible] - Süleymaniye, Fener - A[illegible].

1 Eylûl: Güneş - [illegible] Galatasaray - Şişli.

Yüksek Atlama

Sırıkla yüksek atlama

Müsabakalara iştirak edenler

SAĞLIK OĞÜTLERİ

Nikotinsiz Tütün

Tan okuyucularımdan bir zat geçen gün gazetede, ucuzca sigaraların nikotinsiz cinsinden olanlarının çıkarılmasını inhisar idaresinden istiyordu.

Okuyucumuzun istediği haksız değildir. Demokrat bir ülkenin inhisar idaresi pahalı sigaraların nikotinsiz cinslerini çıkarıyorsa bu usulü ucuzca sigaralara da tatbik etmelidir.Nitekim, bizimki gibi demokrat bir ülke olan Fransa tütün inhisarı idaresi "harcıâlem,, olan kaporal tütününün nikotinsiz cinsinden de satar.

Tütünün içindeki maddelerin en kuvvetli zehirlisi şüphesiz nikotindir. Bereket versin ki, yaprak tütün işlenerek paketler içinde tel tel tütün yahut sigara haline gelinceye kadar nikotinin bir kısmı kayboluyor. Bundan sonra, sigara içilirken de ucundaki kızıl ateşin tesirile nikotinin büyük bir kısmı daha gider.

Nikotinsiz denilen tütünlerde nikotin hiç yok demek değildir. Çünkü tütünden nikotin büsbütün çıkarılırsa tütün içenlerin aradıkları o güzel koku hiç kalmaz. Tütün içerisinde nikotini azaltmak için onu uzun müddet mayalandırdıktan sonra, gayet sıcak su buharından geçirirler. Yahut nikotinli bir tütünü nikotini çıkarılmış başka bir tütünün suyuna batırırlar. Nikotinsiz tütünün suyu, ötekindeki nikotini çeker alır. Ancak bu usûlde, bir tütünün içindeki tütünün nikotini de yüzde otuz santigram ise yüzde yirmi beş santigrama inebilir.

Bundan dolayı nikotinsiz denilen tütünlere pek çok emniyet [illegible]. Bir tütünden nikotini biraz eksiltmek için çekilen [illegible] met ve yapılan masraf elde edilecek faydaya pek te değmez.

En iyisi sigarayı ağızlıkla, hem de uzun ağızlıkla içmektir. Çünkü ağızlık ne kadar uzun olursa tütün dumanı o kadar çok soğur ve ne kadar çok soğursa dumanın içindeki nikotin de o kadar azalır.

Aynı sebepten dolayı pipoların da uzunları kısalarına tercih olunmalıdır. Hele ağızlığın veya piponun borusunun arasına, tanen tozuna batırılmış pamuk konulursa tütün dumanı pamuktan geçerken içindeki başka zehirlerle birlikte nikotinin de bir kısmını orada bırakır.

Fakat, bu kadar şartlar altında tütün içmektense hiç içmemek daha kolay olmaz mı?

Lokman Hekim

No : 42

Sarı Bal

Bürhan CAHİT

Hele İspanyol mühendisini görseniz... Öyle hediyeler getiriyorlar ki. Şişe şişe lâvantalar, pudralar. Odasını bir görseniz. Burada Şahin beyden, patrondan başka bütün erkekler ona...

Söyliyemedi, yutkundu, gülümsedi, utandı.

Erguvan kamçısı ile onun kıvırcık saçlarını okşadı:

— Haydi küçüğüm. İşinin başına git. Sonra azar işitirsin.

Küçük istemiyerek, ondan ayrıldı. Başı ile ve ellerile ona selâmlar yollayarak merdivene tırmandı.

Erguvan mahmuzladığı hayvanını tenis kortuna doğru sürerken mırıldandı:

— Bu Rus kadını Basıbrin'de bir şeyler yapacağa benziyor. Şahini bu kartalın eline düşürmemek için çalışmalı.

●

Mühendis Muhtar Arifin işletmesini üzerine aldığı arazide yapılacak iş pek çoktu. Gökderenin çok doğru akıp kaybolan sularını toplayıp vadiyi sulamak işi pek kolay olmadı. Mersinden gelen taş kırma ve beton makineleri ve bu işte pişkin ustalar bir kaç hafta çalıştıktan sonra ilk eserler meydana çıkmağa başladı. Burada işçi pek çoktu. Fakat usta ve malzeme bulmak güç oluyordu.

Dört kamyon durmadan malzeme taşıyorlardı. Simen arme duvarları beton kalıpları için aranan malzeme pek geç geliyordu.

Fakat mühendis Muhtar da anlamıştı ki bu işin neticesine vardığı ânda büyük bir servet kendini gelip bulacaktır.

Tarihin pek eski devirlerinde bu mıntakada elde edilen zahire hemen bütün Asyayı besliyordu. Mısırın Nil'i kendine Sudan çöllerine akıp giderken buralarda dünyanın en bereketli mahsulü yetişiyordu.

Geniş bir sahayı sulayacak olan Gökdere barrage'ı yağmur mevsiminden sonra bir hazine olacaktı.

Mühendis Muhtar ilk zamanlar duyduğu, fakat kimseye hele karısına hissettirmek istemediği ümitsizliği artık bırakmıştı. Şimdi iki baştan memnun görünüyordu.

Bir yandan işin zevkini kavramış, neticeden emin olmuştu. Öte yandan da Nadya artık Basıbrin'den şikâyet etmiyordu. Şirket kendisine kazanacağı yüzdelikten başka daimî maaş olarak ta beş yüz lira veriyordu. Bu paranın pek azını burada harcetmek imkânını buluyordu.

Fakat asıl kazanç işlerin bitmesile beraber başlıyacaktı. O zaman dilerse hissesini satabilecek, dilerse devam edecekti. Bu para ona eski varlığını değilse bile yeni ve verimli bir iş tutabilecek kuvvetli bir sermaye olabilecekti.

●

Neft ve ham petrol şirketinin işini genişleterek arazi işletmesile de uğraşması Basıbrin'deki hayatı da değiştirmişti.

İşçiler için yapılan küçük binaların adedi her gün artıyordu ve bunlar aralarında yaptıkları kooperatiften başka eğlenmek, vakıt geçirmek için de kasabanın yanıbaşında bir de birahane açtılar. Günün uzun saatlarını kırlarda, iş başında, çekiç, kazma ve tırpan sallamakla geçiren işçiler gün kararınca kasabaya dönüyorlar ve bir çoğu doğruca birahaneye gidip kızışan yüreklerini soğuk içkilerle söndürüyorlardı.

Basıbrin'de yavaş yavaş az çok medenî bir kasaba hayatı başlamıştı. Mühendisler ve yüksek sınıf memurlar için önceden açılan gazinodan başka küçük dükkânlar da açılmıştı. Fakat Mardin'de bir bahçe işleten Aziz adlı bir iş adamının akıl edip burada bir birahane ve lokanta açması hepsinden mühim oldu. İşçilerin yekûnu iki bini geçmişti. Bunların uzaklarda çalışan bir kısmı çadırda yatıp kalkıyor ve sıra ile kasabaya gelip yerlerini başka arkadaşlarına bırakıyorlardı. Bunun için Basıbrin'de her akşam oldukça büyük bir kalabalık toplanıyordu.

Gazinocu Aziz bu birahaneyi açmakta ne kadar isabet ettiğini daha ilk akşam anlamıştı. Para kazanan ve harcedecek yer bulamıyan müşterilerini âdeta oturtacak yer bulamamıştı. O akşama kadar bir yerde toplanamayan amele, iş başından başka ilkönce burada bir arada, kalabalık halde bulunabildikleri için bu serbest hayata kendileri de şaştılar. O akşam âdeta bir düğün gecesi gibi şenlik yaptılar. O kadar ki Basıbrin jandarma kumandanı tam geceyarısı gelip artık dağılmalarını söylemeğe mecbur oldu.

Fakat artık alışmışlardı. Gazinocu Aziz müşterisini tanıyan ve onun nabzına göre şerbet veren bir iş adamı ustalığı ile bekâr amelesinin hem karnını doyuruyor hem ona bol bol içki veriyordu. Ve işçiler de bu kuru, boş, eğlencesiz yerde hiç olmazsa iki lâfetmek, çene çalmak zevki ile buraya canatıyorlardı.

Derler ki iki kişi konuşur, üç kişi münakaşa eder. Dördü geçince artık dedikodu faslı başlamıştır. Bunun hududunu ölçmek imkânı yoktur.

Basıbrin'in yeni birahanesine dadanan işçiler ayrı ayrı seksiyonlarda çalışan adamlardı.

Bir kısmı Moreno'nun emrinde kuyularda, bir kısmı Pirovani'nin yanında yapı ve yol işlerinde çalışıyorlardı. Her mühendisin mıntakasında yüzden fazla amele vardı.

Civar köylerin, çift çubuğunu bırakıp burada iş bulmayı daha kârlı bulan,köylüleri pek saf insanlar değillerdi. İçlerinde maceralı, hattâ sabıkalı olanlar bile vardı. Bu mıntakada elini kana bulayıp pek uzak olmayan Suriyeye kaçanlar bir zaman izlerini kaybettirdikten sonra adlarını değiştirip masum bir insan rolü ile tekrar bu taraflara geçenlere de tesadüf ediliyordu.

(Arkası var)

ÖZ DİL SAYFASI

Ekonomimiz için Çok gerekli bir iş

Ankarada toplanan "Tecim ve Endüstri Odaları„ kurulta - yının belli başlı görüştüğü konulardan biri de istandardizasyon işi oldu.

Karışık ve çokçeşit ürün geri ve dağınık ekonominin karakteristik unsurlarındandır. Düzenli ve ileri ekonomi, gerek tarım ve gerek endüstri alanlarında standardize malı esas prensip edinmiştir.

İstandardizasyon meselesi, yalnız bir hammadde üretmeni olan Osmanlı imparatorluğun - da hiç hatıra gelmemiş ve ko - nuşulmamış bir işti. Türkiyedeki yabancı tecimler, pazarlarımızdan gelişi güzel topladık - ları ürünleri dışarı gönderirler ve bunların istandardizasyon i- şi yabancı memleketlerde yapılırdı. Piyasaların pek bol olduğu, dünyanın bir ekonomik buhran içinde kıvranmadığı ve dış pazarların gümrük sınırlarile sımsıkı örtülü bulunmadığı devirlerde belki bu meselenin kotarılması birinci derece ihtiyaçlarımızdan değildi. Ancak buhran dolayısile kapalı gümrük siyasasının bu en ateşli zamanında uluslar arasında mal sürmek için büyük bir önürdeşlik başlayınca ekonomik hayatımız da hüküm süren gevşeklik ve adamsendecilik alışkanlığımıza bir son vermek lüzumile karşılaştık.

Rasyonel üretim esaslarile elde edilmiş, tam bir şekilde istandardize ve üstelik te çok kuvvetli propagandalara dayanan yabancı mallarının bolluğu yanında mallarımızın istok halinde çürümesinin önüne geçmek için başkalarının gittiği yoldan gitmek ürünlerimizi kendi topraklarımızda şeyden çok, istandardizasyon işine büyük bir önem vermek birinci derecede bir ihtiyaç oldu.

Yeni filizlenmekte olan endüstrimiz için de durum aynıdır. Yabancı memleketlerin çok eski deneçlere ve örgütlere dayanan, kuvvetli uzmanların kontrolu altında yapılan rasyonel usullerle elde edilen malları yanında bizim endüstri ürünlerimizin, hammaddelerine kadar kalite bakımından daha yüksek ve fiyatları ne kadar daha düşük olsa da, kendi pazarlarımızda sürülebilmesi için alıcıda tam bir güven uyandırması gerektir. Bir çok fabrikalarımızın mallarında en eksik olan tarafın da bu istandardizasyon işi olduğunu hepimiz biliriz. Bir gün yerli malı bir diş patı alır ve hoşnut kalırsınız. Ancak, bir ay sonra aynı marka ve etiketi taşıyan bir ikinci tüp aldığınız zaman, gerek koku, gerek çeşni ve köpürme derecesinin pek çok değiştiğini şaşarak görür ve bir daha o markadan almaya tövbe edersiniz. Bu eksiğe ben, yiyecek ve giyecek yapan pek çok fabrikalarımızın ürünlerinde rastladığım halde bir tek defa olsun bir yabancı malında aynı halle karşılaşmadım.

Halka yerli malını sevdirmek için yapılacak en iyi propaganda, bu istandardizasyon işinin başarılması olacaktır.

Yaşar Nabi NAYIR

Tecim — ticaret; endüstri — sanayi, konu — mevzu, ürün — mahsul, tarım — ziraat; üretmen — müstahsil, tecimer — tacir; kotarılmak — halledilmek, önürdeşlik — rekabet; üretim — istihsal, önem — ehemmiyet; durum — vaziyet; deneç — tecrübe; örgüt — teşkilât; uzman — mütehassıs.

BULMACA

Bulmacalarımız öz türkçedir. Şeklimizin boş gözlerine karşılıklarını yerleştiriniz Yedi gün arka - kaya bulmacamızı doğru çözülmüş olarak gönderenler arasında kurga çekiyoruz. Armağanlar veriyoruz. Bulmacalarımızı istediğiniz gün çözmeğe başlayabilirsiniz elverir ki yedi gün arka arkaya çözülmüş olsun. Karşılıkları "Istanbul (Tan) bulmaca servisine yollayınız.

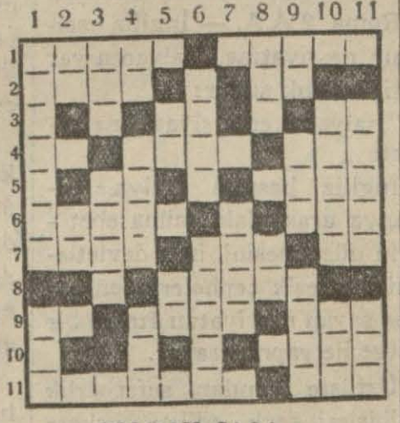

SOLDAN SAGA :

1 — Cidal (5). Bir cenup vilâyetimiz (5).
2 — Pay (4). Bir nevi çalgı (2).
3 — Yemek (3). Nota (3).
4 — Beygir (2). Aşikâr (4).
5 — İdamet (2). Damen.
6 — Uzak değil (5). Tatlı değil.
7 — Sersem (4). Şart edatı (3). Arkadaş (2).
8 — Sukutu hayal (5).
9 — Erkek (2). Ruzgâr (4). Bayır (3).
10 — Bir renk (4).
11 — Enin etmek (7). Pislik (3).

YUKARDAN AŞAGI :

1 — Anadoluda bir nehir (7).
2 — Kamer (2). Nota (2).
3 — Bir vilâyetimiz (3). Hücüm (4).
4 — Beyaz (2). Abus (4). Doğurtan (3).
5 — Tek değil (2). Akıl (2)
6 — Ziya (4). Yardım (5).
7 — Keldanın arkadaşı (4).
8 — Bir yemiş (3). Rüzgâra emir (2).
9 — Rrançe (3). Büyük (3).
11 — El şakırdısı (8). Sahra (3).

ÇİÇEK

İstanbul bir çiçek şehri olabilir. İstanbul kokuları ve boyalarıyla bir kocaman bahçe biçimine sokulabilir. Bu şehrin havası, toprağı, suyu, güneşi en görülmemiş çiçekleri yetiştirebilir. Oysa ki, bütün İstanbulda bir tek büyükçe çiçek pazarı vardır. O da şu yukarda resmini gördüğünüz biçimde...

(TAN) IN OYKUSU (HIKAYE)

HUYSUZ...

... Çok geçimsiz bir adamdı.. Uzun boylu, geniş omuzlu, kuvvetliydi...

Çehresini süsleyen beyaz sakalı, kuvvet ve zekâsını toplayan boncuk gibi iri parlak gözleri onun heybetini bir kat daha başkalaştırırdı...

Zengin bir adam değildi... Fakat çalışkandı...

Bir yün fabrikasında amelelik ediyordu. Sabahleyin erkenden kalkar. Çok sevdiği tavuklarına yem verir, itina ile bahçenin etrafına diktiği çiçekleri sular.. hiçbir şey yemeden âdeti kahvesini içer, sonra işine giderdi. Fabrikada huysuz, geçimsiz olarak tanınmıştı. Söz söylerken bile kaşlarına çatar, sağ elile ak sakalını sıvazlar, gözleri büyür, sert, kısa cümlelerle cevap verirdi.

... Geçirdiği sıkıntılı, uzun senelerden sonra beyaz saçları arasında kalan birkaç siyah saçı da artık beyazlaşmıştı...

Eski kuvvet ve heybeti kalmamış, boncuk rengindeki gözleri artık parlaklığını kaybetmişti. Çalışamıyordu da...

Onu fabrikadaki işinden de çıkarmışlardı... Şimdi geceleri eve yakın olan kahveye dadanmış, orada geç vakitlere kadar oyun oynuyordu... Oraya çok dadanmıştı....

Eve yemek zamanları bile uğramaz oldu...

Günler, aylar geçiyor...

Soğuk, karlı bir kış günü, her taraf bembeyaz... Dondurucu rüzgâ. altında durmanın imkânı yok. Siyah bacalardan yükselen dumanlar... rüzgârla beraber yağan kara karışıyor... Kapı eşiklerinde mangal yakmağa uğraşan kadınlar ellerini uğuşturuyorlar...

Yine kar yağmağa başladı...

Donduran rüzgâr... soğukta büzülmüş, ellerini ceplerine sokmuş bir çocuk dar sokaktan saptı. Camları buğulaşan kırık bir teneke ile tutturulmuş bir kapıyı yavaşça itti...

Burası alçak tavanlı, huysuz ihtiyarın sabahladığı, oradan [illegible] kahvesini içer,

Çocuk soğuktan üşüyen ellerini sıcak nefesiyle ısıttı, gözleri toplanan kalabalık arasında ak saçlı babasını aradı... oradaydı...

Çok dalgın, oyun oynuyordu. İrkildi. Babasını bugünkü kadar sinirli görmemişti. Oyun oynarken bile bir takım hareketler yapıyor. Çocuk korkudan yavaşça babasına yaklaştı. Eğildi, kulağın anasının ağır hasta olduğunu ve onu beklediğini söyledi. O oralarda değildi. Duymadı bile... Yine huysuzluğu tutmuştu.

İhtiyarı son bir defa yine gördüm... Sinirli eski hali üzerinde olduğu belliydi... Yan sokaktaki bir evden acı acı bir çocuk feryadı... Kapıya toplanan birkaç kadın aralarında hafifçe söylüyorlardı... Huysuz ihtiyar, en nihayet ölmesine sebep oldu...

Nüzhet Erel

KILAVUZ İÇİN DERSLER

— 23 —

Bu derste başka bir deneme yapmak istiyoruz. Bilmediğiniz kelimeleri, cümleler içinde kullanacağız. Osmanlıcalarını en sonra yazacağız. Osmanlıcalarına bakmadan, bu kelimelerin, bildiğiniz köklerine göre, ne anlamlara geleceğini siz tasımlayınız. Göreceksiniz ki, kılavuzu ezberlemek ihtiyacında değilsiniz. Kökler, bildiğiniz köklerdir. Yalnız türkçenin kelime yapış usullerini bilmek lâzımdır.

"Hava tehlikesini bilenler" kurumuna üye olmak, bütün yurttaşlar için savsanmaz bir düşerge olmuştur.

Bu misaldeki "savsanmaz" kelimesinin "ihmal edilmez" demek olduğunu daha önce yazmıştık. Acaba "düşerge" ne demektir? Bu "ge" eki ne yapıyor? "Teklif" karşılığı aldığımız "önerge", "takrir" karşılığı kullandığımız "dilerge" hep böyle yapılmış kelimelerdir. "-Düşerge" demek "düşen şey" osmanlıca ile, "terettüp eden şey" yani "vecibe" demektir

Romanım gazetenizde otuz bölem kadar olacaktır.

Halk arasına ayırga sokarak, bugünkü birliği bozmağa kalkışanlar, politikacı değil, yurd karalarıdır.

Anadolunun yüzölçesi ne tuttuğunu söyler misiniz?

Cumuriyetin asıl güvenci, aydın ve uyanık kafalı bir gençliktir.

Bu gençliğin başlıca ayırmaçlarından biri, yurd işlerine öz vermektir.

Biz seçkinler için başka, halk için başka bir dil istemiyoruz. Eskiden halk: "— Cıgara kullanır mısınız?" Sözde seçkinler ise: "— Cıgara istimal buyurur musunuz?" derlerdi. Biz seçkinliğin ayırmaçı küitür yüksekliği olduğu fikrindeyiz.

Atatürk, devrim yürüyüşünde hedefe büksül yollardan dolaşarak değil, dosdoğru gitmeği sever. Devrim prensiplerinde örtün konuşan Kamâlist değildir.

Dün dün Ankarada idim. Böyle bir şey konuşulduğunu duymadım. Onun için, bu haberin belginliğinde şüphe ediyorum.

İşte kelime karşılıkları:

Düşerge — Vecibe
Bölem, ayırma — Tefrika biri gazete tefrikası, öteki nifak anlamına).
Yüzölçe — Mesahai sathiye
Aydın — Münevver.
Ayırmaç — Farika
Seçkin — Güzide
Büksül — Muveç
Orkün — Mübhem
Belgin — Mevsuk

●

Bu genç kızın tayını dediğiniz kadar güzel bulmuyorum.

Taylan delikanlı, genç kızların gözü üstünde kalarak, uzaklaştı, gitti.

Atatürk eşsizdir.

Çantanızın eşini bulamadım, fakat benzerini bir mağazada gördüm.

Bu iki kız, biri ötekinden güçlükle ayrılabilecek kadar, benzeştirler.

Iki esvap arasında bu kadar benzeşlik hoşuma gitmez.

Kamâlizm ile faşizm arasında sizin bahsettiğiniz benzeşikliği ben bir türlü bulamıyorum.

San'atta benzeticilik değil, özgünlük aranır.

Para benzetliyenler, ağır ceza görür.

Kahve, iyi bir uyatıçtır.

İlk danışıt kurulu toplandığı zaman, Moskovada idim.

Dost sırrımı dile vermek en büyük ayıplardandır.

Bu gizli haberi kim açığa vurdu?

Siyasada giz açmak, çoğun bilerek yapılır.

Öyle zamanlar olur ki, küçük bir gizaçı, memleket için ağır bir sınat doğurur.

Bütün umaylarımın birer birer söndüğünü gördüm.

"Alpay düşe geliyor: Osmanlı Imparatorluğu bilmiyerek, Büyük Britanya Imparatorluğu gibi görerek ve hesaplıyarak..."

"Işıklar şavdı, kuşlar şakıdı. Ben senin bakışını, senin sesini bekliyorum."

Türkçe şuvağ, arapça şua'dan daha güzel değil midir?

Kelimelerimizin karşılıkları şunlardır:

Tay — Endam
Taylan — Endamı mevzun sahibi
Eş — Nazir
Benzer — Şebih
Benzeş — Müşabih
Benzeşlik — Müşabehet
Benzet — Taklid
Beneztlemek — Taklid etmek
Uyatıç — Münebbih
Danışıt — Şûra
Dile vermek, açığa vurmak — Faş etmek
Gizaçmak — Ifşa etmek, ifşaatta bulunmak
Gizaçı — Ifşa
Sınat — Musibet
Umay — Emel
Alpay — Cihangir
Şavmak — Inşia etmek

Hergün 5 Söz

ON YEDINCI LISTE

1 — Mütaahhit — Üstenci
Taahhüt — Üstencilik
Örnekler: 1 — Arkadaşım geçen yıl odun üstenciliği etti.
2 — Üstenciler, iş yaparken, yalnız kendi kazançlarını düşünmemelidirler.
2 — Taahhüt — Yüken
Örnek: Makdonald, İngilterenin Avrupada yeni hiç bir yüken altına girmeye - ceğini söyledi.
3 — Taahhüt etmek — 1 — Yükenmek
2 — Üstenmek
4 — Nezaret — Gözet
Örnek: Üç suçlu, polis gözeti altına alınmıştır.
5 — Malzeme — Gereç
Örnek: Şimdi en çok işleyen fabrikalar, harp gereçleri yapanlardır.

Not: Gazetemize gönderilecek yazılarda bu kelimelerin Osmanlıcaları kullanılmamasını rica ederiz.

No : 15

YOSMA!

Etem İzzet BENICE

Diye yürüdü. Ayaspaşa'ya doğru yürümek istiyordu. Sordum

— Nereye gidiyoruz?.

— Şöyle yürüyelim.. Birisi görecek diye.. ödüm kopuyor..

Karşılığını verdi. Dilime birden bir güç geldi, makineli tüfek atışı yapar gibi takırtılı ve bir çırpıda çıkan kelimeleri hemen sıraya dizdim. Kendisine beni unutmadığı, geldiği için uzun uzun teşekkürler ettim, geçirdiğim üzüntülü ve heyecanlı günlerin kısa bir izahını yaptım, ondan sonra:

— Böyle yürümektense bir lokantaya girelim, hem yemek yer, hem konuşuruz ve bugün neler yapacağımızı da orada kararlaştırırız..

Dedim. Kestirdi, attı:

— Olmaz olmaz.. imkânı yok. Hiçbir yere giremem. Sizinle ancak beş on dakika kalabileceğim.. Annem Galatasaray'da terzide bekliyor. O provasını yapıncaya kadar ben bir kitap almak bahanesile savuştum.

Dedi. Ne söyledim, neler önerge ettimse hiçbirini istemedi. Yürüdük. Alman elçilik evinin yanındaki yokuşa kadar gittik:

— Annemle beraber bugün terziye geleceğimizi bildiğim için size haber verdim. Ve.. işte ancak böyle beş on dakikalık bir kaçamak yapabildim..

Diyor, ikide bir:

— Aman geç kaldım. Artık dönelim. Hatta ben buradan bir otomobille Galatasaray'a kadar gideyim. Oradan nasıl olsa bir kitap uydururum..

Diye üzüntülerini döküyordu. Ö böyle yaptıkça benim dilim dolaşıyor; ona:

— Daha beş dakika bile olmadı!

Demekten kendi derdimi açmağa, içimi dökmeğe fırsat bulamıyordum. Yokuşun başından bir iki dakika denizi seyrettik. Orada da hep kendisi söyledi:

— Bilmezsiniz. Babam ve annem o kadar aykırı düşünürler ki, bana hiç göz açtırmazlar. Babam benim bu azılığımı duysa, buraya geldiğimi bilse, kulağına en küçük bir şey gitse beni kıtır kıtır keser, niçin, neden, niye bile demez!.. Eski "harem hayatı" neyse ben de tıpkı tıpkısına o kadınların görmemezliği ve kapalılığı içinde yaşarım. Hiçbir şeyimi eksik etmezler. İyi giydirirler, iyi yaşatırlar, gezdirirler, okumama, yetişişime en iyi özeni verdiler. Ancak hürriyetim yok. Bir kerecik kendi kendime sokağa çıktığımı, bir arkadaşımla gezmeğe gittiğimi bilmem. Sizinle konuşmam, buraya kadar gelebilmem, gelebilmeği yoluna koymam hayatımdaki ilk düzen ve cesaretimdir!..

Sözlerini bitirince de benim ne söyliyeceğime bakmadan:

— Haydi hemen dönelim!

Dedi ve şiddetli bir üzüntünün çırpıntısı içinde ellerini uğuştura uğuştura:

— Eyvah. Geç kaldım. Bir boş otomobil geçse de binsem!

Diye tutturdu. Sözlerinde beni hem ürküten, hem de cesaretlendiren kelimeler vardı. Birden iki elini tuttum:

— Nesrin, ben seni seviyorum. Deli gibi seviyorum. Hayatımda ilk sevdiğim kadınsın. Sana âşığım!.

Dedim. Bu, damdan düşer gibi bir söylenişti. Kız afalladı:

— Nasıl olur Bay Ferit?.

Ben sizin sanabileceğiniz gibi bir kız değilim!

Buraya sadece sizin özel bir tanışınız gibi geldim..

Annem, babam beni öldürürler..

Diye cevaplar verdi. Yine ellerini sıkı sıkıya tutuyor:

— Sözlerime inanınız.
Sizi çok seviyorum!
Yürekten seviyorum..
Kalbimle seviyorum!.
Gitmeyiniz..
Konuşalım!

Diyordum. Bir taraftan da kafamın içinden kendi kendime konuşuyordum:

— Benden, konuşmak istemeseydi niçin buraya gelecekti?

Bir genç kızın durup dururken üç dört kere şüpheli durumlarda gördüğü bir erkekle tanış olmasının anlamı nedir?.

Şüphesiz bu da benim duygularımın benzerini kendinde buluyor ki buraya kadar geldi.

Nazlanıyor..

Zorlamak lâzım..

Ö da üst üste bir cümleyi üzerinde durarak söylüyordu:

—Rıca ederim Bay Ferit, tanışıklığımıza bu düşünüşle bakmayın. Ben sizin sandığınız, görmeğe alıştığınız kızlar gibi bir kız değilim!.

Biz bu his ve söz uğraşında iken Taksim'e çıkan boş bir arabayı gördü, çevirdi.

— Aman Nesrin, canım Nesrin!.

Demeğe vakit kalmadan adımını taksiye attı:

— Esenle kalın Bay Ferit..

Birden şaşırmıştım. Ne yapacağımı bilmiyordum.

— Sizinle beraber ben de gelebilirim..

Dedim.

— İmkânı yok... Görülürüz!

Dedi.

— Bir kere daha ne zaman konuşacağız?..

Diye sordum.

— Allah bilir!

Den başka hiçbir şey söylemedi. Çıldırtan, gözü, gönlü büyüleyen, enerjiyi yenen, kalbi didikliyen o her vakitki büyülü gülüşünü yine yüzünde dağıttı, kısa bir baş sallaması ile beni esenledi ve şoföre emretti:

— Çek!.

Refet hiç bu sonu beklemiyen bir tavırla:

— Eeyyyy. Sonra ne oldu?.

Diye gözlerini parlattı, Feridin gözleri içine baktı. Bu bakışta hem merak, hem apaçık sezilen bir anlam vardı!

(Arkası var)

* * *

Önerge — teklif, Azılığımı — Cür'et, Özel — hususî, Tanş — ahbab, Anlâm — mânâ,

EKONOMİ

ALIŞVERİŞ · EKİM · SANAYİ · BORSA

FİNANSAL KRONİK

Frank'ta Yapılan Spekülâsyonlar

"Bir şeyin şüyuu, vukuundan beterdir,, diye eski bir söz vardır. Paranın kıymetinden düşürülmesi, yani "devaluation,, u da böyledir ve hattâ daha kötüdür.

"Devaluation,,un ismi, yapılmış devaluation kadar ekonomik, ve finansal bünyeyi sarsar, ve hakikî devaluation da bazı müesseselerin gördükleri istifade burada tezahür etmediği için daha kötü neticeler doğurur.

İşte Fransada son günlerin finansal ve siyasal krizi, bu "isim,,den doğmuştur. Başbakan Flandin, finans bakanı Germain Marten bir çok defalar, Fransız frangının kıymetini muhafaza edeceklerini, para üzerinde her hangi elleme yapılamıyacağını temin ettikleri halde yine Devaluation'un korkunç ismi, göze görünmiyen bir kudret şeklinde tesirini yapmıştır.

Bunun sebebi şudur:

Çünkü Fransız bütçesi, bu sene de diğer yıllarda olduğu gibi 10 milyar açık vermiştir. Yeniden borç alıp, bütçe açığını kapatmanın imkânı görülmüyordu. Bundan ötürü, ortalığı bir şayiadır aldı:

"Hükûmet bütçe açığını kapatmak için muhakkak bir devaluation'a müracaat edecektir.,, Bu şayiayı stok malları bulunan ve paranın düşmesile fiyatların yükseleceğini hesaplayan bazı müesseselerde tuttular. Ve hep bir ağızdan tekrarladılar:

— Para kıymetten düşürülecektir!

Hükûmet bu haberleri resmî ağızlarla yalanladı. İnananlar inandı. İnanmıyanlar inanmadı. Ve hattâ bazı inananlar bile inanmamış göründüler.

Bunun üzerine frank üzerinde spekülâsyon başladı, ve Banque de France'daki altınlar, yavaş yavaş erimeğe ve akmağa yüz tuttu.

Spekülâsyon nasıl oldu; evvelâ onu anlatalım:

Umumî bir tabirle diyebiliriz ki, para yüzünden kazanmak, ve yahut muhtemel bir kaybı önlemek istiyen her müessese ve her şahıs böyle bir işe girişti.

Onun için bunları iki kısma ayırmak mümkündür:

1 — Spekülâsyonu muhtemel bir kaybı önlemek maksadile yapanlar.

Ki bunlar endişeli, korkak ve bazan dûrbîu kimselerdir. Bir devaluation'un kendi servetlerine tesir edeceğini düşünerek, emniyetini temin etmek maksadile, kâğıt para mukabilinde altın alırlar. Çünkü altın daima altındır. Ve bugünkü istihsalâta nazaran kıymetten düşmesi, imkân dahilinde değildir.

İşte Fransada bu çeşit adamlar derhal ulusal bankaya giderek kâğıt paralarını altına kalbettiler. Bu altının bir kısmı memleket dahilinde kaldı. Diğer kısmı ise, altın garanti mukabilinde kredi açtırmak maksadile diğer memleketlere ihraç olundu.

2 — Para yüzünden kazanmak maksadile spekülâsyon yapanlar. Yani para canbazları...

Bunların maksatları şudur: altını az frank mukabilinde elde ettikten sonra, bunu saklayıp ilerde çok franga satmak ve para farkından istifade etmek.

İşte Fransada, bilhassa bu sene 10 mayıstan sonra, bu gibi spekülâsyon işleri aldı yürüdü. Ve devaluation taraftarlarının propagandaları yüzünden Bank dö Frans'ın gişelerine hücum başladı. Altın, bir oluk halinde dışarı aktı.

Spekülâsyon yapanlar, Belçikayı misal alıyorlardı. Çünkü Belga'nın düşürüleceğini vaktinde öğrenenler bundan çok kâr etmişlerdi.

Bu altın akışı diğer taraftan bankalardaki depolara tesir etti. Bir çok kimseler bankalara yatırdıkları paraları çekip bunu Banque de France'a götürerek altın almak sevdasına düştüler.

Neticede Frank, devaluation şayiaları yüzünden daha kıymetlendi. Çünkü azalıyordu. İş sahasında da sermaye lâzımdı.

Bu işe bir çare bulmak gerekti. Onun için Flandin kabinesi parlâmentodan tam salâhiyet istedi. Ve düştü.

Fernand Bouisson da frangı kurtarmak için yarın kamutaydan yine geniş salâhiyet istiyecek. Fakat Bouisson bu salâhiyetin hududunu çizmiş ve Flandin gibi açık kapı bırakmamıştır: Bouisson bu salâhiyeti, frangı korumak uğrunda kullanacaktır. Ve başka bir şey için bu silâhı eline almayacaktır.

* *

Yunan ulusal bankası direktörünün istifası

Atina, 2 (Hususî muhabirimizden) — Dün bakanlar toplantısında ulusal banka müdürü Çuderosun istifası meselesi tetkik edilmiştir. Toplantıdan sonra gazetecilerle konuşan Çaldaris istifanın kabul edilip edilmiyeceğine dair bir karar verilmediğini keza bankaların birleştirilmesi hakkında yapılan teklif için de bir karar alınmadığını söylemiştir. Devlet bankalarının birleştirilmesi fikrini muhalifler tetkik etmektedirler.

BORSA

1 HAZİRAN CUMARTESİ

PARALAR

	Alış	Satış
Sterlin	617	622,—
Dolar	123,—	125,—
20 Fransız Frangı	167,—	169,—
20 Liret	201,—	203,—
20 Belçika Frangı	81,—	82,—
20 Drahmi	23.—	24.—
20 İsviçre fr.	806,—	808,—
20 Leva	23,—	24,—
Florin	83,—	84,—
20 Çek Kuron	96,—	98,—
Avusturya şilin	22,50	23,—
Mark	41,—	43,—
Zloti	22.—	24.—
Pengo	23.—	25,—
20 Ley	15,—	16,—
20 Dinar	52.—	54,—
Yen	31,—	33,—
İsveç Kuron	39,—	31,—
Altın	937,—	938,—
Mecidiye	48,—	48,50
Banknot	228,—	230.—

ÇEKLER

	Kapanış
Fransız Frangı	12,06
İngiliz lirası	622,—
Dolar	0,79,35
Liret	9,62,90
Belga	4,64,94
Drahmi	83,71,50
İsviçre Frangı	2,45,84
Leva	64,42,36
Florin	1,17,44
Çekoslovak kuronu	19,07,25
Avusturya	4,24,75
Pezeta	5.81,43
Mark	1,95,96
Zloti	4,21,—
Pengo	4,51,40
Ley	78,54,43
Dinar	34,96,33
Yen	2.78,30
Çernovets	10,98
İsveç kuronu	3,12,60

ESHAM

İş Bankası Mü-	90.—
" " N.	9.50
" " H.	9,70
Anadolu % 60	24,75
" % 100	41,50
Şirketihayriye	16.—
Tramvay	29,—
Bomonti - Nektar	8,50
Terkos	16.—
Reji	2,35
Aslan Çimento	9.75
Merkez Bankası	58,25
Osmanlı Bankası	27.50
Telefon	12,50
İttihat değirmencilik T. A. Ş.	7,50
Şark Değirmenleri	0,70
Şark merkez eczanesi	4,80

İSTİKRAZLAR

Türk Borcu 1 Kupon Kesik	28,10
" " II " "	26,10
" " III " "	26,65
Ergani	94,—
İstikrazî dahilî	94,50

Paraların istikrarı için bir konferans

Nevyork Times'e Vaşingtondan bildiriyor:

"Salâhiyetli bir kaynaktan öğrendiğimize göre Birleşik Amerika devletleri, dövizlerin istikrarı ve gümrük engellerinin indirilmesi için arsıulusal bir anlaşma temellerini kuracak acunsal bir konferansa başlıca ulusları çağıracaktır.

Bu teşebbüs, Hull'ün sebatlı çalışmalarile sonuçlanmıştır. Hull'ün teşvikile yabancı hükûmetleri iskandil eden Amerikan idaresi, elde ettiği sonuçları memnuniyet verici mahiyette sayıyor, konferans toplanacak olursa delegelerin sayısı madud olacakmış. Çünkü Amerikalı finansal eksperler 1933 Londra konferansının kısır kalmasını delegelerin çokluğuna hamlediyorlarmış...

Hava Tehlikesine Karşı

[Baş tarafı 1 inci sayfada]

makamları toplanarak, mahallelerde ve nahiyelerde kurulacak yardım heyetleri etrafında görüşeceklerdi. Bazı kaymakamlar vazife başında olduğundan, dün bu toplantı yapılamamıştır. Bu hafta içinde, bütün kaza kaymakamları Vali muavininin başkanlığında mühim bir toplantı yapacaklardır. Mahalle mümessilleri, her mahallede, hava kurumuna yardım edebilecek, vakti ve hali yerinde vatandaşları tesbit edeceklerdir.Bu vatandaş

Uçak Tehlikesi Ve Bulgarlar

(HUSUSI MUHABIRIMIZ TELEFONLA BILDIRIYOR)

Sofya 3 Haziran

Dün Zağrada, halkın zehirli gazlardan korunması tecrübeleri yapılmıştır. Tecrübelere asker, talebe, itfaiye müferezeleri ve halk iştirak etmiştir. Halka tayyare tehlikesi öğretilmektedir, Zehirli gazlar ve tayyare hücumları hakkında konferanslar verilmiştir.

Mahmud Necmeddin

lar açılacak taahhüt defterleri ne isimlerini yazdıracaklar, verecekleri parayı bildirecekler dir.

Üyeler

Ankara, 1 (A.A.) — Hava tehlikesini bilen üye listesi:

Abdullah Ungan, Merkez hıfzıssıh ha mües. Kimya Mut. 20, Aron Arav ve çocukları, Anafarta cadde. Hırdavat mağazası 20, Nuri Tamaç Kastamonu saylavı 50, Vehbi Demirel Dahiliye müsteşarı 100, Şükrü Sökmensüer, Emniyet işleri umum müd. 60, İ. Sabri Çitak teftiş heyeti reisi, 60, Naci Kıcıaman, mahallî idareler umum müd. 40, Ekrem Ergüven hukuk müşaviri 40, Vedat Nedim, Matbuat umum müdürü 60, Edip Gürel, muhasebe müdürü 25, Fehmi, Seferberlik müdürü 25, Feyyaz emniyet işleri umum müdür muavini 25, Halit Akalın V. İ. umum müdür muavini 25, Hilmi Balcı nüfus işleri umum müdür muavini 25, Cavit Ünver hukuk müşaviri muavini 25, Agâh mülkiye müfettişi 25, Muzaffer mülkiye müfettişi 25, Abidin V. İ. um. Ş. 2 müdürü 20, Ahmet Fehmi V. İ. Um. Ş. 3 müdürü 20, Hilmi M. İ. um. müdürü Ş. 2. müd. 20, Akif İş. Ş. 2. müdürü 20, Sabri nüfus İş. Ş. 3 müdürü 20, Nadi Aklan Em. İş. um müdürlüğü başmüf. 20, Faik Koksal Em. İş. um. müdürlüğü Ş. 2 mü. 20, Osman Sabri Em. İş. um. müdürlüğü Ş. 4. müd. 20, Şükrü Yumak Em. İş. Ş. 6 müdürü 20, Burhan Belge, matbuat um. müd. başmüşaviri 40, Sadri Ertem Matbuat um. müd müşaviri 30, Şekip Matbuat um. müd müşaviri 30, Emin Matbuat um. müd müşaviri 30, Gayyur Matbuat um. müd. müşaviri 30, Selmin Matbuat um. müd. müşaviri 30, Nazlı Matbuat um. müd. müşaviri 30, Otomobil ticareti Türk anonim şirketi 200, Kemal Zaim Ziraat Bankası um. müd. 500, Dr. Abravaya Niğde saylavı 250, Hıdır Mehmet Eskişehirde müteahhit 25, Sait Kurt Eskişehirde kiremit fabrikası sahibi 25, Binbaşı Sırrı Eskişehirde askerî hastahane operatörü 20, Menahem Pessah, İstanbul Türk Millî sigorta şirketi ikinci direktörü 20, Refael Kazes ve mahdumu Fincancılar 21-1 manifatura tüccarı 50, Refael Kazes ve mahdumu Fincancılar 21-1 manifatura tüccarı 150, Mordo Galimidi İstanbul Kurban han dişçi 20, Hicri İstanbul T. H. K. Ş. idare memuru 20, Bedri İstanbul T. H. K. dava muakkibi 20, Savni İstanbul T. H. K. Beynelmilel tayyare kontrol memuru 24, İhsan Mermercizade İstanbul Aşir ef. cad. No. 1 manifaturacı 100, Salti Franko İstanbul Rıza paşa cad. 89-91 No. mefruşat tüccarı 300, Ş. B. Yakar İstanbul Haçopolo han No. 35. 84, Sabatay Kamhi Sultanahmet mevsim mağazası 120, Ural dilek Galata Büyük tünel han 5, 6, 7, avukat. 20, Nesim Mizrahi ve Benardet müessesesi 50, Nesim Mizrahi ve Benardet müessesesi 150, Piyas Anadolu sigorta şir. direktörü 100.

Habeş İşi

Uzlaşma komisyonu Milânoda toplanıyor

Roma, 2. A. A. — İtalya-Habeşistan uzlaşma komisyonu üyeleri gelecek yedi gün içersinde Milânoda toplanacaklardır. Toplantı günü daha belli değildir.

İtalyan üyeleri, Refael Montanya ile eski Buenos Ayres büyük elçisi Luici Aldovrandi Maresko'dur.

Habeş üyeleri de Fransalı Alber dö Lapradel ile Amerikalı Pitman Potterdir.

İtalyanların İngiliz Gazetelerine cevabı

Roma, 2 A.A. — İngiliz basınının neşriyatına, İtalyanın verdiği karşılık şudur:

"İtalya, Stersa siyasasına sadıktır.,,

İngiliz basının İtalya - Almanya arasındaki münasebetlerin düzelmesini, batı devletlerinin birleşik cephelerinden ayrılış sayan neşriyatını İtalya bir gütge ile yapmış sayar.

Üstüste yapılan seferberlik tedbirleri, sevk edilen askere rağmen, İtalya ana yurdunun süel değerini düşürmemek ve hattâ arttırmak amacile yapılmıştır.

Eğer İtalya, Avusturya erkinliğine kefil olduğundan ötürü bütün mesuliyetleri üzerine almış ise Brenner üzerinde tek başına jandarmalık etmek ve Tuna havzasında, bütün devletleri ilgilendiren bir durumu tek başına korumak ödevini (vazifesini) de üzerine almayı reddeder. İtalya, Stresa andlaşmasını imzalamış olan bütün devletlere eşit kolaylıklar gösteren Hitlerin tekliflerini birdenbire reddetmek lüzumuna kail değildir.

Hitlerin iş birliği dileği Fransa - İngiltere ve İtalyanın Stre- bir sonucu (neticesi) gibidir.

İtalya, batı devletlerinin Avrupa dışında da elbirliği ile hareket etmelerini dilemektedir.

Amerikada

4 Milyar Dolarla İşsizlere Yardım

Vashington, 2. A.A. — Ruzvelt, son defa kabul edilmiş olan işsizlere yardım tahsisatından 4 milyar doların kullanılması için talimat vermiştir.

Bir milyardan fazla bir para, on iki komisyon arasında taksim edilmişdir. Hükûmet, komisyonlar tarafından bu paraların kullanılmasına başlanmazdan evvel, kendilerine iş verilmiş olan adamların gündeliklerini belitecekdir (tayin edecekdir).

1 — Geçid yerlerini ortadan kaldırmak üzere, yol yapısı için 500 milyon dolar kullanılacakdır. Yapı, temmuz ayında başlanacakdır. Fakat ilk teşrinden evvel işletmeğe açılacağından şüphe edilmektedir.

2 — Yeniden ağaç dikimi, av hayvanlarını korunması ve zorda bulunan çiflik sahiblerine yardım için 100 milyon tahsis edilmişdir.

3 — Bataklıkların kurutulması için, Maine hükûmetine 100 milyon dolar verilecekdir.

4 — Kanalizasyonların modern bir hale konması için Nevyork şehrine yedi milyon dolar tahsis edilmişdir.

5 — Yardım ve yeniden yapı projelerini tatbik etmek üzere, Visconsin hükûmetine 100 milyon dolar verilecekdir.

İllinois hükûmeti, yardım kurumuna ayda hissesine düşen üç milyon doları vermediği müddetce, kendisine ayrıca bu gibi tahsisat verilmeyecekdir.

Davalar

Vaşington, 2. A.A. — Ruzyerine getirerek, kararını kanuna karşın (muhalif) hareketlerde bulunmuş olanlara karşı açılmış olan 411 dâvaya ilişik takibatı bırakmış olduğunu bildirmişdir.

Amerikada seller

Dhanis (Texas), 2. A.A. — Evlerin coğunu yıkan, fırtınalı büyük bir yağmurda dört çocuk boğulmuşdur. Hayvanların bir çoğu ve ürünler bütün bütün mahvolmuşdur.

Bir köyde üç ev yandı

Bilecik, 2 A.A. — Söğüdün Sıraca köyünden bir samanlıkta çıkan yangında üç evle evlerin içinde bulunan hayvanlar yanmıştır. Köylünün tarlalarında bulunması bu evlerde bulunan kozaların kurtarılamamasına sebep olmuştur. Zarar ne kadar olduğu henüz belli değildir. İnsan zayiatı yoktur.

No : 42

KIRMIZI VE SİYAH

STENDHAL

ve bahçe kanapesinde, yanı başına oturmuş o kibar bayana, deminki sözleri yolculuğu sırasında dostu oduncudan işitmiş olduğunu anlattı. Kendisi onları ancak: "İşte dinsiz imansızlar böyle düşünüyor!,, diye tekrar etmişti.

Madame de Rênal, en ateşli şefkat tavurlarından sonra birdenbire takınmış olduğu o soğuk duruşunu büsbütün bırakmadan cevab verdi:

— Sizin de öyle adamlar içinde ne işiniz var!

Bu kaş çatılması, daha doğrusu ihtiyatsızlık ettiği için duyduğu nadimlik, Julien'i sürükleyip giden tatlı vehimlerin uğradığı ilk mağlûbiyet oldu. Julien içinden: "Bu kadın iyi ve şefkatli bir kadın, dedi, benden de çok hoşlanıyor, ama o bize düşman olanlar arasında yetişmiş. Bu zengin sınıfının en korktuğu insanlar hiç şüphesiz ki, iyi bir tahsil gördükleri halde bir işe girmek için paraları olmıyan genclerdir. Onlarla çarpışmak için elimizde onlarınkiler gibi silahlarımız olsa, bu kişi oğullarının hali ne olurdu? Mesela ben Verrières belediye reisi olsam... iş görmek istiyen, namuslu bir adamım... M. de Rênal de doğrusu namusludur ya!... Ben belediye reisi olsam o papas muavini de, M. Valenod da, bütün dalaverelerı de bir gün kalmaz, süprülür gider. Onlarda beni korkutacak bir kabiliyet, bir bilgi mi var?.. Görüyoruz, hep bocalayıp duruyorlar.,,

O gün Julien, samimiğ olmak cüretini gösterebilseydi, bahtiyarlığı artık sonsuz olabilirdi. Savaşa girişmek cesaretini göstermek gerekti, ama bunu *hemen* yapmalı idi; madame de Rênal Julien'in sözlerine şaşırmıştı, çünkü kendi gibi kibar olan kimselerin söylediğine göre Robespierre idaresi bir gün yine gelirse bu ancak böyle adam evladı denilemiyecek, fakat çok iyi okuyup yazmış genclerin yüzünden olacaktı. Madame de Rênal soğuk durması hayli sürdü ve Julien bundan almdı. Julien'in sözü madame de Rênal'i adeta tiksindirmişti; fakat bundan sonra da kadıncağız Julien'e, doğrudan doğruya olmasa bile, tatsız bir şey söylemiş olmaktan korkmuştu. Bu üzüntü yüzünden onun, cansıkıcı kimselerden kurtulup da içinde sevinc duyduğu anlar pek masum ve pek saf olan yüzünü de kapladı.

Artık Julien kendini hulyaya bırakmağa cüret edemedi. Daha sakinleşmişti ve eskisi kadar aşık değildi; madame de Rênal'in odasına gitmenin bir ihtiyatsızlık olacağını düşündü. Uşaklardan biri onu geceleyin evde dolaşırken görürse bin türlü mana verebilirdi; bunun için madame de Rênal Julien'in odasına gelirse daha iyi olacaktı.

Ancak bunun da mahzurları vardı. Julien, kendi gibi bir papas namzedinin bir kitabcıdan istemesi caiz olmıyacak kitabları Fouqué'ye yazıp getirtmişti. Onları ancak geceleri açabiliyordu. Onları okurken rahatsız edilmek istemezdi, madame de Rênal tarafından dahi olsa... Halbuki yemiş bahçesindeki o küçük hadiseden önce olsaydı Julien, madame de Rênal'i beklerken, hiç kalkıp da kitab mı okuyabilirdi?

Madame de Rênal'in sayesinde şimdi kitabları büsbütün başka ütrlü anlıyordu. Cesaret edip ondan birçok küçük şeyler üzerine malûmat almıştı; bunları bilmemek, tabiiğ zekâsı ne olursa olsun, kibarlar âlemi dışında doğmuş bir gencin anlayışını daraltıverir.

Kendisi de son derece acemi olan bir kadın tarafından verilen bu aşk terbiyesi, pek güzel bir şey oldu. Julien kibarlar âlemini tam bugün olduğu gibi görmeğe başladı. Onun iki bin yıl önce, yahud sadece altmış yıl önce, mesela bir Voltaire, bir XV inci Louis zamanında ne biçim olduğunu öğrenerek zihni körlemişti. Gözlerini örten perde birdenbire sıyrıldı ve Julien, tarif edilmez bir sevinc duydu: artık Verrières'de olup bitenlerin manasını anlıyordu.

Gözüne ilk çarpan şeyler, iki yıldanberi Besançon ilbayı nezdinde çevrilen gayetle karışık dalavereler oldu. Bunlar Paris'ten, en tanınmış kimseler tarafından yazılmış mektublardan kuvvet buluyordu. İstenilen şey de, oraların en sofu adamı olan M. de Moirod'yu, Verrières belediye reisinin ikinci değil, baş muavini olması idi.

M. de Moirod'nun bu işte rakibi gayet zengin bir fabrikatör idi; ne yapıp yapıp bu adamın ikinci muavinliğe indirilmesi lâzım geliyordu.

Julien, Verrières büyükleri - nin M. de Rênal'in sofrasında sarfettikleri imalı sözlerin manasını anlamağa başladı. Bu imtiyazlı kimseler, başmuavin seçimi işine, şehir halkının, hele liberallerin varlığını bile bilmedikleri bu işe son derece ilgin - lik gösteriyorlardı. Bunu ehemmiyetli kılan da Verrières caddesinin şark tarafının, herkesçe malûm olduğu üzere, dokuz kademden fazla açılması lüzumu idi, çünkü artık memleketin ana yolları o caddeden geçecekti.

Kesilmesi istenilen evlerden üçü M. de Moirod'nun idi; demek ki, o başmuavinliğe getirilir, M. de Rênal saylav seçildiği takdirde de belediye reisliğine geçerse, bu işe gözünü kapar ve kanunca gösterilen hattı geçen evlere ufak bir tamir konulması ile iktifa edebilirdi; böylece de evler hiç olmazsa daha yüz yıl kurtulurdu.M.de Rênal sofuluğu ve gayetle namusluluğu ile tanınmıştı ama yine de *onunla anlaş-*

(Arkası var)

N. ATAÇ

Hava Akınlarına Karşı Bütün Uluslar Kendilerini Koruyorlar

Her Ulusta hazırlık - Alman manevraları - Fransızların son talimleri - Bir sabah ve bir gece yarısı taarruzu

Almanların hava akınlarına karşı kullandıkları kocaman projöktörlerden birisi

Hava hücumlarına karşı pasif müdafaa meselesi her tarafta büyük bir önem aldı. Uçakların bugün vardığı evrim derecesi düşünülürse, şehirleri ve halkı hava hücumlarına karşı koru - mak işinin her ulus ve uluşu dü şündüren bir mesele haline gelmesine şaşmamak gerektir. Bunun içindir ki, her tarafta, halka korunma yolları, maskelerin kullanışı, sığınaklara sığınmak vesaire gibi şeyler gösterilmektedir Konferansları sivil talimler, halkı her hangi bir hava hücumunda telâşsız korunma tarzlarına alıştırmaktadır.Bombaların boğucu gazlarına, yakıcı ve yıkıcı şiddetine karşı, halkı ve şehirleri korumak için önceden tedbir almak gerektiğini anlamayan ülke ve ulus kalmadı

Büyük talimler

Bunun için, büyük, temelli talimler yapılıyor. Bunun en büyüğüne ve en şümûllüsüne geçende Berlin şehri sahne oldu. Bu talimde, gece, muayyen saatta bütün şehir Sü Bakanlığı - nın emrine geçti. Dört milyon sivil halk, şaşılacak ve takdir edilecek bir disiplinle, verilen emirlere harfi harfına itaat et - ti Dört saat, ortalık kö· bir karanlık içinde kaldı. İtafaiye, polis, jandarma, ordu ve sivil te - şekküller, mefruz uçak taarruzlarına ve bu taarruzların mef - ruz tahriplerine karşı her türlü tedbirleri aldılar. Şimdiye ka - dar pasif müdafaa için yapılan en büyük talim budur. Talimde görülen disiplin, gece uçuşlarının heybet ve garipliği yabancı gazetecilerin hayretini çekti. Aynı şekilde ve şümûlde talimler Sovyet Rusyada da yapıldı. İtalya, zaten, uçakçılık işlerinde önderlik etmek iddiasıyla bu talimleri her türlü şekillerde tatbik etti.

Fransada hava talimleri

Nihayet, Fransızlar da pasif müdafaa talimleri yapmak gerekliğini anladılar. Geçende, oldukça geniş ölçüde Pariste müdafaa manevraları yapıldı. Bunlardan kısaca bahsedeceğiz. Manevralara ait çok meraklı ve istifadeli resimleri de basıyoruz.

Manevralar iki bölüğe ayrılmıştı:

1 — Sabah manevraları.
2 — Gece manevraları.

Sabah manevrası

Sabah manevralarına tam saat onda başlandı. Mefruz düşmanın uçak hücumu başladığı halka otuz altı muhtelif aletle bildirildi: Sirenler, haykırma makineleri, polis makineleri hep birden ortalığı velveleye verdiler. Hücuma uğradığı mefruz olan mahalle, derhal polis me - murları tarafından sarıldı, et - raftaki mahallelerden tecrit o lundu. Bir hava hücumu taklidi olarak, bu mahallenin sokakla - rında hava fişekleri dolu kutu - lar patlıyordu. Aynı zamanda itfaiye seri kamyonlarla ve hafif otomobillerle oraya varıyordu. Az sonra bisikletli polis takımları da taarruza uğrayan mahalleye yetişiyordu. İtfaiye müret-tebatı müdafaa kombinezonları giymiş ve oksijen hazinelerile teçhiz olunmuşlardı. Polisler ise sadece gaz maskeleri taşıyorlardı. Maskeler Fransız ordusundaki modeldeydi. Mefruz yaralılar, beş - 20 dakikada kaldırılıyordu. Yaralılar, oradaki Tıp fakültesi sığmaklarına (mahzen) taşınıyorlardı. Has - tabakıcılar ve doktorlar, hazırdılar. Bir çok generaller de vardı. Fakülte sığınağı bir yardım karakolu haline sokulmuştu. Bu bir nümune sığınağıdır. Boğucu gazlardan müteessir olanlar iç kapıda ayrılır. Sağda ve solda iki galeri vardır. Bunlardan birine İperit cinsinden gazla yanmış olan yaralılar, ötekine de boğulmuş olanlar götürülür.Burada bir pansuman salonu ve sun'î teneffüs salonları vardır. Sun'î teneffüs salonunda bu iş için doktor Cot'un keşfettiği âletler mevcuttur. Sığınak yaralılara her zaman açık bulundurulur. Buraya dışarıdan hava girmez. Yalnız bazı makinelerle tasfiye edilmiş hava sokulur. Gazdan müteessir olanlar sığınaktan çıktıkça, yeri derhal dezenfekte edilir.

Sabah taliminin teferruatın - dan bahsedecek değiliz. Ancak, bir tayyare hücumunda vuku - bulacak her ihtimal düşünül - müştür.

1 — Yaralıların sedyeler üzerinde sığınağa getirilmesi,
2 — Gazların, hususî âletlerle def'i,
3 — Doktorların teşhisi,
4 — Girme fişi,
5 — Hastaların cins cins ayrılması.

Bütün bu işler, teferrüatına varıncaya kadar düşünülmüş ve tatbik olunmuştur.

Akşam manevrası

Gece manevrası, başka bir mahiyette oldu. Geceyarısından sonra saat iki buçukta: Siren - ler, haykırıcı makineler ortalığı uyandırdı. Derhal, bütün ışıklar söndü. Yalnız, gökte hafif ışıklar ve batmakta olan sönük kırmızı bir ay var. Karanlık, Parise bambaşka, orta çağa ait bir görüm verdi. Yalnız, resmî otomobiller işliyor ,bunların fenerleri de mika ile örtülü olduğu için sokaklara mavi ışık hüzmeleri saçıyorlardı. Dörtyol ağızlarında polis memurları, ortalığı gözleyerek ışıkların söndürülmesine nezaret ediyorlar.

Sonuçları

İkinci manevra, daha kat'î ve temelli bir sonuç verdi. Bu, hücum halinde, ortalığın ışıksız kalmasını temine matuf bir talimdi. Ancak iki manevradan da ayrı ayrı dersler alındı. Fransızlar, hava müdafaasına ait bütün servislerin birleştirilmesi gerekliğini anladılar. Almanya,

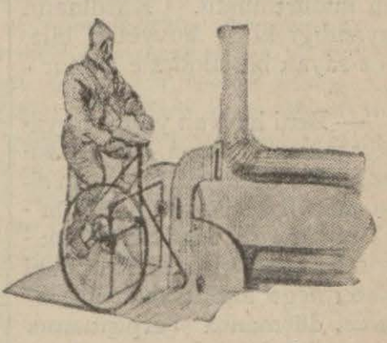

Sığanaklara hava verme tertibatı bozulunca böyle pedallı usule baş vurulur

Rusya ve İtalyada olduğu gibi Fransız payitahtı da muhtelif sektör ve alt sektörlere ayırmak gerekliğini öğrendiler. Her eve bir mes'ûl şahsiyet tayinine ve aileye, tehlike vukuunda bir sığmak gösterilmesine karar ve - rildi. Bundan başka maske meselesinin hükûmetçe hallolun - masına, bunun satışını hükûmetin monopol yapmasına lüzum gösterildi. Düşünülecek en nazik işin halkın ucuz maske alabilmesini temin etmek olduğu kararlaştırıldı.

İşte, son Fransız pasif hava müdafaasının verdiği dersler bunlardır. Uyanık durmak, fennin en evrimi çarelerine başvurmak, ciddi, temelli tedbirler almak... Gazlara karşı müceh - hez ve hazır bulunmak... Ve son ra rahat uyumak!..

İngiltereda hava akınlarına karşı korunmak için kadınların yaptıkları bir deneme

Zehirlenenlere yardım

Bir hasta bakıcılar grupu gaz maskeli elbiselerile

İstanbul San'atlar Mektebini Bitirenler

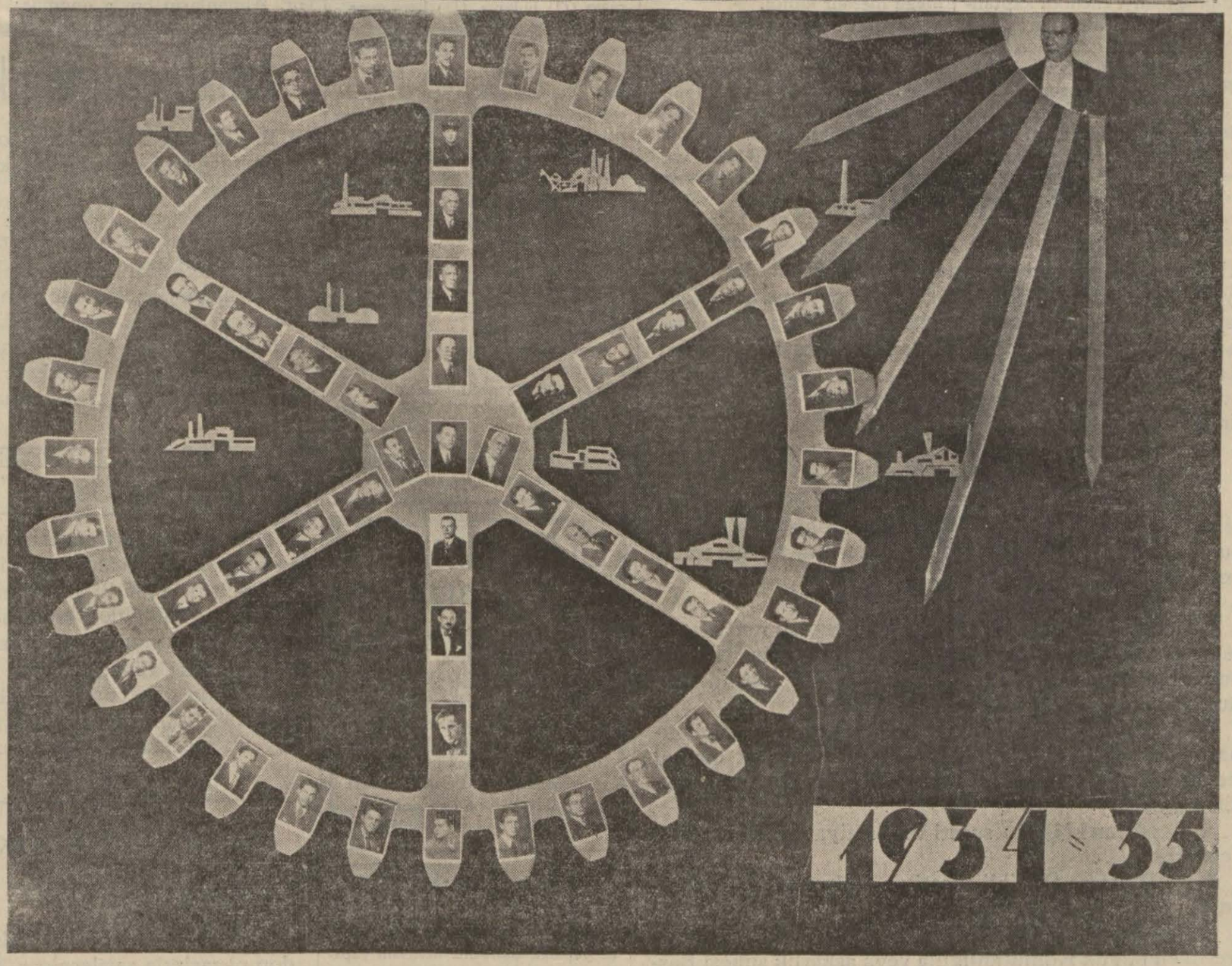

İstanbul sanatlar mektebinden bu yıl 33 talebe mezun olmuştur. Bunlardan on biri tesviyeci ve motörcü, sekizi dahilî mimar, beşi sıhhî tesisatçı, dokuzu da elektrikçidir.

Diplomaları bu hafta içinde verilecektir.

Ekonomi Bakanlığı yeni mezun olan gençleri yeni vazifelerine derhal tayin edecektir.

İstanbulu nasıl aldı? FATİH

No : 42

Nizameddin NAZİK

Hayır Sinyor! Biz Sizden Hiç bir Fedakârlık Ummuyoruz. Bırakınız Gemilerinizi Ve Kırınız Boynunuzu!

Bunlar da Kandiye'den gelmişlerdi

Cebinden bir parşömen çıkarıp Venedik sefirinin burnuna sokar gibi uzatarak haykırdı:

"— Bunlar, bana verilmiş olan emirlerdir. Ben Karadeniz'deki Venedik ticaret gemilerini sağlam olarak Adriyatik denizine götürmeğe memurum. Bu işi yaptıktan sonra belki keyfim ister tekrar gelirim, fakat bir defa ben mutlaka Venediğe gitmeğe mecburum.,,

Kardinal bu sözler karşısında artık dayanamamıştı ve "Tirevizan" a bir çok hakaretler savurduktan sonra:

"— Bir hıristiyan gemicisinin bugün en büyük vazifesi Bizansa yardım etmektir — demişti — Bu İsâya karşı olan borcumuzdur. Dinimizin emrettiği ve vicdanımızın bizi zorladığı bir işi bırakmak, tehlikeden korkmak demek olur. Gabriyel Tirevizan! Siz mert bir hıristiyan gemicisi gibi konuşmuyorsunuz.

Ve sonra sesini bir kat daha yükselterek ilâve etmişti:

"— Fakat zannetmeyiniz ki biz yalnız sizin şahsınıza muhtacız. Sizin kahramanlığınıza güveniyoruz. Hayır Sinyor! Biz artık sizden hiç bir fedakârlık ve fevkalâdelik ummuyoruz. Bize lâzım olan gemilerinizdir. Gemilerinizi kullanacak hıristiyan burada pek çoktur. Bırakınız gemilerinizi ve kırınız boynunuzu! Hem artık sizinle konuşup pazarlığa girmeğe de lüzum görmüyoruz. Ben papalığın vekili sıfatile bir hıristiyan devlet olan Venediği, hıristiyanlığın selâmeti namına dört beş gemiden mahrum edebilirim. Bizans memurlarına gemilerinizin yüklerini çıkarmaları için emir verdirmesini imparatordan rica edeceğim... Ve yarın bu gemilerdeki Venedik armaları sökülecek, içine girecek olan hıristiyan fedailerin mensup oldukları hıristiyan devletin armaları konulacaktır. Tekrar ediyorum Tirevizan siz serbestsiniz de dilediğiniz ânda, dilediğiniz yere gidebilirsiniz.

Bu cevap Venedikliyi büsbütün kudurtmuştu. Kardinalın dayandığı kilise kuvvetini bile hiçe sayan bir hiddetle haykırdı:

"— Beni hayvan yerine koyamıyacaksınız! Buna inanmalısınız ki ben Gabriyel Tirevizan sizin dalaveralarınıza pabuç bırakmıyacağım. Madem ki yüklerimizi zaptetmek cüretini dahi göstermeğe kalkışacaksınız; o halde, düşmanca çarpışmamız lâzımgelecek.

— Olabilir... O da olabilir. Eğer kafa tutacak olursanız gemilerinizi hücum ile de zaptedebiliriz.

— Görüşürüz kardinal hazretleri. Yalnız size şunu söyliyeyim ki kıyamet kopsa bile beni alakoyamıyacaksınız, yüksüz olarak ta, boş anbarla ve yalnız safra ile yola çıkacağım. Venediklier! Benimle gelmek isteyenlere gemilerim açık olacaktır.

Bunun üzerine kardinal küfürler savurarak Sinyor Alvaziyo'nun gemisinden uzaklaşmıştı. Venedik sefiri de Tirevizan'a beyhude yere bir çok nasihatlarda bulunduktan sonra karaya çıkmıştı.

Vaziyet tehlikeliydi. Herkes gemilerin ne pahasına olursa olsun elden çıkarılmamasını doğru buluyordu. Geceleyin, "Sent Mari dö Forom,, kilisesinde yüksek harp meclisi toplantıya davet edildi. Gene uzun nutuklar, ateşli sözler söylendi ve nihayet bire karşı yirmi bir reyle gemilerin "zorla alıkonulmalarına,, karar verildi.

Bu meclise Venedik hükûmetinin Kostantiniye sarayı nezdindeki sefiri reislik etmişti; ve ilk kararı tamamlayan bir ikinci karar sureti daha kabul edildi. Bunda deniliyordu ki;

1 — Arzusuyla Bizans İmparatorluğu emrinde vazife alacak her Venedikli gemiciye dört yüz düka maaş tayin edilmiştir.

2 — İmparator maaştan başka her tayfanın yiyeceğini ve giyeceğini de temin edecektir.

3 — Bu esasları kabul etmeyen her Venedikli istediği ânda Bizansı terkedebilir.

4 — ... Fakat gemilerden birini kaçırmak isteyecek olan Venedikli gemiciler derhal asılacaklar ve bu geminin kaptanı derhal üç bin düka altını ağır para cezası vermeğe mecbur edilecektir.

Ve bu kararlar gayet şiddetle tatbik edildiler. Şüpheli tavırlar takınmış olan Venedikli kaptanlar göz hapsına alındılar. Her gemiye Bizanslı gemiciler, zabitler ve nöbetçiler konuldu.

Fakat bir iki gün sonra, Venedik sefirine sağdan soldan öyle tehditler yağmağa başladı ki adamcağız evinden çıkamaz oldu ve hayatının tehlikeye girdiğini imparatora bildirdi. Bunun üzerine bir başka telâş başladı:

İpini satmış serserilerden başka bir şey olmayan Venedik tayfalarını nasıl yola getirmeliydi.? Yüksek harp meclisi gene Sent Mari dö Forom kilisesinde toplandı. Bu mesele de uzun uzun münakaşa edildi. Nihayet bu da bir sağlam kazığa bağlandı:

"Venedik hükûmetine bir heyet gönderilecekti. Bu heyet gemilerin niçin alıkonulduklarını dost dili ile bildirecek ve Kostantiniyedeki Venedik gemici ve kaptanlarına Bizans emrinde bulunmayı kabul etmelerini emrettirecekti. Ayrıca Venedikten, başka bir yardımcı filo daha koparmağa da çalışacaktı.

İmparator gene kaleme sarıldı, bir "ricaname,, daha yazıldı. Gene üç kırmızı salip ile imzalandı ve kaptan Yuvan Diyozneji kendi gemisile bu nameyi ve bu heyeti Venediğe götürmeğe memur edildi.

İmparator bu namesinde "Eğer Kostantiniye Türklerin eline düşecek olursa bundan sonra Türk tehlikesinin Mora kıyılarından İtalyan kıyılarına göçedeceğini,, söylüyordu.

[Arkası var]

Millî Müdafaa Vekâletinden:

Cumhuriyet Ordusunda kullanılmak üzere 1455 sayılı Askerî Memurlar kanuna ve talimatı hükümlerine uygun olarak aşağıdaki şartlarla yedinci sınıf "Askerî bareme göre Kânunuevvelden itibaren 30 lira aslî maaşla ve Kânunuevvele kadar 25 lira aslî maaşla,, Askerî Adlî Hâkim alınacakdır.

1 — Bir Hukuk Mektebini en aşağı iyi derecede bitirmiş olmak

2 — İhtiyat zabit olmak.

3 — 30 yaşından yukarı olmamak

4 — Başkasına geçer hastalığı ve vazifesini greği gibi yapmağa mani olabilecek vücut ve akılca bir arızası bulunmamak "tam teşkilâtlı bir askerî hastanede muayene ettirilecekdir.,,

5 — Yabancı ile evli olmamak

6 — Şeref ve haysiyetini muhil bir suçtan mutlak surette ve bir cürümden dolayı üç ay veya daha ziyade hapse mahkûm veya böyle bir suçtan takip altında bulunmamak

7 — Sarhoşluk, kumarbazlığı âdet etmiş, kumar oynatmış ahlâk ve siretçe hâkimliğe yaramıyacak bir hal ile dile gelmiş olmamak ve bunları polis tahkikatile tevsik etmek.

8 — Nüfus kâğıdı sureti ve ihtiyat zabiti terhis tezkeresi.

9 — Diploma tasdikli sureti ve muhtasar hal tercümesi

10 — Bu şartlar dahilinde isteklilerin bulundukları yerin en büyük Komutanlığına veya askerlik şubesi Başkanlığına vesikaları ve dörder adet fotoğraflarile istida ile müracaatları. Ankara'da M. M. V. ne müracaat olunur. (2876) 4135

Yunlar

BRİÇ

Yeni başlıyanlar için: 42

Arkadaş renk değiştirdiği zaman yapılabilecek şeylerden birinci ve iknicisinin yeni rengi tutmak veya yeni bir renk söylemek olduğunu anlatmıştık. Bugün üçüncü ve dördüncü şeyleri göstereceğiz.

3 — Arkadaş renk değiştirmişse tekrar kendi rengini deklâre etmek için, bir löve düşüldükten sonra da dört löve kıymetinde bir kuvvet lâzımdır.. Meselâ:

Kör: As, rua, dam, 8, 7
Karo: Rua, 5, 4,
Trefl: 10, 9, 4
Pik: 5, 2

Şeklindeki bir elle bir kör deklâre ettiniz, arkadaşınız bir pike çevirdi, siz tekrar iki kör söylemelisiniz.

4 — Arkadaş renk değiştirmişse bir sanzatu söylemek için ne arkadaşı tutmak, ne eski renge dönmek imkânları olmamak, fakat elde en az iki buçuk löve onörsü ile iki yanlı bir dam bulunmak lâzımdır. Bu sanzatu sözü tekrar arkadaşa vermek için hemen hemen (menfi bir sanzatu) dur.

Meselâ:
Kör: As, dam, 8, 7, 6
Karo: As, 8, 5
Trefl: Dam, 10, 3
Pik: 8, 4

Şeklindeki bir elle bir kör dediniz, arkadaşınız bir pike çevirdi, siz bir sanzatu söylemelisiniz.

Eğer arkadaşınızın rengini değiştirmek için iki sanzatu demek için üç buçuk onör lövesi ile, arkadaşın renginden az çok bir kuvvet bulunmak lâzımdır. Meselâ:

Kör: Vale, 4
Karo: As, 6, 5, 2
Trefl: Rua, 9, 3
Pik: As, Rua, 8, 7

Şeklindeki bir elle bir pik söylediniz, arkadaşınız iki köre çevirdi, siz iki sanzatu demelisiniz.

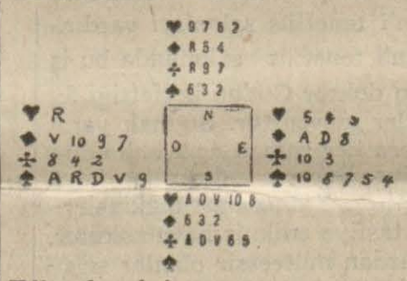

Bilenler için

Kâadı (S) vermiştir.

(S) iki kör, (O) iki pik, (N) üç kör, (E) üç pik, (S) dört kör söylemiştir.

(O) oyuna pik ruasile başlamıştır.

Birinci piki kestikten sonra, (S) anlar ki, eğer koz empas yapar ve ruayı (O) bulursa, (O) karo oynayacaktır. Eğer karo ası (E) de ise, ruadan bir el yaptırsa bile taahhüdünü yerine getirebilecektir, çünkü(O) karo oynayabilmek için hiç bir zaman el tutamıyacaktır ve çünkü (S) elin deki trefller üzerine mordan iki karo kaçacak ve en az bir karo kesecektir. Eğer koz ruası (O) da tek veya faz la yanlı ise (S) bunun yapılmasına mani oamaz; fakat eğer burada oldu ğu gibi rua tek ise (S) empas yapa cağı yerde koz asını oynadığı takdir de rua düşecektir. Şu halde (S) bu kombinezon ihtimalini düşünerek em pas yapmamalıdır.

Prensip: taahhüdü yapan oyuncu, muvaffak olmadığı takdirde eli yanın daki oyuncuya geçirebilecek ve bu suretle onun başka bir renk oynaya rak mordaki muhafazalı bir kâadı al masına sebep olacak bir empas, eğer bu empas taahhüdü yerine getirmek lüzumlu değilse, yapmamalıdır.

BULUNMAZ FIRSAT

Ev işleri için ve terzilik vesaire gibi işlere mahsus yepyeni
DİKİŞ MAKİNALARI
Fabrika maliyet fiyatından pek daha ucuza satılmaktadır. Görmek istcyenler Galatada Limitet Milli hanında 2 nci kat Hugo Hermann firmasına müracaat etsinler
4129

KUÇUK ILANLAR

3 LİRA—Tuvalete ve itriyata ait her ne yapmak isterseniz herkesin yapabileceği şekilde formülünü yazar gönderirim veya öğretirim. Sonfen lâboratuvarı, Kadıköy rıhtım 76.
4207

BUKREŞ HUSUSI MUHABIRIMİZDEN

Romanyada Donmuş Alman Sermayeleri

Bükreş, 29 Mayıs

Bütün Bükreşin yemeklerden evvel iştiha piyasasına çıktığı Kale Viktoryanın baş döndüren kalabalığı içinde bin metre den seçiliveren Almanlar bugün lerde epey çoğaldılar.

Bükreşli Viktorya caddesinde biribirini görür, kendini gösterir ve öğle akşam yemekleri için midesini hazırlar. Varını yoğunu takıp takıştırıp piyasaya çıkan şu iki dirhem bir çekirdek ahali arasına, asker caketinin kalıpladığı dimdik vücutlarına geçirilmiş lâcivert sivil elbi selerle karışan ve adetmiş, şehrin disiplini imiş diye de Roman yalı ile beraber iştiha piyasasına koyulan Alman seyyahları nın bugünlerdeki bolluğunu merak ettim de sordum...

Bunlar, donmuş sermayeleri çözmek nazariyelerini yutmuş Alman iktisat doktorlarile, sermayecileridir... Almanların doktorlarına akil erdirmek, hele iktisat doktorlarının yüzlere ayrı labilen ihtisaslarını anlayabilmek hiç benim harcım değildir. Vapur dumanından faydalı bir şey çıkarabilmek üzere ömürlerini yarılayan, atılacak marul kabuklarından yemek yağı yapacak kadar uğraşabilen, baca kurumunu mürekkep haline koyuncaya kadar sabredebilen yüzbinlerce Alman doktorları içinde elbet "donmuş sermayelerin çözülmesi doktorluğu,, da vardır.

Ekserisinin gözlerinde bağa kenarlı pertevsiz kadar kalın camlı gözlükler var. Yalnız donmuş sermayelerin çözülmesini öğrenmek için gözlerini pertevsiz takacak kadar yoran şu Alman doktorlarına bakılırsa, bu bahşin iktisatta yeri pek derin olacak... Ben meselenin doktor olmayanlara anlatabileceğim kadarını öğrendim yazıyorum :

Almanlar Romanyadaki politika tesirlerini kaybettiklerindenberi bu memlekette iktisat yollarından nüfuzlarını artırmak üzere büyük faaliyete başlamışlar.. Romanyada Döviz sıkıntısı var.Gelen malların bedelleri gönderilemiyor,donup kalıyor. Almanların böyle donmuş sermayeleri iki milyar leyi aşıyormuş... Bir taraftan piyasayı Fransızlara kaptırmamak üzere boyuna mal gönderen Almanlar öbür taraftan donmuş sermayelerinin büyüdüğünü görmüşler ve hemen o işin mütehassısı doktorlara müracaat ederek çare sormuşlar.. Viktorya caddesinde iştiha piyasasında gördüklerimiz, donmuş sermayenin çözülmesi için bulduk ları usulü sermayedarlara bildirmişler, onlar da çözme doktorlarını beraberlerine alıp buraya gelmişler.

Almanlar o iki milyarı geçen Bloke paralarile Romanyanın petrolları ve altın madenlerinin bir kısım hisselerini satın almak istiyorlar. Bu iş doktorca muvafık ve fennî görülüyor ama, politikaca İngilterenin hiç işine gelmiyor. İngilterenin petrol siyaseti malûm. Almanlardan epey evvel davranıp bura petrol larının beş senelik hükûmete ait ihracat resmini peşin veren İngiliz sermayesi Alman doktorlarının yanı başlarında milyarlarla peyda oluvermelerini pek hoş göremiyor. Bu yüzden iki haftadır araştırılan çözme çareleri bir türlü kabul edilip imzalanamıyor.

Donmuş sermayeler dedik te bizim de bir mikdarcık donmuş sermayemizin Romanyada çözülmek üzere beklediğini hatırladım. Türk tüccarlarının altmış milyonluk alacakları da burada ki Bloke paralar arasındadır.

İki hükûmet arasında esasları halledilen bir anlaşma ile bu paralarımızın daha fazla donmuş halde beklememesini temin etmişik. Sermayelerinin mühim bir kısmı Bloke kalmış tüccarlarımızın iki seneye yakın bekledikleri bu paraların doktorsuz gönderilmesi yaklaşmıştır denilliyor.

İki haftadır Kale Viktoryada Romanyalile beraber iştiha piyasasında dolaşan, sofraya oturdukları zaman da bütün iştihaları kapayacak kadar yiyen donmus sermaye doktorlarının İngiliz nüfuzuna karşı giriştikleri bu mücadeleden çıkaracakları neticeleri müzakerelerin sonunda yazarım.

Eşref ŞEFİK

Maliye Vekâletinden:

Beş bin şişesi bir kiloluk, on bin şişesi yarım kiloluk, sekiz bin şişesi çeyrek kiloluk olarak yerli mali Yirmi Üç bin şişe yazıldıktan sonra Siyah olan mürekkep satın alınmak üzere 18 Mayıs 935 tarihinden itibaren kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Şartnamesi merkezde kırtasiye Müdürlüğünden ve İstanbulda Dolmabahçede kırtasiye deposundan alınacaktır. Vermeğe istekli olanların beş yüz otuz yedi lira muvakkat teminatlariyle 6 Haziran 935 tarihine müsadif perşembe günü saat on beşte Maliye Vekâletinde Levazım müdürlüğü odasında teşekkül eden satınalma komisyonuna gelmeleri.

(2694) 4131

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

Nümune ve şartnamesi mucibince 25.000 aded Patiska torba açık eksiltme suretile satın alınacakdır.

Eksiltme 17-6-935 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 15 de Cibalide Levazım ve Mubayaat Şubesindeki alım komisyonunda yapılacakdır. Talib olanlar parasız şartnameleri almak için her gün ve eksiltme için de tayin olunan gün ve saatte yüzde 7,5 güvenme akçesi olan 112,50 lira ile birlikde Cibalide Levazım ve Mubayaat Şubesindeki Alım komisyonuna müracaatları.

(2983)

Askerî Fabrikalar Satınalma Komisyonundan:

Bakırköy Barut Fabrikalarında 240 adet köhne Bidon pazarlıkla satılacaktır. İsteklilerin 6 Haziran 935 Perşembe günü saat 14 de Fabrikada Satınalma komisyonuna müracaat eylemeleri. (3012) 4161

KONYALILAR BU SAYFA SİZİN İÇİN!

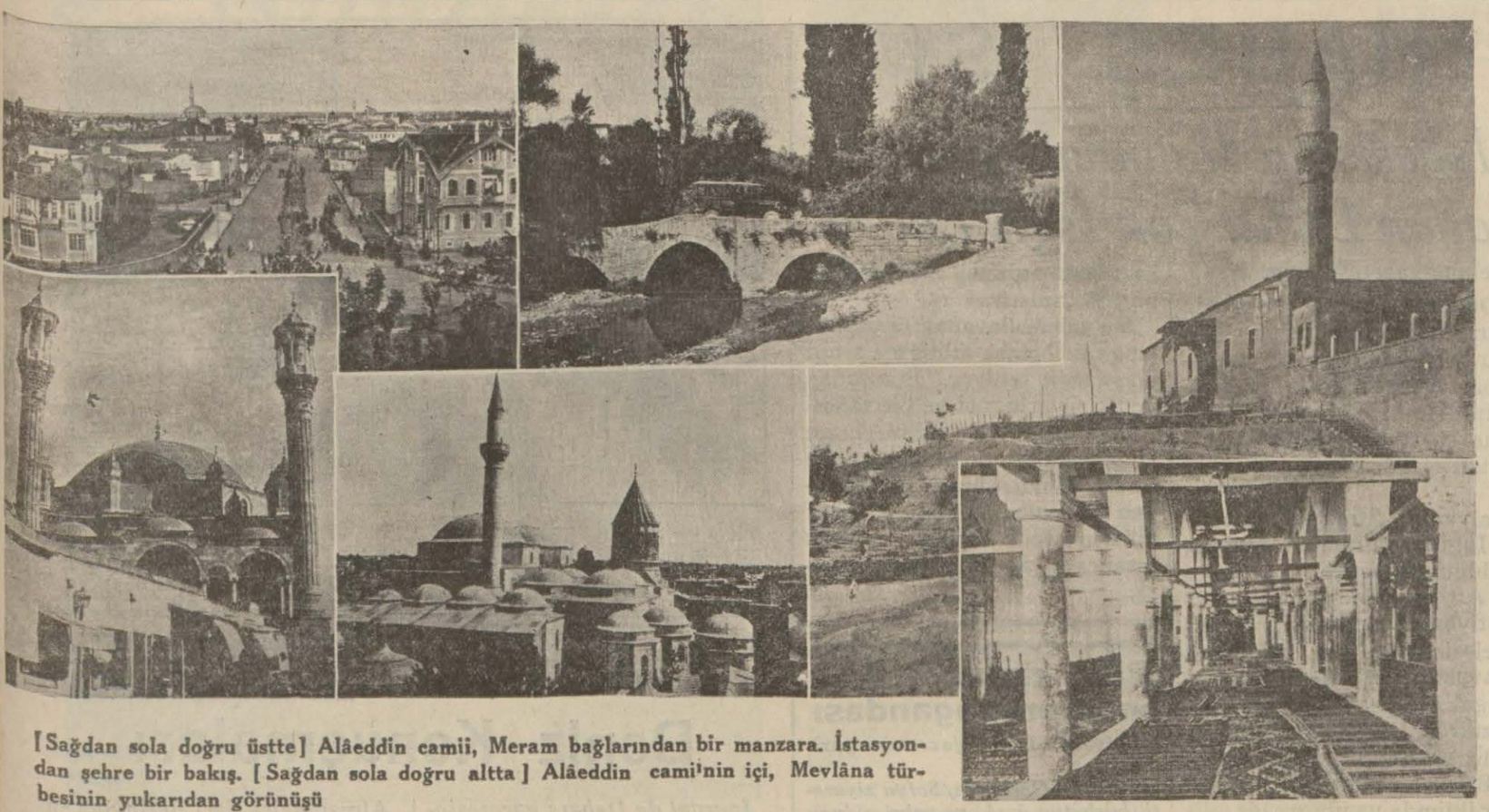

[Sağdan sola doğru üstte] Alâeddin camii, Meram bağlarından bir manzara. İstasyondan şehre bir bakış. [Sağdan sola doğru altta] Alâeddin cami'nin içi, Mevlâna türbesinin yukarıdan görünüşü

Haydi Konyalılar Görelim sizi!

Türkiyenin her tarafında bir tayyare yarışıdır başladı. Ben bu yarışta en iyi numara alacak il bölümlerinden birinin Konya olacağına inanıyorum. Zira şu ânda hatırlamış bulunuyorum ki;

"Bundan tam onbeş yıl önce ben Konyada bulunuyordum. Kurtuluş kavgamızın en güç günlerini yaşıyorduk. İhtilâl Ankarası İstanbuldaki padişah hükûmetinin ve Adanadaki yabancı kuvvetlerin çevirmek istedikleri siyasî entrikalarla mücadele ediyordu. Eskişehirden gönderilen iki tayyare mühim bir vazife ile Konyaya gelmişlerdi. İhtilâl düşmanlarının sığındıkları son kayalıklar üstünde [illegible] yapacaklar ve icap ederse [bugünkü temiz Konyayı yaratmak için] mitralyözlerini ve bombalarını kullanacaklardı.

Konyalılar, kargaşalıklardan o kadar bıkmışlar ve nefret etmişlerdi ki ihtilâl tayyarelerinin havalandıklarını görmek için herkes dükkânlarını kapamış ve çoluk çocuk İsmailpaşa değirmeni ile o zamanki jandarma mektebinin arasındaki meydanlığı doldurmuşlardı.

O gün ne olmuştu bilir misiniz?

İhtilâl tayyaresi çadırından çıkarıldı. Bu küçücük bir çocuk oyuncağına benziyordu ve hiç te insana emniyet veren bir duruşu yoktu. Türk tayyarecileri buna binmekte bir saniye tereddüt etmediler. Motor işledi.

Tayyare istemiye istemiye yürüdü. Sonra yavaş yavaş yükseldi ve yirmi otuz metre kadar ya yükselmiş, ya yükselmemişti kir birden, kanatlarından birinin gövdesinden ayrıldığı görüldü. O ânda tayyare palaspandıras yere yuvarlanmıştı.

Sahne çok acıydı ve o nisbette de komikti. Fakat hiç kimseyi bu gülünç tarafı anlayacak halde görmemiştim. Bilâkis herkesin gözleri birdenbire kızarmıştı ve gözyaşlarını tutamayanlar çok olmuştu. Yanımda yaşlı bir Konyalı vardı. (1)

— Eyvaaah... - demişti - Kör olsaydı gözlerim de bunu görmeseydim. Bu bozuk makineleri bize yutturu yutturveriyorlar. Bizim memleketimizde de bir tayyare fabrikası yapıldığını göremiyecek miyim? Bunlarla biz düşmanın karşısına nasıl çıkabiliriz?

Halbuki Türk tayyarecileri böyle kırık dökük tayyarelere binerek, düşüp parçalanan eski püskü tayyarelerini kendi elleriyle tamir ederek, o günden sonra bir sürü hava harbı yapmışlar ve büyük hava kahramanlıkları göstermişlerdi.

Konyalı Dostlarım! Bu Yalnız Dostluğun, Yalnız Bir Memleket Evlâdı Olmanın Size Yüklediği Bir Borç Değildir. Biraz da, Para İşidir.

"Konyada, bu ayın yirmi beşinci günü, dördüncü defa olarak bir yerli mallar sergisi açılacak. Bu, Konyayı görmemiş olup ta görmek isteyenler için veyahut Konya'nın tadını almış olup ta şimdi hasretini çekmekte bulunanlar için gayet iyi ve her zaman ele geçmez bir fırsattır. Zira, gözönünde bir tarihi olanca vuzuhu ile canlandıran sayısız âbideleri, güzel tabiatı ve ince insanlarıya Konya cidden gidilecek, gezilip dolaşılacak ve görülecek bir yerdir.,,

•

Gönül ne kadar isterdi ki yukarıdaki satırları kendi kalemimizle yazmamış olalım da, Konya Şarbaylığının neşrettiği bir propaganda risalesinden iktibas etmiş olalım.

Evet... Üç, beş, yirmibeş, yüz beş değil, Konya Şarbaylığı yerli mallar sergisini bir fırsat bilip bir tek propaganda broşürü çıkarıp dağıtmış olsaydı da Türkiyelileri devlet demiryollarının, temmuzun onuncu gününe kadar tatbik edeceği ucuz tarifeden istifade etmeğe davet etseydi ne olurdu? Kıyamet mi kopardı? Konya Ekekonluğundan, İkonyomluğundan, Selçuk ve Karaman oğulları paytahtlığımdan tutunuz da Osman oğulları "vilâyeti celile" liğine ve Cumuriyet Türkiyesi İlbaylığına kadar her devirde mutlaka gözönünde bir başka çeşni vererek boygöstermiş bir yerdir. Burasını kim gezmek, görmek istemez?

Fakat Allahın bu yaz günlerinde yarattığı cehennemde Konya yolunu göze almak için Konya Şarbayının paçaları sıvayıp en azdan üç ay evvel işe başlaması, durmadan, dinlenmeden Türkiyeyi bir propaganda yağmuruna tutması lâzımdı.

Ey Başaralı! Ey Başaralı Mustafalar ve bütün Konyalı Türkler! İşte şimdi on beş sene evvelki arzunuzu yerine getirmek için bütün Türk ilinde büyük bir yarış başlamış bulunuyor. Meram bağlarını, Alâeddin minaresini, Celâleddini Rumi'nin göçtüğü yeri, küçük Atâ mesçidini yeni ve eski Konyanın binbir hâtırasını bir gün düşman bombaları altında görmemek isteyenler!

Haydi görelim sizi!

N. N.

(1) Galiba... Başaralı Mustafa.

Atatürk abidesi, küçük Atâ mescidi kapusu, Mevlâna türbesi, Konya müzesindeki Yuliyüs Çezar heykeli

Gündelik gazetelerin memleket sayfalarında çıkacak dört beş satırlık bir muhabir telgrafını kâfi bulmak bir tuhaf hatadır.

Kaldı ki, bu telgraflarda bile şöyle satırlara tesadüf etmek mümkündür:

"... Ziyaretçiler için bir de Konyayı gezme programı hazırlanacaktır.,,

Muhabirimizden gelen telgrafın tarihine baktım:

Mayıs 27.

Demek ki mayısın 27 nci günü, haziranın 25 inci günü açılacak olan sergiye Allahın izniyle ve hiç şüphesiz yalnız rabbanî bir ilham ile gitmeğe karar verecek olan seyyahların, şehri ve civarını gezmeleri için lâzımgelen program daha hâlâ hazırlanmamış bulunuyordu. "Hazırlanacak,, idi... Ve hiç şüphesiz hâlâ hazırlanmamıştır da. Bunu hâlâ İstanbulda Konyayı ziyaret için yapılan bir propagandaya tesadüf etmemiş olmamızdan anlıyoruz.

Bu ne sürat! Bu ne alâka! Bu ne canlılık!

Konyalı dostlarım!

Biraz bizi güzel şehrinize gelmeğe teşvik ediniz!

Bu hem dostluğun, hem bir memleket evlâdı olmanın, hem de yaşadığı şehre bol para girmesine taraftar olmanın borcudur.

Toprak Verimsiz Olunca Köylüden Bir Şey Aranamaz!

Finans Bakanı bütün İlbaylıklara bir tamim göndermişti. Bunda :

Toprağın verimsiz olduğu yıl larda köylüden ve toprak işleten şehirliden arazi vergisi alınmaması için yapılan "kırtasî" muamelelerin kısa kesilmesini, yani formalitenin gayet çabuk yapılmasını doğru bulduğunu söylüyordu.

Finans Bakanının bu tamimi bilhassa köylünün ihtilâl idaresile olan münasebeti bakımından çok güzeldir ve yerindedir. Yangınlar, zelzeleler, kuraklıklar veya hastalıklar yüzünden bütün bir sene çalıştığı topratkan istediği faydayı, cevabı alamamış bir vatandaşın "efendim muamelâtı resmiye residei haddi hitam olmadığı cihetle" kabilinden eski Babıâlî yavelerile gene arazi vergisi vermeğe mecbur edilmesi cidden acıklı ve Türk ihtilâlile taban tabana zıd bir netice oluyordu. Ümid ediyoruz ki, İlbaylıklar bu tamimin çerçevesi içinde en büyük hassasiyeti gösterecekler.

Köy Bütçelerini Köyleri Görerek Ve Bilerek Yapmak Lâzımdır

Bir Köyün, Tamir Edilen Bir Kuyu İçin Tekrar Para Vermesi Biraz Garip Oluyor

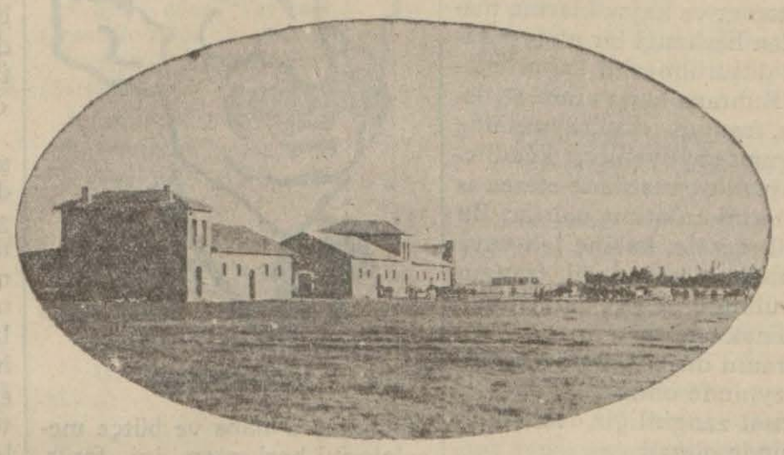

Hayvan yetiştiren müesseselerimizden biri

Çumra köylerinden birinde oturan bir vatandaş bize gönderdiği uzun bir mektupta diyor ki:

"Köyümüzde bir çok ekşikler görüyoruz. Bunların yapılaması ne bizim hatamızdır, ne de bu eksikleri düzeltmek ve tamamlamak vaziyetinde bulunanların bize karşı alâkasızlığından.

Bunu ben anladım. Eski bir zihniyetin devamı karşısında bulunuyoruz. Şöyle ki:

"Bizim köyümüzde bundan beş yıl önce bir kuyu vardı ki, üstünü tahta ile, çalı çırpı ile örterdik. Bir gün yüksek rütbeli bir memur buradan geçerken bunu tehlikeli bulduğunu söyledi. Ve o yıl bizden para toplattı, bu kuyuya bilezik taşı yaptırıldı, evvelce hamam tokmağına benzeyen uzun bir ağaç kol ile su çekilirken, şimdi sağlam bir zençir ve temiz bir kova ile ve bir çıkrığı çevirerek kolaylıkla bundan istifade ediyoruz.

Üstelik, eskiden davarlar, tavuklar, hattâ adamlar bazı bazı bu kuyuya düşerlerken şimdi bu belâdan da kurtulmuş bulunuyoruz. Fakat bu yüzden başımıza bir de belâ geldi:

Şimdi tanrının yılı bizden vergi alınırken bir de kuyu parası aranıyor.

Bir yıl verdim, "belki bir başka eksiklik var bizim kuyuda..,, diye. İki yıl verdim. Şimdi artık bir itiyat halini alan ve sarf edildiği yer bir türlü belli olmayan bu garip "mükellefiyetten,, bir mâna çıkaramaz oldum.,,

Bu arkadaşın verdiği haber doğru ise vaziyet bir haylı tuhaflaşıyor.. Bu işle uğraşan adam, her halde o köyün muhtarı olacak. Ve anlaşılan muhtar hazretleri meseleyi ya yanlış tefsir etmiş bulunuyorlar veya köylüden fazla bir varidat toplamak için böyle bir tefsiri kârlı buluyorlar.

Türkiye cumuriyeti hudutları içinde kuyu vergisi diye bir vergi yoktur. Bu olsa olsa bir defa için idarî olarak ve köylünün faydası için toplanılmış bir para olur ki, zaten köylü böyle şeyleri seve seve yapar. Fakat bunu yanlış bir istifade için baha ne diye kullanmak affedilmez bir suiistimal olur.

Bir köyün bütçesi, o köyün üste başaracağı işler gözönünde tutularak yapılır ve bir işi yapmak için alınan para o iş yapıldıktan sonra tekrar alınmaz. Ve Türkiyenin her tarafında böyle yapıldığını da görüp bilenlerdeniz.

ilkin tarla, sonra Elektrik şirketi

Meram çayı niçin akar?

Meram'ın bağlarında ve bahçelerinde eğlenmeğe gidenlerin gözlerine bu güzel gezinti yerini daha içe yakın, daha şiirli göstermek için mi? Elektrik şirketinin turbinlerini döndürüp akümülâtörlerini doldurmak için mi? Yoksa... tarlaları sulayıp köylünün yüzünü güldürmek için mi?

İlk ağızda bu sorgulara verilecek cevabımız şudur:

— Hem onun için, hem bunun için, hem şunun için...

Fakat bu sene olduğu gibi Meram çayının suları azalmış olursa ilk önce düşünülecek şey... TARLA'dır.

Konyadan bize gönderilen bir mektupta deniliyor ki:

"Elektrik şirketi Meram çayındaki suların azalması yüzünden sıkıntı çekmektedir. Çayın suları zaten mevsim yüzünden azalmışken, bir de bu yetmiyormuş gibi yukarı taraftaki köylüler arklar açıp suyu tarlalarına akıttıkları için elektrik şirketinin sıkıntısı bir kat daha artmıştır."

Yine aynı günde gelen Konyanın Ekekon gazetesinde "Meram Çayı" başlıklı bir haberde şöyle bir cümle okuduk:

"Bunun önüne geçmek üzere çalışılmakta olduğu öğrenilmiştir."

Bize mektup gönderen okuyucumuz eğer Ekekon gazetesinin haber aldığı "çalışma" ğa bizim de taraftar olmamızı istiyorsa bunda hata eder. Toprakla çalışan Türk toprağının yanından geçen ve yalnız Türkiye coğrafyasının malı olan nehirlerden, sulardan, çaylardan istediği gibi, dilediği gibi istifade eder. Meram çayında, köylü tarlasını suladıktan sonra artan su varsa bununla elektrik turbinleri döndürülebilir. Fakat elektrik turbinlerini döndürecek suyu biriktirmek için tarla susuz kalamaz. Elektrik şirketi, şüphesiz yukardan gelen suyun azalmasından sıkıntı çekmektedir. Ve yine pek şüphesizdir ki, elektrik dinamoları ön plânda istediğimiz bir iş ve ışık kudretini bize vermek için dönerler. Ama her memlekette ak kömürden istif de başkalarına zarar vermemekle takyit edilir. Zira elektrik kara kömürle de, iştialli motörlerle de elde edilebilir ama, tarla, ne gazle, ne benzinle, ne yağla sulanabilir, ne de kara kömür tozu serpmekle (!) tarlaların susuzluğunu gidermek mümkündür.

O halde.. elektrik şirketinin turbinlerinden yukardaki köyler, kendi tarlalarını Meram'dan sulamağa devam edeceklerdir. Onlar bu haklarından mahrum edilemezler. Elektrik şirketi ya kış günlerinde çok çalışarak yedek akümülâtörler doldurmalı (!) ve ya yaz günleri sular azalınca dinamolarını çalıştıracak bir başka muharrik kuvvet temin etmelidir.

Dünya Gazetelerine Göre Hâdiseler

GÜNÜN MESELESİ ÖNÜNDE GAZETELERİN YAZDIKLARI

Fransadaki Kriz

Temps diyor ki:

Leon Blum tahminlerinde aldanıyor, frank düşmiyecektir. Çünkü kendi mahvını elile hazırlamak istemiyen daha pek çok Fransız vardır. Parlamento da açılan konuşmaların başlıca mevzuu budur. Bizim ulusumuzun servet ve kaynaklarına malik olan herhangi bir ulus, parasının düşürülmesini kabul edemez. Buhrana karşı aranılan devanın, frangın düşürülmesinde olduğunu söyliyenler, kendilerinin panikten istifade etmek istediklerini anlatmış olurlar. Bu günkü mesele, kabine leh veya aleyhinde olmak değil, frangın düşürülmesi leh ve aleyhinde bulunmak işidir.

Paranın düşürülmesi leh veya aleyhinde olmak,

Ulusal zenginliğin leh veya aleyhinde olmak,

Meşru kazanılmış tasarrufun leh veya aleyhinde olmak..

İşte, bütün buhranın temeli budur.

... Frangın düşürülmesi, telâfisi imkânı olmayan zararlara mal olur. Paranın düşürülmesi, herhalde çiftçilerin gerçek satınalma kudretinin yeniden azalmasını sonuçlayacaktır. Çiftçiler, ürünler değerinin artmasını istiyorlar. Bu yüselişi temin edcek frangın düşmesi değildir. Frank değerinin azalması, endüstriye muvakkat bir canlanma verirse de bu o kadar sunî olacaktır ki bundan tarımın hiç bir istifadesi olmıyacaktır.„

Petit - Parisien diyor ki:

Girişilen siyasal savaşın amacı önemlidir. Mesele, spekülâtörlerin faaliyetine sed çekip çekilmiyeceğini anlamaktır. Spekülâtörler, paranın düşmesini, candan ve yürekten istiyorlar. Kabineye açıktan açığa muhalif olan akıma karşı gelmek gerekliğini saylavların ve âyanın pek çoğu anladı. Hükûmet şefi

Flandin

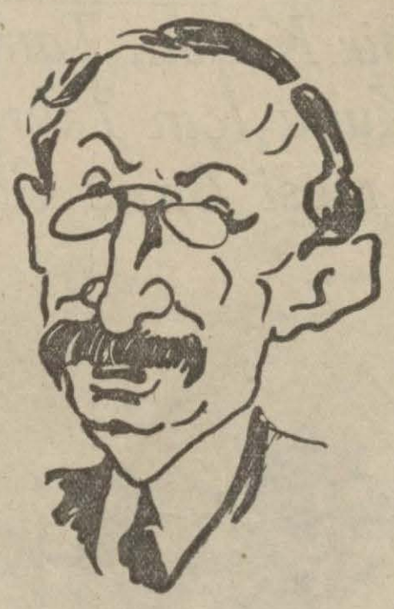

Leon Blum

(Handin) Finans ve bütçe meselelerini herkesten iyi tanır. Ökonominin siyasaya takaddüm etmesi gerekliğini takdir eden mahfellerde güven muhafaza edilmetkedir.„

Bu makale Flandinin düşmesinden önce yazılmıştır. Gazetenin tahmini doğru çıkmamıştır.

Le Petit - Parisien meclis mü zakeresinden bahsederek diyor ki :

"Sol cenahın ucunda, Leon Blum ayağa kalktı ve söze başladı:

"Hükûmet ulusal parayı müdafaa etmek istiyor. Ben bu nokta üzerinde konuşmıyacağım. Eğer paranın değeri düşürülecekse, buna bütün ülkenin özgürce karar vermesi gerektir. Bunu, ülke, istiyerek yapmalıdır, spekülâsyonun kamçısı ile ve zorla değil...„

Merkezde ve soldaki bazı saylavlar, Leon Blum'ü alkışladılar. Sosyalist lideri finansal ve para durumunun alt üst olmasının sebeplerini ararken:

— "Dinamiti kim koydu? Kıvılcımı kim fırlattı.„

Diye haykırdı. Ve:

— "Kapitalist taifesinin emri altında hareket etmiyeceğiz, biz, borsa ve banka hükümdarlarının emri altında ezilmiyeceğiz. Memlekette ulusal egemenliğin halka ait olmasını temin ettirmek isteyenlerin hepsi bizimle birleşmeğe davet ederiz.„

Le Petit Parisien aynı tarihli nüshasında başka bir makalesinde diyor ki:

"Fransız bankası aksiyonlarının devletçe satın alınmasına matuf bir kanun teklifi hazırlamağa Leon Blum'ü arkadaşları memur ettiler.„

HABEŞ İŞİ

Habeşistan İtalyayı Avusturyadan Daha Çok İşgal Ediyor

Temps gazetesi diyor ki:

"Düçe'nin nutku hakkında bütün İtalyan basınında çıkan tefsirlerde, İngiltereye karşı açık bir tariz göze çarpıyor. Habeş meselesinde, Londrada kendisine gösterilen yardımın kifayetsizliğinden İtalya müşteki dir.

İtalyanlar, Stresada gerçekleşen İngiliz - Fransız - İtalyan dostluğunun Avrupaya olduğu gibi Afrikaya da şâmil olmasını istiyorlar. Herhalde, Habeş meselesinin İtalyan hükûmetini, Avusturya işinden daha fazla işgal ettiği anlaşılıyor. Şüphesizdir ki, Duçe Habeş meselesini barış içinde halletmek ister. Böyle bir mıntakada ve böyle bir iklimde yapılacak bir müstemleke seferinin zorluklarını Duçe pekâlâ bilir. Ancak bu işte İngiltere ile Fransanın, İtalyaya kat'î olarak tarafçı olduğu takdirde sonuçun daha çabuk ve kolay elde edileceği mütaleasın dadır. İtalyanın doğu Afrikasın da bir gelişme politikası takip ettiği tasdik ediliyor ve buna İtalyanın ökonomsal ve demoğrafik zaruretleri âmil olduğu ilâve ediliyor.

İtalya, Fransa ve İngiltere - deki müstemlekeci iki büyük devletle mütesaniden hareket etmek istiyor. Habeşistan meselesinde İngiliz ve Fransız tenkitlerinin Habeş mukarenetini artırmağa sebep olduğu fikrindedir. Düçe bu Avrupa tesanüdüne büyük bir önem veriyor. Bunun içindir ki, devletlerin İtalyaya karşı dostluğu, Habeş işinde belli olacağını söylemiştir. Yani, İtalyan dileklerini onaylayanlar İtalyan dostu, terviç etmiyenler de düşmanı sayılacaklardır. Bunun başka türlü ifadesi şudur: Avrupa devletlerile İtalya arasında dostluk münasebetlerinin devamı, bu devletlerin Afrika işlerinde alacakları duruma bağlı olacaktır.

Bunun böyle olduğunu Almanya anlamıştır. Bu yolda kat'î bir jest yapmıştır. İtalyan gazeteleri bu hâdiseden memnuniyetle bahsediyorlar. Alman kabinesi uçakçılık şefi albay: Heninger, İtalyanın Berlindeki hava ateşesine, Almanyanın bu güne kadar Habeşistana hiç bir harp malzemesi vermediğini ve bundan sonra da vermiyeceğini resmen bildirmiştir.

Daily Telegraph gazetesine Addis - Abeba'dan bildiriliyor

"Habeş payitahtındaki Belçika heyeti hükûmete verdiği bir raporla ve birçok fotolarda süel İtalyan uçaklarının yaptıkları bazı bombardıman hareketleri - ni göstermiştir.

Belgelere dayanan tanıklıklar sekiz bomba atldığına ait id diayı teyit ediyor. Bunlardan yedisi Guerlogubi ve bir tanesi Adoya atıldı. Bu iki merkezin Habeş arazisinde olduğu şüphesizdir. Bundan başka patlamayan üç bomba bulundu. Bu mermilerin hepsi kırlara düşerek insanca ziyana meydan vermedi.„

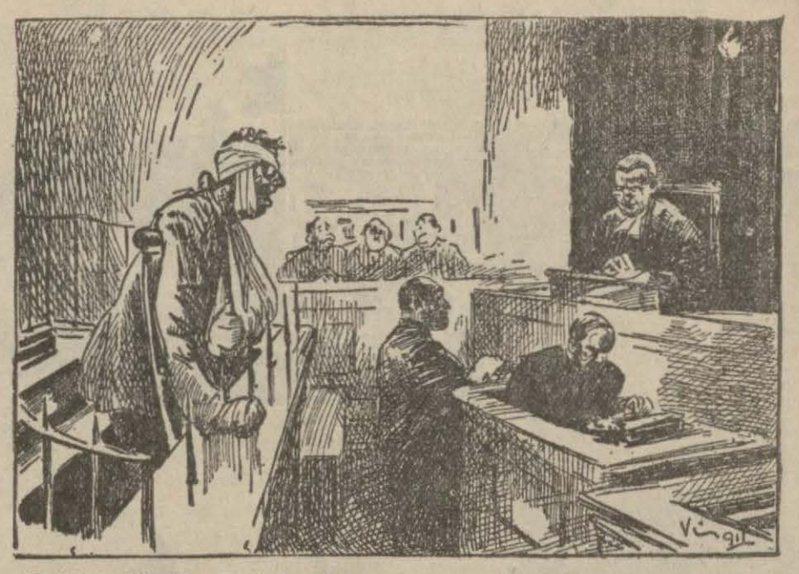

Reis — Ne ile suçludur ?
Kâtib — Polise tecavüz etmiş...

Smiths Veekly (Sidney)

Bulgaristanda Alman propagandası

Sofyadan Temps gazetesine yazılıyor :

General Göring'in, Sofya ziyareti, büsbütün özel ve şahsî olduğu Bulgar mahfellerince tasdik ediliyorsa da, Prusya Başvekilinin Lehistan, Macaristan ve sonra Sofyaya gitmek suretile takip ettiği yol, dikkati çekecek mahiyettedir. Göring, şahsi uçağı ile seyahat ediyor, refakatindeki kimseler de diğer iki uçakla onu takip etmektedirler. Yanında Prusya Bakanı ile Almanya tayyarecilik bakanı bulunuyor. Bundan ötürü merkezî ve şarkî Avrupadaki bu devir seyahati, siyasal bir istihbar ve gösteriş mahiyeti alıyor.

Ceneral Göring, Bulgar hükümdarının ziyaretinde bulunmuş ve Başbakan, Dışbakan ve şimendiferler bakanını ziyaret etmiştir. Malûmdur ki Bulgar tayyareciliği Şimendifer bakanlığının emrindedir.

Bir yıl içinde Sofyayı iki yüksek Alman şahsiyeti ziyaret etmiş oluyor. Bundan evvel, Adliye Bakanı Dr. Frank Bulgaristanı ziyaret etmişti. Bir müddetten beri Almanlar, Bulgaristandaki nüfuzlarını, türlü alanlarda geliştirmek için çalışıyorlar. Göring'in ziyareti bu yol da yapılan yeni bir harekettir.

Göring'in Balkan gezintisi

Balayı seyyahatinin altında neler var ?
[Copenhague'da çıkan bir gazeteden]

SİLÂHSIZLANMA İŞLERİ VE HARP GEMİLERİ

Deniz Konuşmaları

Journal de Debats gazetesinden :

Resmen ilân edildiğine göre, Alman - İngiliz deniz konferansının ilk toplantısı Londrada 4 Haziran sabahı vâki olacaktır. Bu konuşmalar, öbür devletler mümessillerile yapılan konuşmalar gibi bir haberleşme ve malûmat teatisi mahiyetinde imiş. Bu konuşmalar, ileride vâki olabilecek resmî görüşmelere mukaddeme olabilecektir. Ileridеki görüşmeler, deniz silâhlarının tahdidi için arsıulusal bir anlaşmanın akdine matuf olacaktır.

Kaydedilmek gerektir ki, siyasal mahfeller, bu görüşmelerin sade fikir ve görüş teatisine münhasır kalmıyacağını zannediyorlar. Görüşmelerin, tonilâto, deniz cüzütamları ve silâh meseleleri gibi sırf teknik işler kadrosu dışına çıkacağı tahmin ediliyor.

Alman delegeleri Berlinden cumartesi sabahı hareket edecektir. Delegelerin başkanı Ribentropdur. Ribentrop, silâhları azaltma işinde Almanyanın özel delegesidir. Ondan başka delegeler şunlardır: Koramiral, Schuster, Kaptan Hassner ve Korvet kaptanı Kiderlen'dir.

Alman basını, bu konuşmalara atfettiği önemi, iri harflerle kaydediyor.

Gazeteler, Almanyanın deniz programı hakkında Hitlerin Rayiştağ meclisindeki diyevini tefsir ve izah ediyorlar ve Almanyanın yeni bir deniz rekabetine girişecek vasıtalara malik olma dığı gibi böyle bir niyeti de bulunmardığını ilâve ediyorlar.

●

Borsen Zeitung diyor ki.

Früher, genel bir deniz silâhlanma yarışı aleyhinde olduğunu kat'î olarak bildirdi. Irkça akraba olan iki ulus'un bir daha ebediyen muhasama haline gelmemesi için elinden gelen her gayreti sarfedeceğini Hitler şiddetle söyledi, bu diyev Almanların, yeni görüşmelerde, son derece uzlaşma taraftarı olacağını göstrıyor. Ümit ederiz ki, Londrada, Almanyanın mutedil isteklerini anlayarak kabul edecektir.„

●

Berliner Tageblatt diyor ki:

"Güven istemekle, biz, çılgınca bir silâh yarışını istemiyoruz. Ancak hakikî güvenin icaplarına uyuyoruz. Biz bir tek İngilizin uykusunu kırmak istemeyiz.„

No : 39

KIZIL ÇEMBER

Edgar WALLECE

O sırada telefon çaldı ve Froyant masanın üzerinde duran telefona gitti:

— Evet, evet, size çok mühim malûmat vereceğim. Bir dakika sonra sizi arayabilir miyim? Daha orada mısınız? Teşekkür ederim.

Telefonu yerine taktı, bir saniye düşündü:

— Emniyet umum müdürü ile sizin yanınızda açık konuşmak istemedim. Çünkü bu malûmatı ilkönce ona haber vermek lâzım. Sonra da öğrendiğim beklenilmedik şeyleri sizlere anlatmaktan duyacağım zevkten de mahrum kalmak istemedim. Emniyet müdürü ile yalnız konuşmaklığıma müsaade eder misiniz?

Parr ilkönce odadan çıkarak:

— Elbette! dedi.

Froyant emniyet müdürü ile konuşmak için beş dakika müsaade istiyordu.

Yale de dışarıya çıktı, kapıyı kaparken dedi ki:

— Sizin vereceğiniz malûmattan sonra, ben de size eski kâtibiniz Thalia Drummond hakkında bazı şeyler söylemek istiyorum. Biliyorum ki bu kız artık hoşunuza gitmiyor. Fakat anlatacağım şeylere hayret edeceğinizi tahmin ediyorum.

Yale kapıyı hafifçe kapalı.

Parr dedi ki:

— Bu zat bizi buraya çağırdı, acaba fevkalâde neler anlatacak dersiniz?

İki adam salona geçtiler. Yale dedi ki :

— Yahu, bu ne aydınlık! İnsanın tahafma gidiyor.

— Evet, Froyant'ın beyhude elektrik sarfedişine pek aklım ermiyor. Fakat bana her ihtimale karşı her tarafın aydınlık olması lâzım geldiğini söyledi. Bu na da şaşıyorum.

— Sonra ceplerinde iki dolu tabanca var. Acaba neden çekiniyor?

— Ceplerinde iki dolu tabanca olduğunu nereden biliyorsunuz?

— Çünkü tabancaları ben doldurdum. Askerlik ettiğim için bilirim. Tabancalardan bir tanesi de benimdir. Galiba bize ifşaatta bulunacağı içi nahoş bir ziyaretten çekiniyor.

— Civarda memurlarımız var mı?

— Evet, sokakta iki kişi var.

Duvarlar kalın olduğu için o sırada telefonla konuşması lâzım gelen Froyantın sesini işitemiyorlardı.

Bir çeyrek saat geçti. Froyant hâlâ kendilerini çağırmıyordu. Yale sabırsızlanmağa başladı.

Yarım saat sonra Yale hole çıktı. İlk rast geldiği hizmetçiye Froyantın telefonunu bitirip bitirmediğini sordu.

— Affedersiniz ama, ben doğrusu içeriye giremem. Bizi çağırmadan odasına girmemek için katî emir aldk. Fakat siz, ikinizden biriniz girmek isterseniz o başka...

Parr yazıhanenin kapısı önünde duruyordu. Kapıyı açtı. Elektrik lâmbalarının gözleri kamaştıran bol ışıkları içinde ev sahibinin sapsarı suratı ile karşılaşacağını hiç aklına getirmemişti Froyant ölmüştü. Koltuğa yarı oturmuş vaziyette idi. Göğsüne de bir hançer saplanmıştı.

Parr'ın bağırması üzerine Yale de hemen yazıhaneye koştu. Masanın üzerinde kan lekelerile dolu uzun bir eldiven vardı.

— İki adam, hiç bir şey söyleme den bakıştılar. Nihayet Parr dedi ki:

— Memurları çağırın. Evden kimse dısarıya çıkmasın. Bütün hizmetçiler mutfakta toplansın.

Derhal odanın içinde inceden inceye araştırmağa geçti. Binanın arka tarafındaki küçük bahçeye, bakan büyük pençerelerin kalın kadife perdeleri vardı. Perdeleri açtı. Pencerelerin mandalları kapalı duruyordu.

O halde Froyantı nasıl öldürmüşlerdi?

Katil nereden girmişti? Hançer göğsünün yukarısından indirilmişe benziyordu. Sonra bu eldivenin ne mânası vardı? Çok kullanılmış uzun bir şoför eldiveni..

Her şeyi olduğu gibi bıraktı ve derhal emniyet müdürüne telefon etti. Umum müdür hâlâ Froyantın kendisini çağırmasını bekliyordu.

Parr sordu:

— Sizi tekrar aradı mı?

— Hayır! Ne oldu, yeni bir şey mi var?

Parr kısaca meselevi anlattı ve umum müdürün bir kere daha tekdirlerini dinledikten sonra, ahzevi yerine koydu ve hole çıktı. Memurlar orada bekliyorlardı.

— Bütün evi arayacağım, dedi.

Yarım saat evi aradıktan sonra aşağıya indiği zaman, Yale sordu:

— Bir şey var mı?

Parr menfî surette başını salladı:

— Hayır, dedi, burada bulunmak hakkı olmıyanlardan başka evde kimse yok.

— Öyle ama, yazıhaneye nereden girdiler? Holde daima insanlar vardı. Yalnız baş uşak bizimle salonda görüşmeğe geldiği zaman, belki hol boş kalmıştır.

— Doğru..

— Acaba odanın tabanında açılır bir kapak olmasın?

— Haydi canım. Londranın göbeğinde bir ev odasının tabanında açılır bir kapak?

Halıyı kaldırdılar. Hakikaten bir kapak gördüler. Baş uşak, umumî harpte Froyantın yazıhanesinin altında kemerli bir mahzen yaptırdığını, herhangi bir tayyare hücumu zamanında hemen kapağı açarak, bu mahzene indiğini söyledi.

(Arkası var)

Yarının Büyükleri

ARMAĞANLI YAZI YARIŞIMIZ

No. 2

Bu karikatürün altına öz türkçe ile en iyi yazı yazan okuyucularımızdan:

Birinciye: Bir mürekkepli kalem

İkinciye 4 çocuk kitabı

Üçüncüye: Bir albüm vereceğiz.

ŞUNDAN BUNDAN

Engerekler

Engerek zehirli hayvanların en müthişlerinden biridir. Bu yılanın üç çeşidi vardır. Biri âdi engerektir. Başı pulsuz ve burnu kütçe olduğu için diğerlerinden ayırt edilir. Boyu 70 santimetre kadardır. En çok yol kenarlarında bulunur. Sıcaklardan, hele rütubetli sıcaktan çok hoşlanır. Onun için yiyecek hayvan avına akşamları çıkar.

Öteki çeşidinin burnu boynuzlu gibi köşelidir. Bu hayvan boynu uzunca ve vücudundan ayrık gibi olduğundan öbür çeşitlerden kolaylıkla ayırt edilir.

Üçüncü çeşidine de küçük engerek yılanı derler. Boyu uzunca olmakla beraber, âdi engerekten dörtte bir kısadır. Sırtında siyahımsı bir çizgisi vardır. Rengi esmerimsidir, bazan kum rala çalar.

Kim?

Babası Cemile dedi ki:

— Seni yaramaz seni, benim saçlarımı sen ağartacaksın.

— Büyük babamın saçlarını kim ağartmış baba?

Ağzı en geniş Yanardağ

Japonya'daki yanardağlardan ağzı en geniş olanı Aso yanardağıdır. Yalnız Japonyanın değil, bütün dünyanın ağzı en geniş yanardağı budur.

Hakikatta yanardağın beş ağzı vardır. İkisinde yeşil renkte madenî bir su kaynamaktadır. Diğer ağızlarından biri arasıra indifa eder ve külleri elli kilometre kadar uzaklara gider.

Coğrafya dersinde

Hoca — Nasıl oluyor da denize mütemadiyen nehirler, çaylar, dereler, ırmaklar döküldüğü halde deniz taşmıyor?

Talebe — Suyun fazlasını balıklar içiyor da ondan.

Sıcak, soğuk

İmtihanda çocuğun birine sıcağın ve soğuğun tesirleri sorulmuş. Ö da sıcakların cisimleri uzattığını ve soğukların da kısalttığını söyledikten sonra, cevabını aklınca bir misal ile ispat etmek için demiş ki:

— Meselâ kışın günler kısalır, yazın uzar.

Bu Numaralardan Çizgiler Geçirin, Bakın Ne Olacak?

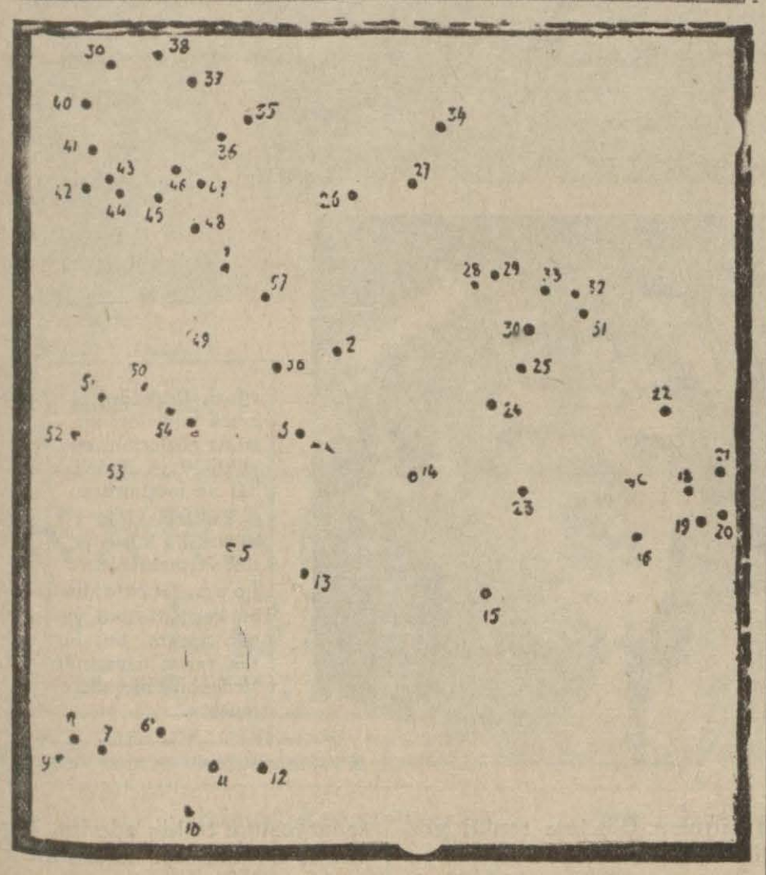

ÖĞLE UYKUSU

Çocuklar, okulun yakında size izin verecek. Sıcaklarda öğle uykusu uyumağı unutmayınız.

BUNLARI DA BİLİYOR MUSUNUZ?

Su gibi akan hava

Siz havanın da su haline getirildiğini işitmişsinizdir. Hava nasıl su olur diyeceksiniz. Evvelâ şunu düşünmeli ki, hava bir gazdır, daha doğrusu bir çok gazların halitasıdır. Binaenaleyh her gaz gibi o da su haline getirilebilir.

Bugün mayi havadan sanayide çok istifade edilmektedir. Çünkü mayi havanın kendisine mahsus bir çok hassaları vardır.

Hava sıfırdan 194 derece aşağı hararette mayi haline gelmektedir.

Bir gaz tazyik edildiği zaman hararet hâsıl ederek, birdenbire bırakılınca soğur. Havayı da ilk defa tazyik edip bıraktıkları zaman sıfır altında 80 hararet derecesine kadar soğur. Bu soğuk havayı bir kaç defalar daha tazyik edip bırakırlar. Hararet derecesi o kadar iner ki, nihayet hava, musluktan su akar gibi akar.

Mayi hava alelâde bir kaba konduğu zaman yavaş yavaş adeta kaynar. Eğer dışardaki hararetin, üzerinde yaptığı tesirin önüne geçilmezse, tabahhur eder, gider.

Onun için mayi havayı birbirinin içine konmuş kutularda muhafaza ederler. Bu kutuların arasındaki boşluktaki hava çıkarılır. Burada "hala„ husule gelir. Bu suretle mayi havayı, on iki gün muhafaza etmek kabildir. İçinde oksijen olduğu için rengi mavidir. Kesafeti âdi suyun kesafetine yakındır.

Mayi hava gayet soğuk buhar halinde tabahhur eder. Su gibi süzülebilir. Lâstik bir boruyu mavi hava içine sokarsanız, çekici vurunma cam gibi kırabilirsiniz. kurşun çelik mukavemetini alır. Mayi havanın içinde sertleştirilmiş civa ile bir çiviyi çakabilirsinz.

ÇOCUK MODASI

Çocuklar sınıfı geçince annelerinize söyleyin size böyle cici elbiseler yapsın.

FAYDALI BİLGİLER

BUGUNKU PROGRAM

İSTANBUL

18, Fransızca ders, 18.30 Senfonik muziki (plaklar), 19.30 Haberler, 19.40 Siter (solo), 20 Ege caz, 20.30 Gavin kardeşler ve mandolinetta orkestrası, 21 Konferans, 21.15 son haberler ve borsalar, 21.30 Radyo ve tango orkestrası ve bayan Bedriye Tuzan.

BÜKREŞ

13 - 15: Gündüz plâk yayını. 18: Radyo orkestrası. 19: Duyumlar. 19.15: Konserin devamı. 20: Sözler. 20.20: Plâk. 21: Sözler. 21.15: Sarvas kuarteti (Oda musikisi). 21.50: Çift piyano konseri. 22.20: Robert Lhilton tarafmdan şarkılar. 22.45: Duyumlar. 23: Konser. 23.45: Fransızca Almanca haberler.

MOSKOVA

18.30: Kızıl ordu için orkestra ve sözler. 19.30: Kolhozlara arzularma göre konser. 22: Almanca yayım. 23.05: İngilizce. 24.05 Macarca yayım.

PRAG

20. Duyumlar - Plâk - Sözler - Plâk. 20.45: Musikili radyo popurisi. 21.40: Plâk. 22: Duyumlar. 21.05: İngiltereye dair söz ve musiki. 22.40: Radyo kuartüoru. 23.15: Son duyumlar. 23.30: Plâk. 23.45 Almanca duyumlar.

PARİS KISA DALGALARİ

6: (25,60 m.) Plâk. 6.45: Duyumlar, borsa. 13: (19,68 m.) Duyumlar. 13.30: Lilleden konser. 14.30: İngl. duyumlar. 14.40: Sözler, konferans. 15.15: Spor. 15.30: Operalardan şarkılar. 18: (25,23 m.) Duyumlar, borsa. 18.45: Sözler. 19.30: Hafif musiki. 20.30: Spor. 20.45: Duyumlar. 21: Duyumlar. Borsa, 21,30: Röle (konser). 23.30: Sözler.

MÜNİH

20.05: Akşam musikisi. 21: Duyumlar. 21.05: Plâk harbi. 21.15: "Yasemin açmca„ adlı karışık oyun. 23: Duyumlar. 23.20 Program arası. 24: Dans müziği.

HAMBURG

20: Skeç (müzikli) 21: Duyumlar. 21.10: "Gül mevsimi, haziran„ 22: Uluslararası müzik şenlikleri. 23: Duyumlar. 23.25: Müzikli program arası. 24: Akşam konseri.

BRESLAU

20: Şen konser. 21: Kısa duyumlar. 21.10 Küçük halk müziği. 22: Marşlar. 23: Duyumlar. 23.30: Gece konseri.

SİNEMALAR TİYATROLAR

* **İpek** (İncili kadın), ve (Gece yarısı Kulübü)

* **Sumer:** (Matmazel Nituş) ve (Demirhane müdürü)

* **Türk:** (Paganini) ve (Herkes kendi bahtına).

* **Tan: (Boğaziçi Şarkısı)**

* **Elhamra:** (Solmuş Güller) ve ve (Sema Devleri)

* **Melek:** (Ekmekçi Kadın), (Komikler müsabakası).

* **Melek:** (Bir kadının haysiyeti) ve (Mösyö Bebe)

* **Şık:** (Sana Tapıyorum) ve (İnsan Avcısı)

* **Yıldız:** (Kalpten Kalbe) ve (Şarlo Asker).

* **Asrî:** (Deli Gönül)

* **Alkazar:** (Tarzan ve Eşi).

* **Alemdar** (Harb) ve (Vahşiler Kralı)

* **Hilâl:** (Aşk ve kan) ve (Kanun Muhafızı)

* **Milli:** (Ekmekçi Kadın) ve (Komiklar müsabakası)

* **Kadıköy Süreyya: (Karyoka)**

* **Üsküdar Hale:** (Prensin çılgınlıkları)

NÖBETÇİ ECZANELER

Bu gece nöbetçi eczahaneler şunlardır:

Eminönünde "Hasan Haydar„ , Alemdarda "Übeyit„ , Lâlelide "Sıtkı„ , Küçükpazarda "Cemil„ , Şehzadeboşmda "Asaf„ , Aksarayda "Ziya Nuri„ , Samatyada "Teofilos„ , Şehremininde "Nazım„ , Karagümrükte "Arif„ , Büyükadada "Şinasi Riza„ , Heybelide "Yusuf„ , Bakırköyünde "Merkez„ , Balatta "Filyadi„ , Hasköyde "Yeni Türkiye„ , Kasımpaşada "Yeni Turan„ , Kadıköyünde Modada "Faik İskender„ , Altı yolda "Mahmut„ , Beyoğlunda "Kanzuk„ , Pangaltıda "Karakin Kürkçiyan„ , Galatada "Hidayet„ , Kurtuluşta "Necdet Ekrem„ , Beşiktaşta "Nail„ , Eyüpta "Hikmet„ eczahaneleri

YOLCU MURACAAT YERLERİ

Deniz Yolları acentesi Telefon	42362
Akay (Kadıköy iskelesi baş memurluğu) Telefon	43732
Şirketi Hayriye, Telefon	44703
Vapurculuk Şirketi merkez acentesi, Telefon	22925
Şark Demiryolları müracaat kalesi. Sirkeci Telefon	23079
Devlet Demiryolları müracaat kalemi. Haydarpaşa. Telefon	42145

LİMAN HAREKETLERİ

Dün limanımıza şu vapurlar gelmiştir:

İmrozdan (Kocaeli), Izmitten (Ayten), Akdenizden (Pilisina), Köstenceden (Raçel Karol), Akdenizden: (Balkan).

Dün limanımızdan şu vapurlar gitmiştir:

Karadenize (Vatan), Izmite (Güzel Bandırma), Mudanyaya (Asya), Mersine (İnebolu).

Bugün limanımıza gelecek vapurlar şunlardır:

İzmirden (Sakarya), Karadenizden (Aliniya), Akdenizden (Akuila) Akdenizden (Aka), Pireden (Heluvan).

Bandırmadan: (Bandırma), Mersinden Gerze, Mudanyadan Asya, Izmitten Güzel Bandırma. Karadenizden: (Tarı).

Bugün limanımızdan gidecek vapurlar şunlardır:

Bandırmaya (Bandırma), Mudanyaya (Tayyar).

İTFAİYE TELEFONLARI

İstanbul itfaiyesi	24222
Beyoğlu itfaiyesi	44644
Kadıköy itfaiyesi	60020
Yeşilköy, Bakırköy, Büyükdere, Üsküdar itfaiyesi	60625

Paşabahçe, Kandilli, Erenköy, Kartal, Büyükada, Heybeli, Burgaz, Kınalı mıntakaları için telefon santralındaki memura (yangın) kelimesini söylemek kâfidir.

HASTANE ADRESLERİ VE TELEFONLARI

Cerrahpaşa hastanesi. Cerrahpaşa	21693
Zeynep Kâmil hastanesi. Üsküdar, Nuh kuyusu, Gün Doğumu caddesi	60179
Haseki kadınlar hastanesi. Aksaray Haseki cad. 32	24553
Beyoğlu Zükûr hastanesi. Firuzağa	43341
Gülhane hastanesi. Gülhane	20510
Kuduz hastanesi. Çapa	22142
Emrazı akliye ve asabiye hastanesi. Bakırköy Reşadiye kışlası	16..60
Etfal hastanesi. Şişli	42426
Haydarpaşa Nümune hastanesi	60107

ÇABUK SIHHİ YARDIM TEŞKILATI

Bu numaradan imdat otomobili istenir. 44998

KONGRELER

Cerrahi cemiyetinden:

2 Haziran 935 Pazar günü Cerrahpaşa hastahnesinde yapılacağı evvelce ilân edilmiş olan içtimamız hafta tatili kanununun tatbikından ötürü 6 Haziran 935 Cuma günü saat beş buçukta Cerrahpaşa hastanesinde yapılacaktır.

VAPUR TARİFELERİ

KÖPRÜ - HAYDARPAŞA - KADIKÖY

15 Mayıs 935 tarihinden itibaren

(Her gün)

Köprüden Kalkış		H. Paşadan K.	Kadıköyüne Varış
6 30	X	6 48	6 53
7 00	X	7 18	7 23
7 30	D	— —	7 50
7 35	X	7 53	— —
7 35	X E	7 53	7 58
3 00		— —	8 20
8 20	X	8 40	— —
8 30	D	— —	8 50
8 40	E	— —	8 55
8 40	D	9 00	— —
9 05	Toros	9 23	9 28
9 45	X Adana	10 03	10 08
10 20		— —	10 40
11 00	X	11 18	11 23
11 50	X	12 08	12 13
12 30		— —	12 50
13 15	X	13 33	13 38
14 00	X Ankara muhtelit	14 18	14 23
14 30		14 48	14 53
15 10	X	15 28	15 33
15 50	X	16 08	16 13
16 25		— —	16 40
16 45	X	17 05	— —
17 00		— —	17 15
17 25	Adapazarı	17 43	17 48
17 50	X	18 10	— —
18 00		— —	18 15
18 30	Ankara sür'at	18 48	18 53
18 55	X	19 15	— —
19 10		— —	19 25
19 45	X	20 0.	20 08
20 30	X	20 48	20 53
21 10	X	21 30	21 35
22 30	X C.	22 50	22 55
23 45	X A.	24 05	24 10

A. İşaretli seferin treni cuma, pazartesi günleri işler.

B. İşaretli seferin treni perşembe ve pazar günleri işler.

X İşaretli seferlerin Banliyö trenlerile iltisakı vardır.

KADIKÖY - HAYDARPAŞA - KÖPRÜ

15 Mayıs 935 tarihinden itibaren

(Her gün)

Kadıköyünden K.		H. Paşadan K.	Köprüye Varış
6 25		6 35 X	6 50
7 30		7 38 X	7 53
7 00		— —	7 20
8 00	D	— —	8 20
— —		8 05 X D	8 25
8 05	E	8 10 X	8 25
8 30		— —	8 50
— —		8 45 X	9 05
9 00	D	— —	9 20
— —		9 15 Ankara sür'at	9 35
9 05	E	9 15	9 35
9 40		9 48 X	10 03
10 20		10 28 X	10 43
10 50		10 58 Adapazarı	11 13
11 40		11 48 X	12 03
12 30		12 40 Ankara muhtelit	12 55
13 05		13 15 X	13 30
13 45		13 55 X	14 10
14 35		— —	14 55
15 00		15 08 X	15 23
15 40		— —	16 00
16 20		16 28 X	16 43
1. 50		— —	17 10
— —		17 15 X	17 35
17 25		— —	17 45
17 55		— —	18 15
— —		18 15 X	18 35
18 30		18 40 Adana	18 55
19 00		19 08 X	19 23
— —		19 35 X	19 55
19 45		19 53 Toros	20 08
20 20		20 28 X	20 43
21 10		21 20 X	21 35
21 55		22 05 X C.	22 20
23 05		23 15 X B.	23 30

C. İşaretli seferlerin treni 1 Hazirandan 31 Birinci Teşrine kadar işler.

D. İşaretli seferler cuma günleri yapılmaz.

E. İşaretli seferler cuma günleri yapılır.

Sisli tipili ve şiddetli fırtınalı havalarda vapurlar bulundukları mahallerden hareket etmiyecekler ... barınmak mümkün olmıyan iskeleleri tutmıyacak, yahut daha evterkedebileceklerdir.

Kadın ve Moda

KADIN VE YAZ MODASI

Renkli ipek kurdelâlar bu seneki yaz modasında garnitür olarak çok kullanılmaktadır.

1 — Yaprak yeşili renginde ipek krepten bir elbise yaka ve kolların kenarları işlemeli eteklik ortasında da bir dikiş vardır. (II inci b için) 94 santim ende 3,95 metre kumaş lâzımdır..

2 — Açık sarı renkte hafif yün - den veya ipek krepten bir elbise kol lar 3/4 uzunluğundadır ve omuzlar üzerinde pelerin vardır. (III üncü b için) 130 santim eninde 3,70 metre kumaş lâzımdır.

3 — Açık mavi renkte kırmızı ka reli tafttan basit bir günlük elbise mo deli. Dört köşeli yakanın ve yarım kolların kenarları organdi piliselidir. Kemer olarak geniş lâcivert renkte bir parlak kurdelâ. (II inci b için) 80 santim eninde 3,80 metre kumaş lâzımdır.

YÜZÜNÜZÜ GÜZELLEŞTİRMEK İÇİN

Yüzün derisi pek nâziktir. Bunun için yüzün derisini çok korumak lâzımdır. Yüzde ba - kımsızlık yüzünden sivilceler, parazitler, kuruluklar vesaire husule gelmektedir. Bunlara karşı yüzü korumak için yüze muhtelif maskeler konulur. Avrupadaki güzellik enstitülerinde, yüze sürülen terkibin adına maske derler.

Burada yapılışı ve kullanışı kolay bir iki maske tavsiye ediyoruz. Maskeler yapılırken evvelemirde yüz esaslı surette temizlenmelidir. Yani yüzün derisi âdeta nefes almağa başladığı bir zaman maske yüze konmalıdır.

Yüzde çıkan kirli ve siyah uçlu sivilceye benzeyen parazitleri vesaireyi bertaraf için parafin maskesi yapılmalıdır. Parafin eczahanelerde ve drogerilerde bulunur. Parafini ısıtmalı ve sonra yüze sürmelidir. Kuruyuncaya kadar beklemelidir. Parafin kuruduktan sonra bir zar gibi çıkar. Maskeler yumuşak bir fırçayla yüze sürülmelidir.

Yağlı ve kirli yüzlere yumurta akı maskesi çok iyi gelir. Bunun için bir yumurtanın akını almalı ve köpürünceye kadar çalkamalı, sonra içine bir iki damla limon yahut kâfur suyu damlatmalıdır. Sonra bunu yüze hafif bir surette sürmeli ve bir kaç defa tekrarlamalıdır.

Yumurta akı yüzde kuruduktan sonra kolayca kaldırılır.

Kuru mat olan yüzlere, yumurta sarısı maskesi pek iyidir. Bir yumurta sarısını almalı ve iyi çalkamalı ve yukarıda söylediğimiz gibi içine bir kaç damla limon suyu veyahut kâfur suyu damlatmalı ve bu terkibi yüze sürmelidir. Kuruduktan sonra maske sıcak su ile veya sıcak pansımanla kolayca çıkarılır.Bu maske aynı zamanda besleyici bir tesir yapmaktadır.

MEYVE MASKELELERİ

Taze hiyar, domates, çilek yüzün rengini açar ve deriyi besler.

Hıyar, domates veya çilek evvelâ ezilmeli ve sonra suyu bir tülbentle süzülmelidir. Hiyarı kolayca ezebilmek için bir ren - de kullanılabilir. Bu süzülen suyun içine bir kaşık kaolin (eczahanelerde bulunur) atılmalı ve hazırlanan lapa yüze sürülmelidir. Kuruduktan sonra lapayı sıcak pansımanla bertaraf etmelidir.

GENÇLEŞME MASKESİ

Çok nazik olan yüzlere ve irmik taneli gibi derilere muhtelif kepekler ve nişastalar iyi gelir. İki yemek kaşığı nişasta, gliserin veya kâfur suyu içinde halledilmeli ve mahlûl yüze sürülmelidir. 20 dakikadan sonra yüz temizlenmelidir. Muvaffakiyet şüphesizdir.

LÜLECİ ÇAMURUNDAN MASKELER

Yağlı ve kalın yüzlere lüleci çamurundan maskeler çok iyi gelmektedir. Yüze sürülecek çamur temiz bir çamur olmalıdır. Avrupada bu çamurlar drogerilerden tedaik edilebilir.

OKSIJEN VE RADYOM MASKELERİ

Gergin ve yorgun ciltlere iyi gelir. Fakat bu maskeler güzelleşme enstitülerinde yapılmalıdır. Çünkü yapılacak bir hata yüzün derisini daha fazla bozabilir. Bu maskeler muvakkaten güzelleşmek için de kullanılır.

Meselâ bir misafirliğe, ziyafete veya baloya giderken güzel görünmek için zararsız bir şey tavsiye edelim:

Anî güzel görünmeler için gözlerin altına biraz yumurta akı sürmek ve sonra üzerini pudralamak kâfidir. Bunu tecrübe ediniz, muvaffakiyetini göreceksiniz.

Daha yukarıda tavsiye ettiğimiz maskeler ânî güzel görünmek için değildir. Bunlara devam edilirse tesiri daimidir. Bu maskelere başlanıldığı zaman bidayette haftada iki maskeden fazla maske kullanmamalıdır. Fazla maskeler yapılacak olursa cilt maskelere alışır ve tesiri görülmez. Sonraları haftada bir defa kullanılmalıdır.

Yüzdeki çiller için ucuz ve çok tesirli daha iki şey tavsiye edeceğiz:

Yüzü sık sık limon suyu ile yıkamalı veya bir avuç maydanoz küçük küçük kesilerek su içine atılmalı ve bu su ile yüzü sık sık yıkamalıdır.

Yüzlerini berrak tutmak isteyenler, pirinç unu kolasını süt içinde halletmeli ve geceleyin yatarken yüze sürmeli, sabahleyin ılık su ile bertaraf etmeli. Keza süt veya tereyağlı süt te aynı tesiri yapar. Zeytin yağı gibi yağları kullanırken çok dikkat etmek lâzımdır. Nazik ve büyük mesamatlı yüzlere bu yağlar fena tesir eder.

Yüzün derisinin daima rutubet ve suya ihtiyacı vardır. Bu iddianın doğruluğunu göstermek için bir İngiliz kadınının tenini ve bir de çok güneş gören cenuplu kadının yüzünü misal olarak gösterebiliriz.

PASTALAR

Yemişli pasta

Yağlı hamurdan ince açılıp yuvarlak bir kalıp kesiniz. Kesdikten sonra, çıkarıp üzerine lıbı içine koyunuz. Hamurun içine taze kiraz, vişne, frenk üzümü, yahut elma veyahut armut ezmesi koyup fırına veriniz. Yarım saat kadar pişirildikten sonra, çıkraıp üzerine kaysı salçası veriniz.

Yağlı hamur yapmak için 500 gram unu mermer üzerinde açınız, içine 250 gram tereyağı ve biraz tuz ve bir bardak su ilâve ediniz.

Çay için

500 gram unu mermer üzerinde açınız, 350 gram tereyağı 150 gram toz şekeri, üç yumurta sarısı, biraz vanilya ile hamur yapınız, yarım santimetre kalınlığında açınız. İstenilen kalıp ve şekilde kesiniz. Üzerine yumurta sürerek fırında pişiriniz.

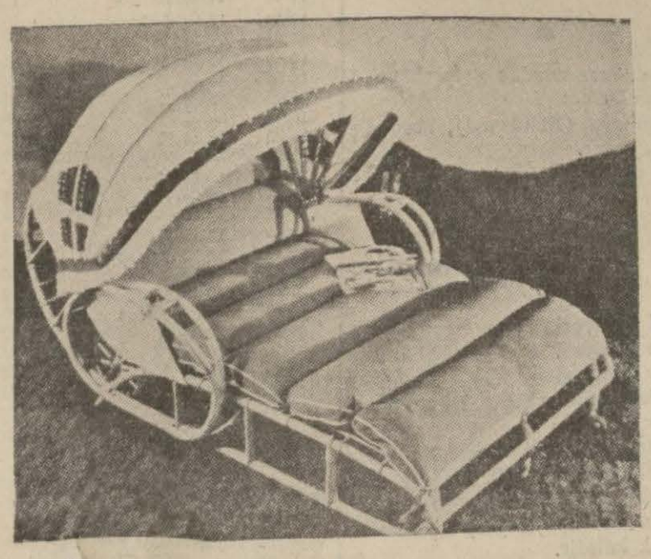

Üstü tenteli rahat bir bahçe ve balkon şezlongu

SİNEMA

JOAN CRAVFORD'UN GÜNEŞ BANYOLARI

Sinema yıldızları içinde, vücudunun güzelliği için güneşe en büyük pay ayıranlardan birisi de Joan Cravford'dur. Hattâ ona Hollivudda "Güneş ilâhesi,, diyenler de çoktur.

Bütün dünyaya gençliğini, sıhhatini ve kuvvetini ilân eden akaju rengindeki teni ile Joan yalnız Amerikan gençliğine değil, bütün dünya gençliğine güneşin kıymet ve faziletini öğretmiştir.

Joan güneşe tapar. Muhteşem bir çiçek gibi gün ışığının altında açılır, serpilir, vücudunu can landırıcı hararetine bırakır.

Güzellik ve kuvvet.. Fakat ilkönce kuvvet!

Joan diyor ki:

— Benim mesleğimde kuvvet en başta gelen lüzumlardan biridir. Onun içindir ki, güneş banyolarıma bu kadar saatler tahsis etmişimdir. Fakat işim, o derece zorlu olmasa, meselâ sadece patates soymaktan ibaret bulunsa dahi, gene güneşi tecrübe ederim. Eminim ki o zaman, her halde patatesleri daha iyi soyarım. Bir insan ne kadar kendi sıhhatine güvenirse, daha iyi bir mevkie yükselmekten o kadar emin olabilir.

Joan güneş banyosunun nasıl yapılması lâzımgeldiğini de şöyle anlatıyor:

— Takip edilecek usul çok basittir. Ben baharda, güneş bir az ısınınca hemen başlarım. İlk gün, on beş dakika ile iktifa ederim. Birkaç hafta sonra pek âlâ saat dörtten beşe kadar kalabilirim. Vücudu güneşe her halde tedricen alıştırmalıdır. Bilhassa ilk haftalarda uzun müddet güneşte kalmak, sadece vücutta ıstırap verici yanıklar hâsıl etmekle kalmaz, hattâ insanı ağır surette hasta edebilir.

İlk gün için on beş dakika kâfidir. İkinci ve diğer günlerde dakikalar bir parça daha uzatılabilir. Ben iki haftanın sonunda güneşte doksan dakika kalmağa tahammül edebilirim.

Sonra günün en iyi saatini intihap etmesini de bilmek lâzımdır. Zannediyorum ki, saat on bir, bütün diğer saatlerden iyidir. Saat iki, üçe doğru güneş ışığı kuvvetinden kaybeder.

Sonra derinin kurumasına mâni olmak için vücudu yağlamak da mühimdir. Ben zeytinyağı ile sirkeyi yarı yarıya karıştırıyorum. Bir şişeye dolduruyorum. Vücuduma sürmeden evvel de iyice karıştırıyorum.,,

Joan güneş banyolarını daima evinin bahçesinde ve tepesiz bir çadırda alır. Güneşe karşı vücudunu alıştırmak için evvelâ sırtı güneşe çevirmeli, sonra dönmelidir.

Yaz ortasında güneş banyoları iki üç saat sürerse, yeknasaklığı gidermek için, kendi hususî havuzunda iki üç banyo alır. Çok sıcakken yüzmek tehlikeli olduğunu söylerler, fakat bşimdiye kadar hiç bir rahatsızlık ve fenalık hissetmedim.

Güneş banyolarını da tembel geçirmem. Gözüme renkli gözlük takarak kitap okurum, yahut oynıyacağım yeni bir filmin senaryosunu tetkik ederim. Yahut da kâtibime yazılacak mektupları dikte ederim.

Joan Crawford sinema yıldızları arasında gözlerinin büyüklüğü ve ifadeliliği ile meşhurdur.

Yukarıdaki karikatürü bu hususiyetini vermektedir.

Joan Grawfordun bu karikatürünü yapan ressam bu bir tek resim sayesinde birdenbire meşhur olmuştur.

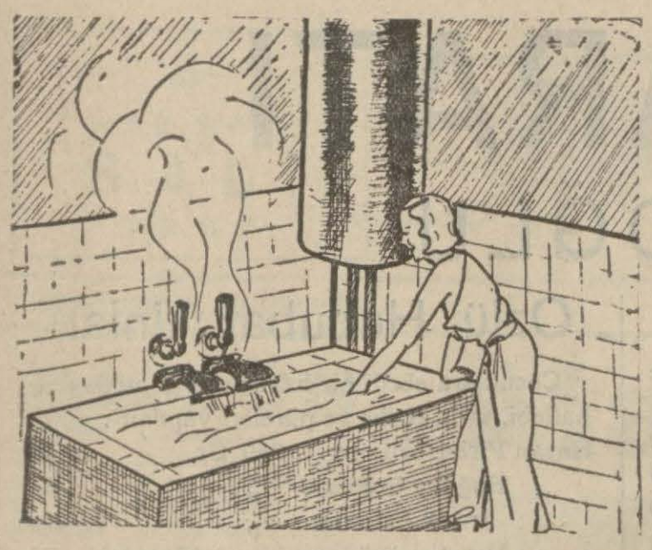

AYDA 75 KURUŞLA

Suyu 85 derece ısıtan SU ve BANYO ISITICI elektrik aletleri

Alevsiz, dumansız ve kokusuz - Hiç bir tehlikesi yoktur - otomatik ayarlı

Peşin 66 lira - Bir sene vade ile voresiye 72 lira 4 sene vade ile veresiye 82 1/2 lira - Kira ayda 75 kuruş.

SATİE

SATIŞ YERLERİ

SALIPAZAR MAĞAZASI	Salıpazarı, Necati Bey Ceddesi, N. 428 - 430 Tel: 44963
METRO HAN	Tünel meydani, Beyoğlu Telefon; 44800
ELEKTIRIK EVI	Beyazıt, Mürekkepçiler caddesi Telefon: 24378
KADIKÖY	Muvakkithane caddesi, Telefon: 60790
BÜYUKADA	23 Nisan caddesi Telefon: 56,128
USKUDAR	Şirketi Hayriye Iskelesi, Telefon 60312

Bu âletler; sayfiyede de banyo ihtiyacınızı çok ucuz olarak temin eder.

Doğru Yürümesini Öğrenelim !

Hatalı şekilde hareket eden merkezi sıklet

Vücudun ağırlığı geriye atılmıştır

Vücudun ağırlığı öne verilmiştir

Fena yürüyüş

Kalçalar sağa sola kayıyor

Kalçaların fena duruşu

Ayak lüzumundan fazla topuğa basıyor

Düzeltici hareketler

Geniş adımlarla merkezi sıkleti doğrultmak

Kalçaların doğru duruşu

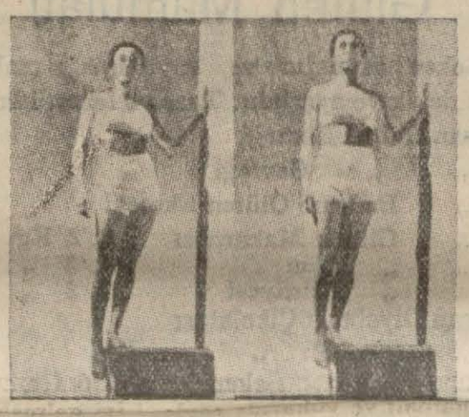

Düzeltici hareketler

Bu hareketler bir tabure üstünde yapılır

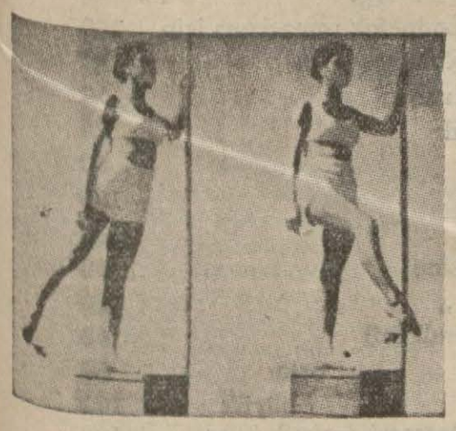

Tabii yürüyüş için hareket düz bir ip boyunca, karın içerde bacak adaleleri gergin olmadan, ve aklınız vücut sikletinin bu bacaktan ötekine geçişi ile meşgul olarak, başınız dik yürüyünüz.

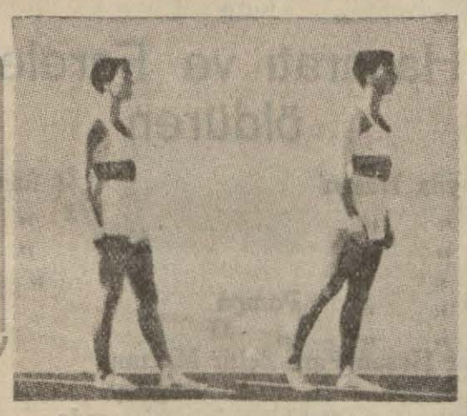

Düzeltici hareketler

Ayak ve kalça hareketleri

Düzeltici hareketler

Küçük hareketlerle merkezi sıkletin düzeltilişi

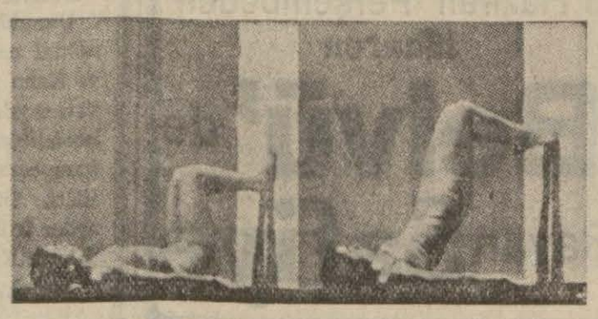

Ayakları çevikleştirmek için

Sırtüstü yatıp ayakları duvara dayamak suretiyle yapılır

Gövdenin ve başın doğru tutulması için yapılacak hareket

Bacaklar ve aşık kemiği için yapılacak hareket

YENİ NEŞRIYAT

BÜYUK GAZETE

Büyük Gazetenin (32) inci sayısı çıkmıştır. Bu sayıdan dünya vukuatına dair birçok resim ve yazılar vardır. Büyük Gazete bu sayısında 3 tefrika, edebi roman, korkunç adam isimli polis romanı, sinema, mizah sahifelerinden başka Ekrem Reşadın, Musanın hi kâyesi adlı tarihi müsahabesi, Sabri Salimin Telepatiye ait bir yazısı, Celâl Kara Ali isimli bir macera, haminnenin genç kızlara nasihatları ve sair birçok şeyler vardır.

Üsküdar icra memurluğundan :

Bir borçtan dolayı mahcuz ve satılmasına karar verilmiş olan 2335 No. lu Fort markalı otomobilin 4-6-935 T. ne müsadif salı günü saat 10 dan 11 re kadar Üsküdar iskelesi meydanında satılacağından talip olanların yevmi mezkûrda mahallinde hazır bulunacak memura müracaat etmeleri ilân olunur.

ÇİÇEK MERAKLILARINA

Avrupa çamları, her nevi meyve fidanları, zinet çiçekleri, en nadide gül çeşitlerimiz vardır. Bahçemizi ziyaret etmeden başka yere gitmeyiniz.

Şişli - Çifte Cevizler

Etem Ali kardeşler

DOKTOR

Rusçuklu Hakkı Özel

Galatasarayda Kanzuk eczahanesi karşısında Sahne sokağında 3 numaralı apartımanda 1 numara.

3218

Hayat Sigortalarında Değerli Bir Yenilik

Bundan böyle, en büyük felâket olan ölüm ve malûliyetin acılarından çoluğunuzu, çocuğunuzu, kendinizi ve yakinlerinizi:

Malüliyeti de Temin Eden Senelik Temettülü Tam Muhtelit Sigorta

ile koruyabilirsiniz.. Bu sigortayı memleketimizde yegâne tatbik eden :

ANADOLU ANONIM Türk Sigorta Şirketi

yaptığı bu yeni nevi ile hayat sigortalarında mühim bir inkılâp yapmıştır, Çünki bu sigorta ile :

Ölüm ve malûliyet temin olunur — her sene nakdî temettü verilir — vefat halinde müemmen meblâğ derhal ödenir — mukavelenamenin hitamında sigortalı hayatta bulunursa ve malûliyete uğramamış ise müemmen meblâğ % 10 fazlasiyle tediye olunu — muvakkat ve daimî malûliyet müddetince ücret alınmaz — daimî malûliyet halinde müemmen meblâğın % 10 u senelik irat olarak verilir ve vefatta ve ya mukavelenamenin hitamında müemmen meblâğ yene tamamen ödenir.

Diğerlerinden çok üstün faideleri olan bu sigortanızı yaptırmak üzere şu adreslere müracaat ediniz :

Anadolu Sigorta Şirketi

Muamelât merkezi : İstanbul, 4 üncü Vakıf han. Telef.: 20531.
Umumî acentalığı : Galata, Ünyon han. Telefon: 44888.

4109

3224

KARAKÖY ECZANESİ

HÜSEYİN HUSNU

Galata, Karakoy Caddesi No. 5 4110

Dr. Hafız Cemal

Dahiliye mütehassısı

Cumadan başka günlerde saat (2,30 dan 6 ya) kadar İstanbul Divanyolu No. 118.

Muayenehane ve ev telefonu 22398. Yazlık telefonu Kandilli 38. Beylerbeyi 48. 4101

Gazetecilik ve matbaacılık T. A. Şirketi, İstanbul, Ankara caddesi, 100.— Basıldığı yer : TAN matbaası.
Umumî neşriyat ve yazı işleri Müdürü: **Mümtaz FAİK**

HASAN MÜSTAHZARATI

ANKARA - ISTANBUL - BEYOĞLU

Tıbbî Müstahzarat

Hasan Kuvvet Şurubu küçük	60
„ „ „ orta	100
„ „ „ büyük	150
„ „ „ en büyük	250
Hasan Öksürük Pastilleri	30

Hasan Levantaları

Hasan Levantası	100
„ „ Lüks kristal şişe	400

Kolonya ve Losyonlar

90 derece halis limon çiçekleri kolonyasile yasemin, leylâk, menekşe çiçekleri.

Hasan Kolonyası ve Losyonları

(Küçük cep şişesi	1/24 litre	25
(Cep şişesi	1/16 „	40
(Küçük	1/8 „	70
(Orta	1/4 „	130
(Düz büyük şişelerde	1/3 „	150
(Büyük	1/2 „	250
(„	1 „	500
(„ „ „ büyük		400
(Lüks kristal şişelerde küçük		300
(Kilo ile		500
(Cam kapaklı şişeler	1/8 litre	130
(„ „ „	1/4 „	200
(„ „ „	1/2 „	300
Nesrin kokulu kolonyası	1/24 „	12,5
„ „ „	1/16 „	20
„ „ „	1/8 „	35
„ „ „	1/4 „	60
„ „ „	1/2 „	100
„ „ „	1 „	200
„ „ „	Açık litre ile	250
„ „ „ Cam kapaklı şişeler	1/8 litre	80
„ „ „ „ „ „	1/4 „	130
„ „ „ „ „ „	1/2 „	200

Kokulu Sabunlar

Hasan Tuvalet Sabunları küçük	10
„ „ „ orta	15
„ „ „ büyük	25
„ „ „ Lüks küçük	25
„ „ „ „ büyük	35
Hasan Gliserin Sabunu	10
„ „ „ orta	15
„ „ „ büyük	20
„ „ „ lüks	30
Hasan Tıbbî Sabunları	20
„ Alaminum sabunluk kutusu	15

Pudra ve Sürmeler

Hasan Pudrası kadınlar için küçük kutu	30
„ „ „ „ orta kutu	50
„ „ „ „ büyük „	75
Hasan Tıraş Pudrası erkekler için küçük kutu	15
„ „ „ „ „ orta „	25
„ „ „ „ „ büyük „	40
Hasan Talk çocuk pudrası paket	10
„ „ „ „ teneke kutu	20
„ „ pudrası 500 gram kutu	40
„ Sürmesi sürmedenlikle	25
„ Sürme lüks sürmedenlikle büyük	40

Krem ve Briyantinler

Hasan Kremi tüp içinde	20
Hasan Kremi Vazo yağsız	50
Hasan Briyantini	25
„ „ likid	40
„ „ goma argentina	30
„ „ „ „ orta	50
„ „ „ „ büyük	75
„ „ „ likid küçük	50
„ „ „ „ büyük	75

Tıraş Levazımatı

Hasan Tıraş Sabunu kutusuz	20
„ „ „ kutulu	25
„ „ „ Kremi kutulu	30
„ „ „ „ kutusuz	25
Hasan Tıraş Bıçakları 10 aded	45
Hasan Tıraş Bıçakları 1 aded	5

Çiçek, gülsuyu ve yağları

Hasan Çiçeksuyu	1/4 litre	40
„ „	1/2 „	50
„ „	1 „	75
Hasan Gülsuyu	1/4 „	40
„ „	1/2 „	50
„ „	1 „	75
Hasan Gülyağı ve Neroli 1 gramlık		50
„ „ „ 2 „		90
„ „ „ 5 „		200
„ „ „ 10 „		375
„ „ „ 15 „		550

Diş Müstahzaratı

Dişleri inci gibi yapan ve diş etlerine ebedî hayat veren ve kanamasını meneden ve diş ağrısını dakikasında durduran, dişlerin çürümesine mâni olan :

Hasan Diş Macunu Dantos	20
„ „ Suyu	30
„ „ „ orta	60
„ „ „ büyük	100
Hasan diş fırçaları gayet sert ve sıhhî	10
„ „ „ „ „ „ Çocuklara ve büyüklere	17,5
„ „ „ „ „ „	26
„ „ „ „ „ „	35
„ „ „ „ „ „	42,5
„ „ „ „ „ „	60
„ „ „ „ „ „	70
„ „ „ „ „ „	95

Saç Suyu ve Sabunları

Saçları uzatır, kepekleri ve mikropları izale eder ve yumuşak tutar. Dökülmesini kat'iyyen meneder.

Hasan Toz Şampuanı	10
„ Likid „ küçük	30
„ „ „ büyük	50
Hasan saç sabunu küçük	25
„ „ „ büyük 3 misli	50
Hasan Trihofil saç suyu	125
Hasan saç ve elbise fırçaları çok mükemmel	90
„ „ „ „ „ „	125
„ „ „ „ „ „	140
„ „ „ „ „ „	150
„ „ „ „ „ „	175
„ „ „ „ „ „	225

Nefis Yağlar

Kuvvet, Sıhhat, Nefaset ve Lezzet ifade eder.

Hasan tereyağı	125 gr.	20
„ „	250 „	40
Hasan Tereyağı kilosu		160
Hasan Zeytinyağı	1/4 Kg.	40
„ „	1/2 „	50
„ „	1 „	75
„ „	2 „	125
„ „	6 Kg.tenekesile	400
„ „	17 „ „	900
Hasan Fıstık özü yağı		100
„ „ „ „ büyük		200
Hasan Parafin yağı küçük Müshil ve Müleyyin		50
„ „ „ büyük		75
Hasan Hindyağı halis	25 Gr	20
„ „ „	50 „	25
Hasan Bademyağı şişe		30
„ „ „ orta		50
„ „ „ büyük 250 gr.		80
„ „ „ acı küçük		40
„ „ „ „ büyük		60
Hasan Gliserin ufak şişe		5
„ „ „ „		10
Hasan Balıkyağı	1/4 Kg.	40
„ „	1/2 „	60
„ „	1 „	100
„ „	2 „	175

Glüten Mamulâtı

Şeker hastalığına ve zayıflamağa mahsus çok dakik ve ayarlıdır. Taze ve lezzetlidir.

Hasan Glüten Ekmeği		35
„ „ Gevreği		60
„ Bademli Glüten Ekmeği		60
„ Glüten Makarnası	1/2 Kg.	60
„ „ Unu	1/2 „	60
„ „ Şehriyesi	1/2 „	60
Hasan Diyabetik Çikolatası		25
„ „ „	Kg.	450
„ „ Şekeri	50 Gr.	40
„ „ „	100 „	70
Hasan Tuzsuz Ekmeği		40
„ Çavdar Ekmeği		20
„ Berekfafst	1/2 Kg.	125
„ „ Kilosu		225
„ „ kutu		30

Haşaratı ve Fareleri öldüren

Fayda Hasan	1/4 litre	30
„ „	1/2 „	50
„ „	1 „	80
„ „	6 „	350
„ „ Pompa		100
„ „ „ II		60
Far Hasan Fare Zehir Macunu		25
„ „ „ „ Buğday		25
Hasan Fare Zehirleri ikisi bir arada		40

Ozlü Hububat Unları

Çocuklara ebedî bir hayat veren nefis mahallebi, tatlı, çorba ve püreleri yapılan :

Hasan Pirinç özü unu	250 Gr.	25
„ Buğday özü unu	„	25
„ İrmik özü unu	„	25
„ Patates özü unu	„ (Ararot)	25
„ Arpa „ „	„	25
„ Türlü „ „	„	25
„ Mercimek „ „	„	25
„ Bezelye „ „	„	25
„ B. mısır „ „	„ (Kornflavur)	25
„ Çavdar „ „	„	25
„ Badem özlü unu		35
„ Yulaf özlü unu		35
„ Badem ve Yulaf özlü unları 500 gr.		60
Hasan özlü unları büyük 500 gr.		40

Muhtelif Müstahzarat

Hasan Granto Prezervatif 1 aded	10
„ „ „ 6 „ kutusu	50
„ „ „ 1 „ ipekli	15
„ „ „ 6 „ „	75
„ Maimukattar o distile 1 kg. şişesile	20
„ „ „ „ 2 kg.şişesile	35
Hasan Gazoz Tozları 1/4 Limonlu ve Meyvalı	60
„ „ „ 1/2	100
„ „ „ 1/1	175
„ Karbonat paket	5
Hasan Karbonatı 100 gram	10
„ „ 250 „	20
„ „ 500 „	35
„ „ 1 Kg.	60
Hasan Kinin Komprimeleri 0,25	15
„ „ „ 100	125
„ „ „ 400	400
„ „ Tozu 5 Gr.	40
„ „ „ 2 „	20
„ „ „ 10 „	70
„ „ „ 15 „	80
„ „ „ 20 „	100
Hasan Naftalin 250 gr.	7 1/2
„ „ 500 „	15
„ „ 1 Kg.	30
„ Bom opodoldok romatizma için	100
„ Nane Ruhu	50
„ Melisa ruhu	50
Sel dö Karlsbod	35
„ „	60
„ „	100
„ Setliç	30
Mangesile Kalsine	30
„ „	50
Hasan Demirhindi özü	40
„ „ „ orta	60
„ „ „ büyük	100
Hasan Hasta Derecesi gayet hassas	100

NASIRLAR

Ayağınıza kundura gimek imkânını selbederler. Yürüyüşünüz size azap verir. İşte; nasırları kökünden sökecek pek kolay ve az masraflı bir tedbir : Akşamları derununa kâfi miktarda RADİO SALTS ilâve edeceğiniz suda ayak banyosunu yapınız bir kaç gün zarfında bu azap veren nasırları kolayca çıkarabileceksiniz.

Hemen bu akşam eczanenizden bir kutu RADİO SALTS isteyiniz. Her eczanede satılır.

Göz Doktoru
ŞÜKRÜ ERTAN
Birinci Sınıf Mütehassıs
(Babıali) Ankara caddesi No. 60
Telefon : 22566

4100

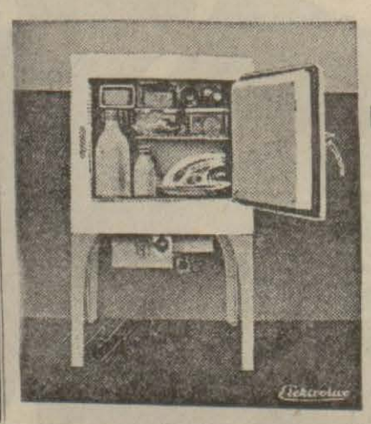

HAVAGAZI ile
FRİGELUX
Dünyaca tanınmış markalı bir
BUZ DOLABI
işlemesi garanti
Müstesna FİAT
Ayda 5,50 Lira
VERESİYE
Satış
101 İstiklal caddesi

6 Haziran Perşembeden itibaren
Belvü' de
Bayan Safiye

Dr. İHSAN SAMİ
Bakteriyoloji Laboratuarı
Umumî kan tahlilâtı, frengi noktai nazarından (Wasserman ve Kahn teamülleri) kan küreyvatı sayılması. Tifo ve ısıtma hastalıkları teşhisi, idrar, balgam, cerahat, kazurat ve su tahlilâtı, Ültra mikroskopi, hususi aşılar istihzarı. Kanda üre, şeker Klorür, Kollesterin miktarlarının tayini, Divanyolu No. 189.
Tel. 20981

MISIR İŞ Limited
Sermayesi : 100,000 Türk Lirası
Merkezi : ANKARA — Şubesi : İSKENDERİYE
TÜRKİYE İŞ BANKASI tarafından tesis edilmiştir.
İTHALAT, İHRACAT, KOMİSYON VE EMANET İŞLERİ YAPMAKTADIR.
İSKENDERİYE'de satılmak üzere emaneten mal gönderenler, hesabımıza, TÜRKİYE İŞ BANKASI şubelerinden avans alabilirler.
En iyi fiyatla, en az masraf ve komisyonla emin bir surette iş görmek istiyenlerin MISIR İŞ LİMİTED'i tercih etmeleri kendi menfaatleri icabıdır.
Telgraf adresi MISIRİŞ — İskenderiye
4106

VAPURCULUK
Türk Anonim Şirketi
Istanbul Acentalığı
Liman Han, Telefon : 22925.
Trabzon yolu
AKSU vapuru 4 Haziran SALI günü saat 20 de Rizeye kadar "3035„ 4168

Kimyager
Hüsameddin
İdrar, kan, kazurat ve ticaret tahlilleri yapılır. Eminönü, Emlâk ve Eytam Bankası karşısında İzzet Bey Hanı
4178

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum Idaresi ilânları

Muhammen bedeli 10440 lira olan ve 775 tonu tamamiyle meşe 385 meşe çam veya gürgen olabilecek cem'an 1160 ton odun 17-6-935 pazartesi günü saat 15,30 da kapalı zarf usuliyle Ankarada İdare binasında satın alınacaktır. Bu işe girmek isteyenlerin 783 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları keza kanunun dördüncü maddesi mucibince işe girmeğe kanunî manileri bulunmadığına dair beyannameyi havi tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Buna dair şartnameler parasız olarak Ankarada malzeme dairesinden ve Haydarpaşada tesellüm ve sevk müdürlüğünden alınabilir. (2949) 4163